ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Տնտեսագիտության ֆակուլտետ

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՐ

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Ֆինանսներ 041201.00.6
2. Բուհը	«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	–
4. Շնորհվող որակավորումը	տնտեսագիտության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2019/20
6. Ուսումնառության լեզուն	Հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա և հեռակա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները/պահանջները

Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա ՀՀ եռաստիճան միջնակարգ ընդհանուր կամ դրան համարժեք այլ կրթություն /նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտական/: Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատու-թյունների ընդունելության կարգի:

Այլ մասնագիտությամբ բակալավրի կամ համարժեք որակավորում ունեցող դիմորդների ընդունելությունը կատարվում է առանց ընդունելության քննությունների: Այս դեպքում դիմորդը միանգամից ընդունվում է կրթական ծրագրի երկրորդ կուրս:

9. Ծրագրի նպատակները և խնդիրները

- Ծրագրի նպատակն է պատրաստել տնտեսագիտության, ֆինանսաբանկային, հաշվառման հիմնարար գիտելիքներ և հմտություններ ունեցող, ֆինանսական վերլուծություններ իրականացնող տնտեսագետ-մասնագետներ տնտեսության տարբեր ոլորտներում տնտեսական գործունեություն իրականա ցնող կազմակերպությունների,առավելապես ֆինանսա բանկային ոլորտի, ինչպես նաև արտադրական, պետական կառավարման համակարգերի տարբեր օղակների համար: Նպաստել տնտեսագիտական մտածողության ձևավորմանը:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

1. ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,
2. բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը,
3. մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները,
4. ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,
5. մեկնաբանելու ոչ բանկային ֆինանսական ոլորտին բնորոշ առանձնահատկությունները,
6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները, և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,
7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,
8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,
9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

1. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը, մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,
2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,
3. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,
4. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները
6. գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները,
7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,
8. կազմելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ:

Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),
2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,
3. բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,
4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,
5. գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,
6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ,
7. ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը

Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Կցված է

13. Գնահատման ձևերը

- ստուգարքներ,
- ընթացիկ քննություններ,
- հետազոտական աշխատանք,
- եզրափակիչ քննություններ,
- ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն

14. Շրջանավարտների ապագա կարիերայի հնարավորությունները

«Ֆինանսներ» ծրագիրն ապահովում է համապատասխան ակադեմիական բազա այն ուսանողների համար, ովքեր մտադիր են իրենց ապագա կարիերան կառուցել բիզնեսի, բանկային հատվածի, կազմակերպությունների ֆինանսական կառավարման և հանրային կառավարման ոլորտներում:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել տնտեսության տարբեր ոլորտների ձեռնարկություններում, առևտրային բանկերում, խորհրդատվական ընկերություններում, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում՝ զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները.

Կրթական համակարգեր
- ֆինանսների, բանկային մենեջմենթի, հաշվապահական հաշվառման դասախոս,

Խորհրդատվական ընկերություններ
- ֆինանսական խորհրդատու,
- վիճակագրական տվյալների վերլուծաբան.

Ձեռնարկություններ
- ֆինանսական վերլուծաբան,
- տնտեսագետ,
- հաշվապահ,

Առևտրային բանկեր
- վարկային մասնագետ,

- ռիսկերի կառավարման մասնագետ,
- հաշվապահ,
- ակտիվների և պասիվների կառավարման մասնագետ,

Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

- ֆինանսիստ,
- հաշվապահ
- տնտեսագետ,
- վիճակագրական տվյալների վերլուծաբան
- տնտեսական քաղաքականության ծրագրերի մշակման խմբի անդամ,
- տնտեսական նախագծերի մշակման, դրանց արդյունավետության գնահատման և իրականացման վերահսկողության գծով մասնագետ:

Հնարավոր աշխատավայրերն են՝ ՀՀ նախարարությունները, կենտրոնական բանկը, բուհերը, առևտրային բանկերը, ապահովագրական կազմակերպությունները, մասնավոր կազմակերպությունները:
Ծրագրի շրջանավարտները կարող են շարունակել իրենց ուսումը մագիստրատուրայում

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսները և ձևերը

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- ժամանակակից սարքավորումներով և ծրագրային միջոցներով ապահոված լսարաններ,
- առցանց դասախոսություններ,
- էլեկտրոնային ռեսուրսներ:

16. Կրթական չափորոշիչները կամ ծրագրային կողմնորոշիչները, որոնք օգտագործվել են ծրագիրը մշակելիս

- ՀՀ կրթական որակավորումների ազգային շրջանակ
- հայաստանյան և այլ բուհերի համապատասխան կրթական ծրագրերի բենչմարքինգ.
- ԵՊՀ Ֆինանսներ (ըստ ոլորտի) կրթական ծրագիր,
- ՀՊՏՀ Ֆինանսներ կրթական ծրագիր,
- Объязательные компетенции ФГОС ВПО бакалавров по направлению “Экономика” Российской Федерации.
- Каталог учебных программ экономического факультета МГУ программы бакалавров по направлению “Экономика”.
- Middlex University. Programme Specification and Curriculum Map for BSc Honours Business Economics 2009-2010;

The framework of qualifications for the European Higher Education Area, 2010:

17. Լրացուցիչ տեղեկատվություն ծրագրի վերաբերյալ

Ֆինանսներ ԿԾ-ի նպատակների հաջող իրականացման համար ֆակուլտետում առկա են անհրաժեշտ համակարգչային ծրագրերը /ՀԾ-հաշվապահ, STATA, Eviews /:

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ
ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
Ա1	Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:	Բ1	Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա
Ա2	Բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը:	Բ2	Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր:
Ա3	Մեկնաբանելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները:	Բ3	Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը, ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:
Ա4	Ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և բացատրելու հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը:	Բ4	Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:
Ա5	Մեկնաբանելու ոչ բանկային ֆինանսական ոլորտին բնորոշ առանձնահատկությունները:	Բ5	Քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները:
Ա6	Համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը:	Բ6	Գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները:
Ա7	Բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները	Բ7	Կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր:
Ա8	Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները:	Բ8	կազմելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ:
Ա9	Կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:		

Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ			
Գ1	Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ);	Գ4	Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:
Գ2	Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:	Գ5	Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:
Գ3	Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:	Գ6	Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ :
		Գ7	Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Մոդուլի թվա-նիշը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																							
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Ա5	Ա6	Ա7	Ա8	Ա9	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Բ8	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6	Գ7
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	0302/B01																				+			+	
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	0304/B02																						+	+	
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B03																						+	+	
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/B04																			+			+	+	
Ռուսերեն-1	0305/B05																				+			+	
Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	0001/B06																			+			+	+	
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	0302/B07																				+	+	+		
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	0304/B08																			+			+	+	
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B9																								
Ռուսերեն-2	0305/B10																				+	+			
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B11																						+	+	
Փիլիսոփայության հիմունքներ	0304/B12																			+			+		+
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B13																								
Իրավունքի հիմունքներ	0304/B14											+								+			+		
Անգլերեն-1	0305/B15																				+			+	
Ֆրանսերեն-1	0305/B15																				+			+	
Անգլերեն-2	0305/B16																				+	+			
Ֆրանսերեն-2	0305/B16																				+	+			
Բարոյագիտության հիմունքներ	0303/B17																					+	+		+
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	0105/B17																			+		+	+		
Գործարարության հիմունքներ	0201/B17							+			+													+	
Կրոնագիտության հիմունքներ	0304/B17																						+	+	
Հոգեբանության հիմունքներ	0303/B17																					+		+	+
Մշակութաբանության հիմունքներ	0202/B17																			+			+		
Տրամաբանության հիմունքներ	0304/B17																			+		+			+
Քաղաքագիտության հիմունքներ	0304/B17																			+			+		+
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/B17							+							+				+					+	+
Մաթեմատիկական անալիզ-1	0105/B18																			+				+	

Տնտեսագիտության տեսություն-1	0201/B19							+											+					+	
Մաթեմատիկական անալիզ -2	0105/B20																			+				+	
Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն -1	0105/B21																			+				+	
Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 1	0104/B22						+												+						
Տնտեսագիտության տեսություն-2	0201/B23							+	+						+				+					+	
Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն -2	0104/B24																			+				+	
Մասնագիտական անգլերեն – 1	0305/B25																			+	+	+	+		
Հավանականությունների տեսություն	0105/B26		+																	+				+	
Մաթեմատիկական անալիզ – 3	0105/B27						+						+				+							+	
Տնտեսագիտական մտքի պատմություն	0201/B28							+	+						+				+	+					
"ՀԲ"Վիճակագրություն	0201/B29		+							+		+						+				+			
Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 2	0104/B30						+										+		+					+	
Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական մեթոդներ	0104/B31						+										+			+					
Ֆինանսներ – 1	0201/B32								+			+		+	+			+	+	+					
Էկոնոմետրիկա-1	0201/B33							+					+	+			+			+					
Մասնագիտական անգլերեն – 2	0305/B34																			+	+	+	+		
"ՀԲ"Միկրոտնտեսագիտություն	0201/B35								+			+			+		+			+				+	
Մասնագիտական անգլերեն – 3	0305/B36																			+	+	+	+		
Էկոնոմետրիկա-2	0201/B37							+					+	+			+			+					
Հաշվապահական հաշվառում-1	0201/B38				+					+		+							+					+	
Մասնագիտական անգլերեն – 4	0305/B39																			+	+	+	+		
"ՀԲ"Ֆինանսներ – 2	0201/B40								+			+	+	+	+			+	+	+					
"ՀԲ"Մակրոտնտեսագիտություն	0201/B41							+	+			+			+			+		+	+	+		+	
Մենեջմենթ	0201/B42	+						+					+						+			+		+	
Հաշվապահական հաշվառում-2	0201/B43				+					+							+	+			+				
Բանկային գործ	0201/B44			+				+			+	+				+				+	+				
Python – 1	0104/B45						+							+	+		+		+	+					
"ՀԲ"Հանրային ֆինանսներ	0201/B46	+				+		+			+	+		+	+					+					
Python – 2	0104/B47						+							+	+		+		+	+					
Միջազգային առևտուր	0201/B48							+	+					+	+					+			+		
Տնտեսական մրցակցություն և մենա-շնորհների պետական կարգավորում	0201/B49							+	+			+			+				+	+	+	+		+	+
Մարքեթինգ	0201/B50							+	+			+			+							+		+	

Կիրառական էկոնոմետրիկա	0201/B51	+					+				+	+	+						+		+	+			
Բիզնեսի կազմակերպում	0201/B51				+			+			+	+	+	+			+	+	+			+		+	+
Վարքագծային տնտեսագիտություն	0201/B52					+		+	+			+		+	+				+					+	+
Ֆինանսական մենեջմենթ	0201/B52	+			+				+		+	+	+	+	+				+	+	+	+	+		
Դրամավարկային քաղաքականություն	0201/B53	+					+	+			+	+		+	+				+	+	+				
Ռիսկերի կառավարում և ապահովագրություն	0201/B53	+									+	+												+	
Մասնագիտական պրակտիկա - 1	0201/B54											+		+				+			+			+	+
Մասնագիտական պրակտիկա - 2	0201/B55													+	+		+	+	+	+	+	+		+	+
Ավարտական աշխատանք	0201/B56											+		+	+		+	+	+	+	+	+		+	+

«ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ

Թվանիշ	Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Կրեդիտներ	Ուսումնական բեռնվածություն, ժամ					Կիսամյակներ																Գնահատման ձևը
								1		2		3		4		5		6		7		8		
			Ընդ.	Դաս.	Գրծ./ սեմ.	Լաբ.	Ինք.	Կրդ.	Լ.ժ	Կրդ.	Լ.ժ	Կրդ.	Լ.ժ	Կրդ.	Լ.ժ	Կրդ.	Լ.ժ	Կրդ.	Լ.ժ	Կրդ.	Լ.ժ	Կրդ.	Լ.ժ	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ	**44**	**1320**	**255**	**405**	**0**	**660**	**16**	**18**	**14**	**16**	**6**	**6**	**4**	**6**									
	Պարտադիր դասընթացներ	**40**	**1200**	**195**	**405**	**0**	**600**	**12**	**14**	**10**	**12**	**2**	**4**	**4**	**6**									
	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	**2**	60	0	30	0	30	2	2															Ստ.
	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	**2**	60	30	0	0	30	2	2															Ստ.
	Ռուսերեն-1	**4**	120	0	60	0	60	4	4															Ստ.
	Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	**4**	120	30	30	0	60	4	4															Ստ.
	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30			2	2													Ստ.
	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	**2**	60	0	30	0	30			2	2													Ստ.
	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	**2**	60	30	0	0	30			2	2													Ստ.
	Ռուսերեն-2	**4**	120	0	60	0	60			4	4													Ստ.
	Փիլիսոփայության հիմունքներ	**4**	120	30	30	0	60							4	4									Ստ.
	Իրավունքի հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30					2	2											Ստ.
	Ֆիզդաստիարակություն	**0**							2		2		2		2									Ստ.
	Կամընտրական դասընթացներ	**4**	**120**	**60**	**0**	**0**	**60**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**											Ստ.
	Անգլերեն/Ֆրանսերեն/-1	**4**	**120**	**0**	**60**	**0**	**60**	4	4															
	Անգլերեն/Ֆրանսերեն/-2	**4**	**120**	**0**	**60**	**0**	**60**			4	4													
	Քաղաքագիտության հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30					2	2											
	Գործարարության հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30					2	2											
	Մշակութաբանության հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30					2	2											
	Կրոնագիտության հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30					2	2											
	Բարոյագիտության հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30					2	2											
	Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30					2	2											
	Տրամաբանության հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30					2	2											
	Հոգեբանության հիմունքներ	**2**	60	30	0	0	30					2	2											

	Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	**2**	60	30	0	0	30					2	2											
	ՄԱՄՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ	166	4980	1290	1140	0	2550	16	16	16	16	25	24	27	26	30	26	28	26	30	26	0	0	
	Պարտադիր դասընթացներ	**150**	**4500**	**1140**	**1050**	**0**	**2310**	**16**	**16**	**16**	**16**	**18**	**18**	**27**	**26**	**26**	**23**	**24**	**22**	**26**	**23**	**0**	**0**	
	Տնտեսագիտության տեսություն-1	**6**	**180**	60	30	0	90	6	6															Եզ.Գն.
	Մաթեմատիկական անալիզ-1	**6**	**180**	45	45	0	90	6	6															Եզ.Գն.
	Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն – 1	**4**	**120**	30	30	0	60	4	4															Եզ.Գն.
	Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա - 1	**2**	**60**		30	0	30			2	2													Առ.Ըթաց.Գն .
	Տնտեսագիտության տեսություն-2	**5**	**150**	45	30	0	75			5	5													Եզ.Գն.
	Մաթեմատիկական անալիզ-2	**6**	**180**	45	45	0	90			6	6													Եզ.Գն.
	Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն – 2	**3**	**90**	30	15	0	45			3	3													Առ.Եզ.Գն.
	Հավանականությունների տեսություն	**6**	**180**	45	45	0	90					6	6											Եզ.Գն.
	Մաթեմատիկական անալիզ – 3	**8**	**240**	60	60	0	120					8	8											Եզ.Գն.
	Մասնագիտական անգլերեն – 1	**4**	**120**		45	0	75					4	3											Առ.Եզ.Գն.
	Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա - 2	**2**	**60**		30	0	30					2	2											Առ.Ընթաց. Գն.
	Տնտեսագիտական մտքի պատմություն	**5**	**150**	45	30	0	75					5	5											Եզ.Գն.
	Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական մեթոդներ	**6**	**180**	45	45	0	90							6	6									Եզ.Գն.
	"ՀԲ" Վիճակագրություն	**6**	**180**	45	45	0	90							6	6									Եզ.Գն.
	Մասնագիտական անգլերեն – 2	**4**	**120**		60	0	60							4	4									Առ.Եզ.Գն.
	Ֆինանսներ – 1	**5**	**150**	30	30	0	90							5	4									Եզ.Գն.
	Էկոնոմետրիկա-1	**6**	**180**	45	45	0	90							6	6									Եզ.Գն.
	"ՀԲ" Ֆինանսներ – 2	**5**	**150**	30	30	0	90									5	4							Եզ.Գն.
	Մասնագիտական անգլերեն -3	**4**	**120**		60	0	60									4	4							Առ.Եզ.Գն.
	"ՀԲ" Միկրոտնտեսագիտություն	**7**	**210**	60	30	0	120									7	6							Եզ.Գն.
	Էկոնոմետրիկա-2	**6**	**180**	45	45	0	90									6	6							Եզ.Գն.
	Հաշվապահական հաշվառում-1	**4**	**120**	30	15	0	75									4	3							Առ.Եզ.Գն.
	Python – 1	**3**	**90**		45	0	45											3	3					Առ.Եզ.Գն.
	"ՀԲ" Մակրոտնտեսագիտություն	**6**	**180**	60	30	0	90											6	6					Եզ.Գն.
	Հաշվապահական հաշվառում-2	**6**	**180**	30	45	0	105											6	5					Եզ.Գն.

	Բանկային գործ	**5**	**150**	30	30	0	90											5	4					Եզ.Գն.
	Մասնագիտական անգլերեն – 4	**4**	**120**		60	0	60											4	4					Առ.Եզ.Գն.
	Մենեջմենթ	**4**	**120**	30	30	0	60													4	4			Եզ.Գն.
	Python – 2	**2**	**60**		30	0	30													2	2			Առ.Եզ.Գն.
	"ՀՔ" Հանրային ֆինանսներ	**6**	**180**	30	15	0	135													6	3			Առ.Եզ.Գն.
	Միջազգային առևտուր	**6**	**180**	60	30	0	90													6	6			Եզ.Գն.
	Տնտեսական մրցակցություն և մենաշնորհների պետական կարգավորում	**4**	**120**	30	30	0	60													4	4			Եզ.Գն.
	Մարքեթինգ	**4**	**120**	30	30	0	60													4	4			Առ.Եզ.Գն.
	Կամընտրական դասընթացներ															**4**	**3**	**4**	**4**	**4**	**3**			
	Կամընտրական դասընթացներ	**4**	**120**	**30**	**15**	**0**	**75**									4	3							Առ.Եզ.Գն.
	Բիզնեսի կազմակերպում		**120**	30	15	0	75																	
	Կիրառական էկոնոմետրիկա		**120**	30	15	0	75																	
	Կամընտրական դասընթացներ	**4**	**120**	**30**	**30**	**0**	**60**											4	4					Առ.Եզ.Գն.
	Վարքագծային տնտեսագիտություն		60	30	30	0	60																	
	Ֆինանսական մենեջմենթ		60	30	30	0	60																	
	Կամընտրական դասընթացներ	**4**	**120**	**30**	**15**	**0**	**75**													4	3			Առ.Եզ.Գն.
	Դրամավարկային քաղաքականություն		120	30	15	0	75																	
	Ռիսկերի կառավարում և ապահովագրություն		120	30	15	0	75																	
	Կրթական այլ մոդուլներ	**28**	**840**	0			840											**2**				**26**		
	Մասնագիտական պրակտիկա - 1	**2**	**60**				60											2						Ստ.
	Մասնագիտական պրակտիկա - 2	**6**	**180**				180															6		Ստ.
	Ավարտական աշխատանք	**20**	**600**				600															20		Առ.Ընթ.Գն .
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	7260	3120		0	4170	32	34	30	32	31	32	31	32	30	26	30	26	30	26	26	0	
	Ուսումնական/գիտական մոդուլների քանակը																							

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Տնտեսագիտության ֆակուլտետ

«Ֆինանսներ»
ԾՐԱԳՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)

0302/B01	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -1	2 կրեդիտ
2 ժամ/ շաբ.	0/30/0	
1-ին կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել խոսքը, նրա դրսևորման ձևերը, ուղղախոսական ու արտասանական նորմերը, խոսքի բաղադրիչների կապակցման միջոցները, խոսքի մասերի գործածության յուրահատկությունները, գրագրության ձևերը և խոսքային էթիկան, կառուցել արտահայտիչ ու ներգործուն գրավոր ու բանավոր խոսք:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսուցանել խոսքի մշակույթի ընդհանուր օրինաչափություն ները, լեզվական և գրական նորմերը, հնչյունական, բառային և քերականական մակարդակներն ու նրանց կիրառության յուրահատկությունները,
- ձևավորել ու մշակել գրական խոսքի բարձր ճաշակ ու մշա կույթ:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու խոսքի ընդհանուր հատկանիշները, դրսևորման ձևերը, սահմանելու և ճիշտ կիրառելուլեզվական և հնչյունական-արտասանական, ուղղախոսական նորմերը:
2. Ձևավորելու բանավոր խոսքի և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ՝ ճիշտ և տեղին կիրառելով լեզվական տարբեր իրողությունները (բառապաշարի շերտեր, ձևաիմաստային խմբեր, դարձվածքներ և այլն):
3. Սահմանելու, բացատրելու գրական, լեզվական, ոճական նորմաները, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենում:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կառուցելու հարուստ բառապաշարով, շարահյուսորեն ճշգրիտ կապակցված գրավոր և բանավոր խոսք:
2. Գործածելու գրագրության ձևերը, ուղղախոսության և արտասանվածքի նորմերը բանավոր խոսքում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
2. Աշխատելու թիմում:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.
Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քննարկում /բանավեճ
- համագործակցային աշխատանք
- մտագրոհ
- վերլուծական մեթոդ
- խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
- գրավոր մեթոդ
- բացատրական մեթոդ:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Խոսքի մշակույթ առարկան, նպատակը և խնդիրները: Խոսքի դրսևորման ձևերը: Լեզվական նորմ: **Թեմա 2.** Հնչյունական /արտասանական/ մակարդակ: Գրագրության ձևեր: **Թեմա 3.** Բառային մակարդակ: **Թեմա 4.** Քերականական մակարդակ: Ձևաբանություն: **Թեմա 5.** Շարահյուսություն:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Ավետիսյան Յուրի, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, ԵՊՀ, Եր., 2014:
2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, ԵՊՀ,Եր, 2015:
3. Աստրյան Մ.Ե., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնաբանություն/,Եր, 2002:
4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանությունԵր., 2003:
5. Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր, 2003:
6. Մարգարյան Ա., ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Երևան, 1997:
7. Մարության Ա., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, 2003:
8. Մկրտչյան Ռ.Խ., Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճագիտություն,Եր, 1992:
9. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսութ յուն, Եր.,2003:
10. Պողոսյան Պ., Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմունքներ, Ա, Բ, Եր., 1990,1991:
11. Սուքիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Հնչյունաբանություն, բառագիտություն/ Եր.,1982:

0302/B07.	**Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -2**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**0/30/0**	
2-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	

Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների յուրացմամբ, գործառական բոլոր ոճերի առանձնահատկությունների իմացությամբ ու անսխալ, գրագետ գործառմամբ, ձևավորել կարողություններ՝ գեղարվեստական խոսքի հնչյունական, բառային ու քերականական առանձնահատկությունները ինքնուրույն մեկնաբանելու և արժևորելու համար, ծանոթացնել հրապարակային խոսքի ընդհանուր կառուցվածքին և հիմնական հատկանիշներին և կիրառելի դարձնել ուսումնական գործընթացներում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացահայտել արտահայտչական և պատկերավորման միջոցների դերը խոսքում, խոսքի գործառական տարբերակների համակարգը /գիտական,պաշտոնական, խոսակցական/, գեղարվեստական և հրապարակային խոսքի խնդիրները, կառուցվածքը, լեզվական առանձնահատկությունները:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու խոսքի արժանիքները:
2. Կիրառելու արտահայտչական և պատկերավորման միջոցները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Լուսաբանելու գործառական ոճերի դասակարգման հիմունքները և ոճերիառանձնահատկությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կառուցելու պատկերավոր և գրագետ խոսքարվեստ, վերացնելու խոսքային անճշտությունները, կունենա խոսքային բարձր էթիկետ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քննարկում /բանավեճ
- համագործակցային աշխատանք
- մտագրոհ
- վերլուծական մեթոդ
- խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
- գրավոր մեթոդ
- բացատրական մեթոդ:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Խոսքի արժանիքները: **Թեմա 2.** Խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ: **Թեմա3.** Խոսքի գործառական տարբերակներ /գիտական,պաշտոնական, խոսակցական: **Թեմա 4.** Գեղարվեստական ոճ: Հրապարակային խոսք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Ավետիսյան Յուրի, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, ԵՊՀ, Եր.,2014:

2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, ԵՊՀ,Եր, 2015:
3. Աստրյան Մ.Ե. , Ժամանակակից հայոց լեզու/Ձևաբանություն/,Եր, 2002:
4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն,Եր., 2003:
5. Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր, 2003:
6. Մարգարյան Ա., ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Երևան, 1997:
7. Մարության Ա., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, 2003:
8. Մկրտչյան Ռ.Խ., Ժամանակակից հայերենի ձևաբանական ոճա-գիտություն, Եր, 1992:
9. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարա-հյուսություն, Եր., 2003:
10. Պողոսյան Պ., Խոսքի մշակույթի և ոճագիտության հիմունքներ, Ա, Բ, Եր., 1990,1991:
11. Սուքիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Հնչյունաբանություն, բառագիտություն/, Եր.,1982:

0304/B 02	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	2 կրեդիտ
2 ժամ/շաբ.	30/0/0	
1-ին կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհագրության,համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն:

Դասընթացի խնդիրներն են.
- ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց հին և միջնադարյան, պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին:
- ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կորողություն,
- ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն
1. Վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը:
2. Նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները:
3. Ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջա նում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լուսաբանել Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ռազմական և այլ բնագավառներ ու նվաճումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ
1. Բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը:
2. Արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում:
3. Արժևորելու ինչպես նախաքրիստոնեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (եթե այդպիսիք կան)
1. Տարբերակելու և գնահատել մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում:
2. Բանավիճելու:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի
Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
- դասախոսություն,
- սեմինար,
- ռեֆերատ,

• անհատական և խմբային առաջադրանքներ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքը անցեկացվում նախապես տրված հարցաշարի շրջականում /բանավոր հարցում/:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Թեմա 1**. Հայաստանը հնագույն շրջանում: **Թեմա 2**. Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա. 9-6-րդ դդ/: Երվանդունիների թագավորությունը: **Թեմա 3**. Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեսյան շրջանում: **Թեմա 4.** Արշակունիների թագավորությունը: **Թեմա 5.** Հայաստանը վաղ միջնադարում: **Թեմա 6.** Հայաստանը զարգացած միջնադարում: **Թեմա 7.** Հայաստանը ուշ միջնադարում:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012: 2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախշյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975: 3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000: 4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.,), Երևան, 2009:

0304/B08	**Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**30/0/0**	
2-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին, • ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն, • ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար:
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը: 2. Նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը: 2. Արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** *1.* Տարբերակելու և գնահատելու հայոց պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում ճիշտ կողմնորոշվելու:
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի **Գ2.**որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, **Գ5.**գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը, **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություն,

• սեմինար, • ռեֆերատ, • անհատական և խմբային առաջադրանքներ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. ստուգարքը անցկացվում է բանավոր, նախապես տրված հարցաշարի շրջականում:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Թեմա 1.** Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: **Թեմա 2.** Ռուսաստանի ներթափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 3.** Հայկական հարցի միջազգայնացումը: **Թեմա 4.**Ազատագրական խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: **Թեմա 5.** Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: **Թեմա 6.** Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: **Թեմա 7.** Հայաստանը 1917թ. ռուսական հեղափոխությունների շրջանում: **Թեմա 8.** Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: **Թեմա 9**. Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: **Թեմա 10**. Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: **Թեմա 11.** Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012: 2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախշյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975: 3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000: 4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա..,), Երևան, 2009:

0105/B04	Էկոլոգիայի և բնապահպանու թյան հիմունքներ	2 կրեդիտ
2 ժամ/շաբ.	30 /0/0	
2-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել կենսոլորտի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդ-կենսոլորտ» համակարգում նրանց փոխազդեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախազգուշացնե լու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էությունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը: Սովորողներին նախապատրաստել աշխարհայացքի ինքնուրույն ընտրության: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործընթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տենդենցների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ճգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին, • ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամաբանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները, • դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները: 2. Նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները: 3. Բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին: 2. Նախազգուշական միջոցառումներ ներկայացնելու՝ զերծ պահելու շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից: 3. Անցկացնելու մոնիթորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կբարելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակու թյուն:
2. Հետազոտություններ անելու, ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով:
3. Տվյալ էկոհամակարգի վրա կիրառելու կանխատեսման մեթոդը՝ որոշելու նրա վրա այս կամ այն գործոնի ազդեցությունը:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- պասիվ դասախոսություն,
- ակտիվ դասախոսություն, հարց ու պատասխան, զրույց,
- ինտերակտիվ դասախոսություն՝ «Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում,
- հարց ու պատասխան,
- բանավեճ,
- զրույց:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

բանավոր քննում ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջադրված թեմայով ռեֆերատի :

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Էկոլոգիայի համառոտ պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուց-վածքը, առարկան և օբյեկտը: Լիբիխի, մինիմումի, Վիլյամի գործոնների անկախության և Շելֆորդի տոլերանտության օրենքները: **Թեմա 2.** Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Պրոդուցենտներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: **Թեմա 3.** Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործոններ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին: **Թեմա 4.** Էներգիայի և նյութերի հոսքը էկոհամակարգում: Էկոհամակորգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը էկոհամակարգերում, էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազոտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: **Թեմա 5.** Մարդու առողջության էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամթերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգեր: **Թեմա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջընթացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեմա 7.** Քարոլորտի կառուցվածքը:Մթնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Ջուրը երկրի վրա և նրա հատկությունները; Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: **Թեմա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը; ծնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը; պոպուլյացիաիների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-զոհ փոխհարաբերությունը: **Թեմա 9.** Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Ջրոլորտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոլորտի և բնահողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Երկրի կլիմայի փոփոխության և անապատացման հիմնախնդիրները:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Գրիգորյան Կ.Վ., Եսայան Ա.Հ., Ժամհարյան Հ.Գ., Խոյեցյան Ա.Վ., Մովսեսյան Հ.Ս., Փիրումյան Գ.Պ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, «Զանգակ-97», 2010, -224 էջ
2. Գրիգորյան Ա., Աղասյան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Երևան, 2008
3. Մելքումյան Լ.Ս., Գալստյան Մ.Հ., Բնապահպանույան հիմունքներ: Ուսումնական ձեռնարկ.-Երևան, «Զանգակ-97», 2010.-312 էջ
4. Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն.Կ., Էկոլոգիա, «Զանգակ-97», Երևան, 2002 ,-64 էջ
5. Валова В.Д., Основы экологии: Учебное пособие.-5-е изд., Москва, «Дашков и К» 2005,-264с.

0305/B05	**Ռուսերեն -1**	**4 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**0/60/0**	
1-ին կիսամյակ	**Ստուգարք**	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման

ունակություններ, ելնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ռուսաց գրական լեզվի նորմերի յուրացում, • մասնագիտական բառապաշարի ձևավորում, • մասնագիտական նյութի թարգմանություն:
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը: 2. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշար: 3. Կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին): 2. Հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • քննարկում /բանավեճ, • համագործակցային աշխատանք, • էվրիստիկական մեթոդ, • մտագրոհ, • ինդուկտիվ մեթոդ • դեդուկտիվ մեթոդ, • վերլուծական մեթոդ, • խոսքային կամ բանավոր մեթոդ, • գրավոր մեթոդ, • բացատրական մեթոդ:
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Գ3.**բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ, **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Թեմա 1**. Հնչյունաբանություն: Ձայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: **Թեմա 2.** Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: **Թեմա 3.** Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: **Թեմա 4.** Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. ստուգարքը անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխա-տանքների արդյունքների վրա:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004 2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь., П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян, Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г. 3. Учебные пособия по специальности.

0305/B10	**Ռուսերեն -2**	**4 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**0/60/0**	
2-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	
Դասընթացի նպատակն է ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուց-ման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը: **Դասընթացի խնդիրներն են.**		

- ռուսերեն լեզվով մասնագիտական ոլորտներում հաղորդակցվելու հմտությունների ձևավորում,
- մասնագիտական բառապաշարի զարգացում,
- մասնագիտական գրականության և տարբեր նյութերի հետ աշխատելու հմտությունների զարգացում:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը:
2. Կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով:
3. Գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ընտրելու, վերլուծելու և ադապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջգիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով:
2. Կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները:
3. Վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ:
4. Թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակը:
5. Զանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Գնահատելու, վերլուծելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը:
2. Օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քննարկում /բանավեճ/,
- համագործակցային աշխատանք,
- էվրիստիկական մեթոդ,
- մտագրոհ,
- ինդուկտիվ մեթոդ,
- դեդուկտիվ մեթոդ,
- վերլուծական մեթոդ,
- խոսքային կամ բանավոր մեթոդ,
- գրավոր մեթոդ,
- բացատրական մեթոդ:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ձևաբանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակբայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկու թյուններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: **Թեմա 2**. Շարահյուսություն. շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասու թյանդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: **Թեմա 3**. Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: **Թեմա 4.** Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական զեկույցների և մասնագիտական ռեֆերատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

ստուգարքն անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004.
2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г.
3. Учебные пособия по специальности.

0001/B06.	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	4 կրեդիտ
4 ժամ/շաբ.	30/30/0	
1-ին կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել արտակարգ իրավիճակներում (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ, թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը, ինչպես նաև զարգացնելէքսրեմալ պայմաններում մինչբժշկական օգնության ցուցաբերման հմտությունները:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Գերկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու ուղիները:
2. Ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին,
3. Մեկնաբանելու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները:
4. Ներկայացնելու համաճարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը:
5. Ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային զննում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն:
2. Դրսևորելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում:
3. Գուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում:
4. Օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում:
2. Աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ:
3. Վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:

Դասընթացը ձևավորում է <u>կրթական ծրագրի</u> հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- հարցադրումներ և քննարկումներ,
- լաբորատոր աշխատանքներ,
- տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով, ընթանում է բանավոր՝ հարցատոմսերով: Հարցատոմսը ներառում է երեք հարց՝ երկուսը տեսական, մեկը գործնական:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: ***Թեմա 2***. Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: ***Թեմա 3***. Բնակչության գործողությունները ահաբեկչությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: ***Թեմա 4***. Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: ***Թեմա 5***. Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: ***Թեմա 6***. Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: ***Թեմա 7***. Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումն արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: ***Թեմա 8.*** Առաջին բուժօգնությունն ու մինչբժշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: ***Թեմա 9.*** Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: ***Թեմա 10.*** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: ***Թեմա 11.*** Հակահամաճարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: ***Թեմա 12.*** Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Եգորով Պ.Տ., Շլյախով Ի.Ա., Մորդվինով Դ., Սիմոնենկո Ի.Վ., Սիպայլո Յու.Ա., Քաղաքացիական պաշտպանություն, Երևան, 1968թ.
2. Զայցև Ա.Պ., Կորժավին Ա.Վ., Կոնյև Ա.Ի., Քաղաքացիական պաշտպանություն, Հայաստան, 1984թ.
3. Առաջին օգնության հիմունքները:
4. Առաջին օգնության տարրերը: Հայկական կարմիր խաչի ընկերություն. մարդասիրության ուժը:
5. В. М. Буонов.«Первич. Медицинская помощь», «М»,1980
6. В. В. Юуенич «Первич. помощь при травмах».«М»,1984

0304/B12	Փիլիսոփայության հիմունքներ	4 կրեդիտ
4 ժամ/շաբ.	30/0/30	
3-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները,
- բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները,
- հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատկերացումների ձևավորմանը:

9. **Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝**

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու կեցության համընդհանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները,
2. Բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները,
3. Ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Տարբերելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից:
2. Վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործընթացները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը:
3. Կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխհարաբերություններում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը:

Դասընթացը ձևավորում է <u>կրթական ծրագրի</u> հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ7.ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- սեմինար,
- քննարկում,
- զեկուցում,
- ռեֆերատ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

ստուգարքը, նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր :

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: **Թեմա 2.** Կեցություն և մատերիա: **Թեմա 3.** Դիալեկտիկա: **Թեմա 4.**

Բնություն: **Թեմա 5.** Մարդ և պրակտիկա: **Թեմա 6.** Գիտակցությունն ճանաչողու թյուն: **Թեմա 7.** Գիտություն: **Թեմա 8**. Հասարակություն:
Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Երևան, 1980: 2. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ1,Երևան, 1987: 3. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ2, Երևան, 1987: 4. Գաբրիելյան Հ., Հայ փիլսոփայության պատմություն, Երևան, 1980: 5. Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Երևան, 2004: 6. Փիլիսոփայության բառարան, Երևան, 1975:

0304/B14	Իրավունքի հիմունքներ	2 կրեդիտ
2 ժամ/շաբ.	30/0/0	
4-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ, • ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններ ու ունակություններ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները: 2. Ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը: 3. Մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ, 2. Վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում: 3. Վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը:		
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Բ2.**պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր, օգտվելու նորմատիվիրավական փաստաթղթերից, **Գ2.**որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, **Գ5.**գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություն, • ռեֆերատ, • զեկուցում:		
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքը նախապես տրված հարցաշարով անց է կացվում բանավոր:		
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Թեմա 1.** Պետության և իրավունքի տեսություն: **Թեմա 2.** Սահմանադրական իրավունք: **Թեմա 3.** Քաղաքացիական իրավունք: **Թեմա 4**. Քրեական իրավունք: **Թեմա 5**. Աշխատանքային իրավունք: **Թեմա 6**. Ընտանեկան իրավունք: **Թեմա 7**. Տեղական ինքնակառավարում: **Թեմա 8**. Վարչական իրավունք: **Թեմա 9.** Դատավարական իրավունք: **Թեմա 10**. Արդարադատություն, դատախազություն և նոտարիատ: **Թեմա 11**. Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: **Թեմա 12**. Միջազգային իրավունք:		
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Երևան, 2002: 2. Առաքելյան Ս., Գաբուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Երևան, 2003, 2006: 3. Բարսեղյան Տ., ՀՀ Քաղաքացիական իրավունք, Երևան, 2000: 4. Դիլբանդյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Երևան, 1999:		

5. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Երևան, 2001:		
6. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Երևան, 2002:		

0305/B15	Անգլերեն-1	4 կրեդիտ
4 ժամ/շաբ.	0/60/0	
1-ին կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգլերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները՝ միջմշակութային հաղորդակցման:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար,
- զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Անգիր վերարտադրելու մասնագիտական բառապաշարը:
2. Թվարկելու հնչյունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները:
3. Թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները:
4. Տարբերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս:
2. Ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը:
3. Կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:
2. Իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում:
3. Կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- հաղորդակցական մեթոդ,
- մտագրոհ,
- ուսանողական պորտֆոլիո,
- խմբային աշխատանք,
- գրավոր և բանավոր թարգմանություն,
- աշխատանք տեղեկագրով,
- ռեֆերատ,
- ինքնուրույն աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայությամբ՝ գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, ռեֆերատ, պրեզենտացիա, խմբային աշխատանք, ուսանողա կան պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի փարժություններ):

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա1. Հնչյունաբանություն և ուղղախոսություն: Հնչյունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: **Թեմա2.** ***Քերականություն:*** Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: **Թեմա3.** ***Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն:*** Համաշխարհային տնտեսության հիմնա հարցեր: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan, Ye., Basic English for University Students, Yerevan: YSU Press, 2004.
2. Zatikyan, A.T. Economics and Business, Yerevan, 1992.
3. Gevorgyan G., Galstyan A., English Armenian. More Commonly Used Words and Combinations, Yerevan: Areg, 2005.
4. World Book, Encyclopedia, 2002.

0305/B16	Անգլերեն- 2	4 կրեդիտ
4 ժամ/շաբ.	0/60/0	
2-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում,

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը,
- հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորաբանությունների ոլորտից:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները:
2. Կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝օգտագործե լով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ընկալելու և վերարտադրելու կարդացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը:
2. Շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատաս խան գրավոր և բանավոր պատասխան:
3. Կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանու թյուններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում:
2. Կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:
3. Ներգրավելու ձեռքբերված գիտելիքները և կարողու թյունները միջազգային ասպարեզում՝ անգլերենը օգտագործելով, որպես հետագա մասնագիտական առաջընթացի միջոց:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- հաղորդակցական մեթոդ,
- տազրոհ,
- ուսանողական պորտֆոլիո,
- խմբային աշխատանք,
- հրավոր և բանավոր թարգմանություն,
- աշխատանք տեղեկագրով,
- ռեֆերատ,
- ինքնուրույն աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

ստուգարքը անցկացվում է մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայությամբ՝ գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, ռեֆերատ, պրեզենտացիա, խմբային աշխատանք, ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում: ***Թեմա 2.*** ***Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն:*** Տնտեսություն և ֆինանսներ: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն, հայերենից անգլերեն:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan, Ye., Basic English for University Students, Yerevan: YSU Press, 2004.
2. Zatikyan, A.T. Economics and Business, Yerevan, 1992.
3. Gevorgyan, G., Galstyan, A. English Armenian. More Commonly Used Words and Combinations, Yerevan: Areg, 2005.
4. World Book, Encyclopedia, 2002.

0305/B15	Ֆրանսերեն-1	4 կրեդիտ
4 ժամ/շաբ.	0/60/0	
1-ին կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է թարմացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականական և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա, հարստացնել այս փուլում ստացած գիտելիքները, որպեսզի դրանք հիմք հանդիսանան հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- տարբեր տեսակի գիտելիքների ձեռքբերում. քերականական, մշակութային, գրել, կարդալ, խոսել,
- տարբեր տեսակի կարողությունների և հմտությունների զարգացում. խոսողական, լեզվական, ռազմավարական, համագործակցության, ինքնակատարելագործման և ստեղծագործականության:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները:
2. Ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները:
2. Ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները:
3. Լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անծանոթ բառ):
4. Առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն:
2. Ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները:
3. Ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր:
4. Բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խմբային և անհատական աշխատանք,
- շնորհանդես,
- մենախոսություն,
- բանավոր քննարկում:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

սույն դասընթացի համար նախատեսված է ստուգարք, որն անցկացվում է բանավոր հարցման միջոցով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ռիթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. ***Թեմա 2.*** Հատուկ և հասարակ գոյական: Գոյականի սեռը, թիվը: Սեռի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: ***Թեմա 3.*** Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուլված հոդ: Հոդը չօգտագործելու դեպքերը: ***Թեմա 4.*** Ցուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անորոշ ածականներ: Ածականի համաձայնությունը գոյականի հետ: ***Թեմա 5.*** Քանակական և դասական թվական: Քանակական թվականի գործածությունը: ***Թեմա 6.*** Անձնականան շեշտ դերանուններ, դրանց գործածու թյունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտված դերանուններ: ***Թեմա 7.*** Գոյական անուն, միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Les fu-nerailles, les entrailles. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը (des cour-fleurs, des casse-croute և այլն):

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Jean-Luc Penformis-Méthode de français professionnel et des affaires, niveau débutant, CLE international, Paris, 2011
2. Պոպովա Ն, Կազակովա Գ., Ֆրանսերենի ձեռնարկ, Մոսկվա,2006թ.
3. Մոժե Գ., Ֆրանսերեն լեզվի և քաղաքակրթության կուրս, Փարիզ, 1992թ.
4. Alfred Fontenilles, Mark Heimerdinger <La vie des affaires> 2001, Paris.

0305/B16	Ֆրանսերեն-2	4 կրեդիտ
4 ժամ/շաբ.	0/60/0	
2-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բանագիտական բառապաշարի և տերմինների, ինչպես նաև խոսքային գործունեության հիմնական ձևերի տիրապետումը,
- տարբեր տեսակի կարողությունների և հմտությունների զարգացում. թարգմանություն, բանավոր խոսքի ձևավորում, սեփական կարծիքի արտահայտում:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները:
2. Ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները:
2. Ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները:
3. Լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անծանոթ բառ):
4. Առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն:
2. Ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները:
3. Ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր:
4. Բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

Դասընթացը ձևավորում է <u>կրթական ծրագրի</u> հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խմբային և անհատական աշխատանք,
- շնորհանդես,
- մենախոսություն,
- բանավոր քննարկում:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

դասընթացի համար նախատեսված է ստուգարք, որն անցկացվում է բանավոր հարցման միջոցով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1.Ածականի իմաստի փոփոխությունը կախված նրա դիրքից՝ un homme grand-un grand homme. Անորոշ դերանվանական ածականներ: **Թեմա 2.** Հարաբերական դերանուններ, դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ՝ qui, que, dont, ou, lequel և այլն (դասակարգում): **Թեմա 3.** Պայմանական եղանակ, կազմությունը և գործածությունը համադաս և ստորադասական նախադասություններում: Ըղձական եղանակ: Սահմանական եղանակը ուրիշի ուղղակի խոսքում: **Թեմա 4.** Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը, ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը՝ indicatif (սահմանական եղանակ), conditionnel (պայմանական եղանակ), subjonctif (ըղձական եղանակ), imperatif (հրամայական եղանակ): **Թեմա 5.** Նախդիրների համակարգային դասակար գում, տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ: **Թեմա 6.** Գոյականների իգական սեռի կազմության տարբեր միջոցների դասակարգում, քերականորեն (հոդի և այլ մասնիկների օգնությամբ), ձևաբանորեն (բառի ձևի փոփոխություն, ածանցներ), բառային (բառի տարբեր ձևեր): Երկու սեռ ունեցող գոյականներ:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Sona Hovhannissyan, Le francais commercial,, Erevan, 2005
2. В.Г. Матвиишин, В. П. Хобхун, Бизнес-курс французского языка, ЗАО «Славянский дом книги», Москва, 2001
3. Jean-Luc Penfornis, Vocabulaire progressif du français des affaires, CLE international, Paris, 2004

4. G. Marhens, L. Martin, <Tout va bien>,2004

0001/B03, B09	**Ֆիզդաստիարակություն**	**0 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**0/60/0**	
1-ին , 2-րդ կիսամյակներ	**Ստուգարք**	

Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակլիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի.

- ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործընթացը,
- նպաստել ուսումնառողների առողջական վիճակի բարելավմանը,
- բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, կենսաձևում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց,
- նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը,
- զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ճկունություն, դիմացկունություն, ճարպկություն, կոորդինացիա և այլն:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում,
- ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ,
- ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային գաղափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,
- ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները:
2. Թվարկելու կոփման կանոնները և բացատրել դրանց նշանակությունը:
3. Ներկայացնելու ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների ժամանակ անվտանգության պահպանման կանոնները:
4. Ներկայացնելու առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքները:
5. Առանձնացնելու վնասակար սովորությունները և բացատրել դրանց կործանարար ազդեցությունը անձի մտավոր և ֆիզիկական զարգացման վրա:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կատարելու նորմատիվներին համապատասխան ֆիզիկական վարժություններ (ակրոբատիկ վարժություններ, վազք, հեռացատկ):
2. Ցուցաբերելու շարժողական ընդունակություններ ու ֆունկցիոնալ կարողություններ ուսուցանվող մարզաձևերում:
3. Ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Աջակցելու կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս անցկացվող մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի ու սպորտային միջոցառումների կազմակերպմանը:
2. Դասընթացի ժամանակ կազմակերպելու թիմային մրցախաղեր տարբեր սպորտաձևերից:
3. Կազմելու իր և ընկերներ իառողջ կենսակերպի ապահով ման ուսումնամարզական պարապմունքների պլան:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ .
   - տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
   - մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
   - ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
   - անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
   - ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),
2. արտաուսումնական պարապմունքներ.
   - ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
   - վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
   - մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
   - ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
   - մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում,
   - մարզաառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսանառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

<u>1-ին կիսամյակ՝ աշնանային</u>

Թեմա 1. Ֆիզիկական դաստիարակություն, նրա դերն ու նշանակությունը ընդհանուր կրթական համակարգում: Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի հիգիենիկ հիմունքները: Անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները: Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: ***Թեմա 2.*** Մարմնի կոփման կանոնները և դրանց նշանակությունը: Վազք: Վազքի տեխնիկայի ուսուցում: Վազք. փոփոխական արագությամբ, արգելքների հաղթահարումով, 60 մ /ցածր մեկնարկից/, 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: Հեռացատկ: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում: Հեռացատկ տեղից: ***Թեմա 3.*** Սպորտային խաղերի դերն ու նշանակությունը ուսանողի մտավոր և ֆիզիկական դաստիարակության, ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման գործում: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում, գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ուսուցում: Գնդակի վարում և փոխանցում 2 ձեռքով: Զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկայի ուսուցում: ***Թեմա 4.*** Ուսանողի առողջ կենցաղավարության հիմունքները, նրա արդյունավետության չափանիշները, պայքարը բացասական երևույթների դեմ: Երկկողմանի խաղ (վոլեյբոլ, բասկետբոլ):

<u>2-րդ կիսամյակ՝ գարնանային</u>

Թեմա1. Ընդհանուրֆիզիկական և սպորտային պատրաստու թյան դերը ֆիզիկական դաստիարակության գործում: Շարժողական ընդունակությունների կատարելագործման հիմունքները: Մարմնամարզություն: Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: ***Թեմա2.*** Ֆիզիկական բեռնվածու թյան ծավալը ուսանողական տարիքում, նրա միջոցով ֆիզիկական զարգացման և մարմնակազմության հնարավորություններն ու շտկման պայմանները: Մարմնամարզություն: Մարզանստարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: ***Թեմա 3.*** Ինքնուրույն պարապմունքների մեթոդական հիմունքները, նրանց ձևերը և տարիքային և սեռային առանձնահատկությունները: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. վերևից սկզբնահարվածի տեխնիկայի ուսուցում: Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս. տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ուսուցում: Սպորտային խաղ բասկետբոլ. գնդակին տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում, պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում, գնդակի նետում զամբյուղի մեջ: ***Թեմա 4.*** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Հարձակողական հարվածի տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում: Խաղի պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում: Երկկողմանի խաղ: ***Թեմա 5.*** Ինքնուրույն պարապմունքների հիգիենան և ինքնահսկումը: Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական վազք: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Երկար վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները: Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): Հեռացատկ: Հեռացատկ տեղից՝ զույգ ոտքերի հրումով: ***Թեմա 6.*** Մասնակցությունը սպորտային մրցումների, դրանց ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակչական նշանակությունը: ***Թեմա 8.*** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Սամվելյան Լ.Ս.,Պետրոսյան Գ.Ս., Թումանյան Հ.Գ., Գրիգորյան Ա.Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության

ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Երևան, ՎՄՎ-ՊՐԻՆՏ, 2007թ.
2. Ազիզյան Գ.Ն., Վանեսյան Հ.Մ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է.Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բաբայան Հ.Ս., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բաբասյան Մ.Ա., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախչյան Գ.Ե., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ.Գ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ.Տ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս.Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

0001/B11, B13	Ֆիզդաստիարակություն	0 կրեդիտ
2 ժամ/շաբ.	0/60/0	
3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակլիմայական պայմանները ձևավորել

- ուսանողների ֆիզիկական զարգացման, բարոյական և կամային հատկանիշները, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,
- ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու մասսայական սպորտի, բարձր նվաճումների սպորտի և ուսանողական սպորտի առանձնահատկությունները, թվարկել սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման փուլերը:
2. Ներկայացնելու ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգի կառուցվածքը, ունիվերսիադաների և օլիմպիական խաղերի տարբերությունները, թվարկել նրանց դաստիարակչական հատկությունները, ներկայացնել տեղեկություններ օլիմպիական խաղերի և անվանի մարզիկների վերաբերյալ:
3. Հիմնավորելու կոնկրետ սպորտաձևի ընտրումը կանոնավոր պարապմունքների համար, թվարկել հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կիրառման բնութագրերը:
4. Թվարկելու տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները, մեկնաբանել անհատի վրա դրանց ներգործության բնութագրերը:
5. Ներկայացնելուարտադրականֆիզիկականկուլտուրայի,արտադրական մարմնամարզության առանձնահատկությունները և մեկնաբանել նրանց անհրաժեշտությունը մասնագիտական գործունեության մեջ

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Պահպանելու ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները
2. Սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում իրականացնելու օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողություն կիրառելով նրա հիմնական մեթոդները և ցուցանիշները, վարել ինքնավերահսկման օրագիր
3. Ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ
4. Կատարելու շարժողական գործողություններ ֆիզիկական վարժությունների կատարման մատուցված մեթոդներով և ցուցաբերել նորմատիվներին համապատասխան արդյունքներ

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Դասախոսի անմիջական հսկողությամբ ուսանողների խմբում իրականացնելու թեմատիկ հանձնարարականի փոխադարձ վերահսկողություն
2. Աջակցելու ընկերներին թեմատիկ շարժողական գործողությունների, հնարքների կատարման ժամանակ, ներկայացնել իր կարծիքը ընկերների ֆիզիկական պատրաստվածության վերաբերյալ
3. Վերլուծելու դասախոսի կողմից իրեն և խմբին տրված անհատական և խմբային հանձնարարականների իրականացման արդյունքները

4. Կազմակերպելու մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի պարապմունքներ, սպորտային միջոցառումներ կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս 5. Կողմնորոշվելու տարբեր իրավիճակներում, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն վնասվածքների դեպքում
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլին. **Գ5.**գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը, **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, զործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպել խնդիրներ և լուծելու,
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ . • տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ), • մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ), • ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ), • անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ), • ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ), 2. արտաուսումնական պարապմունքներ. • ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում, • վերականգնողական միջոցառումների իրականացում, • մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևերի, • ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով, • մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում, • մարզաառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **<u>3-րդ կիսամյակ՝ աշնանային</u>** ***Թեմա1.*** Ուսանողական սպորտը, բուհում սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման առանձնահատկությունները: ***Թեմա2.*** Շարային պատրաստու թյուն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: ***Թեմա 3.*** Վազքի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում, վազք փոփոխական արագությամբ, վազք 60 մ, 100 մ /ցածր մեկնարկից/: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Հեռացատկ տեղից, տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Վազք արգելքների հաղթահարումով: Վազք 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: ***Թեմա 4.*** Ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգը, ունիվերսիադաներ, օլիմպիական խաղեր: Օլիմպիզմը և օլիմպիական դաստիարակությունը: ***Թեմա 5.*** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում, սկզբնահարվածի ուսուցում և ամրապնդում: Գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: ***Թեմա 6.*** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոններիամրապնդում: ***Թեմա 7.*** Կանոնավոր պարապմունք ների համար սպորտաձևի ընտրման դրդապատճառները և հիմնավորումը: Հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համամակարգերի համառոտ հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը: ***Թեմա 8.*** Սպորտային խաղ սեղանի թենիս, խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում: ***Թեմա 9.*** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ», կանգ թիակների վրա պառկած դրությունից: ***Թեմա 10.*** Մարմնամարզություն: Ցատկ այծիկի վրայից՝ ոտքերը զատած եղանակով: **<u>4-րդ կիսամյակ՝ գարնանային</u>** ***Թեմա1.*** Տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները: Անհատի ֆիզիկական, շարժողական և հոգեկան հատկությունների վրա դրանց ներգործության բնութագրերը: ***Թեմա 2.*** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: Մարզանստարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: ***Թեմա 3.*** Մարզապարապմունքների արդյունավետության հսկողությունը, ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները: ***Թեմա 4.*** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Վերևից սկզբնահարվածի, հարձակողական հարվածի տիրապետման, խաղի պաշտպանության տեխնիկաների ուսուցում և ամրապնդում: ***Թեմա 5.*** Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս, նրանց տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ամրապնդում: ***Թեմա 6.*** Սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողությունը, նրա հիմնական մեթոդները, ցուցանիշները և ինքնավերահսկման օրագիրը: ***Թեմա 7.*** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, գնդակին տիրապետելու, պաշտպանության, զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկաների ամրապնդում: ***Թեմա 8.*** Սպորտային խաղեր վոլեյբոլ և բասկետբոլ: Երկկողմանի խաղ: ***Թեմա 9.*** Առաջին բուժօգնությունը

վնասվածքների դեպքում: ***Թեմա 10.*** Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): ***Թեմա 11.*** Հեռացատկ տեղից զույգ ոտքերի հրումով: ***Թեմա 12.*** Արտադրական ֆիզիկական կուլտուրա, արտադրական մարմնամարզություն, նրանց նշանակությունը մասնագիտական գործունեության մեջ և նրանց առանձնահատկությունները: ***Թեմա 13.*** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Սամվելյան Լ.Ա.,Պետրոսյան Գ.Ա., Թումանյան Հ.Գ., Գրիգորյան Ա.Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսում-նական հաստատությունների համար), Երևան, ՎՄՎ-ՊՐԻՆՏ, 2007թ.
2. Ազիզյան Գ.Ն., Վանեսյան Հ.Մ., Ֆիզիակական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է.Հ., Ֆիզիակական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բաբայան Հ.Ս., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բաբասյան Մ.Ա., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախչյան Գ.Ե., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ.Գ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ.Տ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս.Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ (ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)

0303/B17	**Բարոյագիտության հիմունքներ**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**30/0/0**	
3-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևավորմանը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էության ու չափանիշներին, բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին,
- ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,
- նպաստել անձի բարոյական մտահաղորդակցության ձևավորմանը,
- ացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
- վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները,
- նդլայնել սովորողների մտահորիզոնը:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները:
2. Արժևորելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ցույց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին:
2. Բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից:
3. Վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը, **Գ7.**ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություն, • քննարկումներ, • զեկուցումներ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքի համար անց է կացվում բանավոր հարցում:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները**. **Թեմա 1.** Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: **Թեմա 2.** Բարին և չարը: **Թեմա 3**. Պարտք և պատասխանատվություն: **Թեմա 4.** Պատիվ և արժանապատվություն: **Թեմա 5.** Խիղճ: Բարոյական իդեալ: **Թեմա 6.** Կյանքի իմաստն ու նպատակը: Թեմա 7. Երջանկություն, սեր: **Բաժին 2. Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները:** **Թեմա 8.** Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 9.** Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները: **Բաժին 3. Բարոյականություն և ազատություն:** **Թեմա10.** Անձը և համակեցությունը: **Թեմա 11.** Բարոյականության հասարակական խնդիրները: **Բաժին 4. Անձի բարոյական գիտակցությունը:** **Թեմա 12**. Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 13.** Անձի բարոյական գործունեությունը: **Թեմա 14.** Անձի բարոյական հարաբերությունները: **Թեմա 15.** Անձի բարոյական մշակույթը: **Բաժին 5. Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր:** **Թեմա 16.** Ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների վերաիմաստավորումը եվրոպական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: **Թեմա 17.** Ազգային-բարոյական նկարագիր: **Բաժին 6. Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ:** **Թեմա 18.** Կիրառական բարոյագիտություն:
Հիմնական գրականության ցանկ. 1. А. Разин, Этика, Москва, 2003. 2. О. Дробницкий, Понятие морали, Москва, 2004. 3. Дж. Мур, Прунципы этики, Москва, 1984. 4. Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, Москва, 2000. 5. Словарь по этике.

0105/ B17	**Բնագիտության ժամանակակից հայացակարգեր**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**30/0/0**	
3 –րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	
Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք՝ ծանոթացնելով նրանց բնագիտության զարգացման պատմությանը, բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափություններին, բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ճանաչման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք, • ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը, • բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափություննները, • ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** **1.** Ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը: **2.** Ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին: 3. Մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում:		

2. Կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործընթացների վերաբերյալ և տալ որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին:
3. Կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը:
2. Օգտվելով տարբեր աղբյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան:
3. Ստեղծագործելու՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտու թյունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, զեկուցումը),
- գործնական (վարժությունների և տնային առաջադրանքի կատարումը),
- տրամաբանական (ինդուկտիվ, դեդուկտիվ, անալոգիա),
- ճանաչողական-ստեղծագործական (բացատրական - ցուցադրական, պրոբլեմային - որոնողական),
- համագործակցային ուսուցման (թիմային և խմբային աշխատանքներ),
- քննադական մտածողության,
- ինքնուրույն աշխատանքի:

Գնահատման մեթոդները.

ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք՝ ռեֆերատ: Ռեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու և անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին ապահովվելու դեպքում նշանակվում է ստուգված:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: **Թեմա 2.** Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էլեկտրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները: **Թեմա 3.** Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները:Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: **Թեմա 4.** Հարաբերականության հատուկ և ընդհանուր սկըզբունքները: Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունք: **Թեմա 5.** Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: **Թեմա 6.** Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: **Թեմա 7.** Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Ասլանյան Լ.Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, ԵՊՀ, Երևան, 2007
2. Канке В.А. Концепции современного естествознания, Логос. Москва, 2002
3. Под. редакц. Л.А.Михайлова, Концепции современного естествознания Питер 2008 .

0201/B17	**Գործարարության հիմունքներ**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**30/0/0**	
3-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	

Դասընթացի նպատակն է հաղորդել ներկայիս տնտեսական պայմաններում գործարարություն կազմակերպելու և վարելու համար իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական գիտելիքներ և հմտություններ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- փոխանցել համակարգված գիտելիք գործարարության կազմա-կերպման վերաբերյալ,
- մշակել կազմակերպա-կառավարչական հմտություններ գործարա-րությամբ զբաղվելու համար,
- հաղորդել գիտելիքներ գործունեության սուբյեկտների պատաս-խանատվության վերաբերյալ:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Բնութագրելու գործարարության միջավայրը և տեսակները:
2. Տարբերելու ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը:
3. Իմանալու ձեռնարկության պետական գրանցման փաստաթղթերի փաթեթը:

4. Թվարկելու գործունեության տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորման պահանջները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Մշակելու բիզնես-գաղափարներ և վերլուծության միջոցով, ընտրել լավագույնը:
2. Կազմակերպելու սեփական գործ և որոշել դրա արդյունավետությունը:
3. Գնահատելու ռիսկը և կողմնորոշվելու ստեղծված ցանկացած իրավիճակում:
4. Հայթայթելու, վերլուծելու և տեղին օգտագործելու գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը:

գ. *ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (եթե այդպիսիք կան)*

1. Աշխատելու թիմում:
2. Մոտիվացնելու:
3. Առաջնորդելու:
4. Աշխատելու տեղեկատվության հետ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա7.բացատրելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները,

Բ1.չափելու, գնահատելու ռիսկերը և մշակելու ֆինանսական որոշումներ,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- գործնական խաղ /թիմային աշխատանք/,
- դասախոսություն,
- սեմինար,
- ինքնուրույն աշխատանք /զեկույց,ռեֆերատ,/,
- ճանաչողական այցեր:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց է կացվում գրավոր:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից

Թեմա 1. Գործարարության էությունը և ֆունկցիաները: ***Թեմա 2.*** Գործարարության միջավայրը և տեսակները: **Թեմա 3**. Գործարարության սուբյեկտները: ***Թեմա 4.*** Ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը: ***Թեմա 5.*** Բիզնես-գաղափարը և բիզնես հաեցակարգը,որպես գործարարության նախադրյալ: ***Թեմա 6.*** Մարքեթինգի պլան: ***Թեմա 7.*** Գործունեության կադրային ապահովումը: ***Թեմա 8.*** Գործունեության մեկնարկային կապիտալը և ընթացիկ գործունեության ֆինանսական ապահովումը: **Թեմա 9.** Արտադրական պլան: ***Թեմա 10.*** Ինքնարժեքի կալկուլյացիա: ***Թեմա 11.*** Ձեռնարկատիրական ռիսկ: ***Թեմա 12.*** Ֆինանսական պլանավորում:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. М.Н.Кондратьева, Е.В.Баландина, Ю.С.Трефилова, Бизнес-планирование, учебное пособие, Ульяновск УлГТУ 2014
   /http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf/
2. В.Ю. Буров, Основы предпринимательства, учебное пособие, Чита – 2011
3. В.А.Богомолова, Н.М.Белоусова, О.В.Кублашвили, Р.Ю.Ролдугина, Бизнес-планирование, учебное пособие, Москва 2014 http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf//
4. С.И.Башаримова, М.В.Дасько, Основы предпринима тельства, учебное пособие,
5. Е.К.Торосян, Л.П.Сажнева, Ж.Н.Зарубина, Основы предприним-ательской деятельности, учебное пособие, Санкт-Петербург 2016 https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf//

0304/B17	Կրոնագիտության հիմունքներ	2 կրեդիտ
2 ժամ/շաբ.	30/0/0	
3-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դենոմինացիաների վերաբերյալ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների վերաբերյալ,
- ուսումնասիրել կրոնական տարատեսակ ուղղությունների դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունները:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք: 2. Նկարագրելու Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները: 2. Համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցաբանական համակարգերը: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Գ5.**գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը, **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություն, • քննարկումներ, • բանավեճ, • զեկուցում, • ռեֆերատ, • անհատական և խմբային առաջադրանքներ:
Գնահատման մեթոդները. ստուգարքով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ բանավոր հարցումով:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Թեմա 1.** Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: **Թեմա 2.** Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհիային կրոններ: **Թեմա 3.** Բուդդայականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 4.** Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: **Թեմա 5.** Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: **Թեմա 6.** Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: **Թեմա 7.** Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: **Թեմա 8.** Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: **Թեմա 9.** Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: **Թեմա 10.** Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Ալիշան Ղ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Երևան, 2002: 2. Աստվածաշունչ: 3. Գուրան, Սոֆիա, 1929: 4. Երուանդ Վրդ. Տէր-Մինասեանց, Ընդհանուր եկեղեցական պատմութուն, հ. Ա, Հին եկեղեցին, Էջմիածին, 1908: 5. Алов А.А., Владимиров Н.Г., Овсиенко Ф. Г., Мировые религии, М., 1998. 6. А.Мень «История религии», Т. 1-2, М., 2002. 7. James Hastings «Encyclopedia of religion and ethics», New York, 1961-1964.

0303/B17	**Հոգեբանության հիմունքներ**	**2 ECTS կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**30/0/0**	
3-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողին ընդհանուր հոգեբանության և դրա հիմունքներին, տարբեր բաժինների կառուցվածքին ու զարգացմանը, ծանոթացնել հոգեկանի ակտիվության մակարդակներին, անձնավորությանը, նրա կառուցվածքին և դրսևորումներին, անձի պարզագույն, հոգեկան իմացական գործընթացներին: Ուսումնասիրել ընկալման, ըմբռնման առանձնահատկությունները, հիշողու թյան, մտածողության, երևակայության առանձնահատկություն ները, պարզաբանել անձի հուզակամային կողմը, անձի հոգեբանական անհատական առանձնահատկությունները: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • բացահայտել հոգեբանության սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

- լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ,
- ցույց տալ ընդհանուր հոգեբանության առանցքային տեսությունները:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնա-հատկություններ ունեն դրանք:
2. Նկարագրելու Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները:
2. Համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդ-ների դիցաբանական համակարգերը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7.ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկում,
- բանավեճ,
- գործնական պարապմունք,
- ռեֆերատ/էսսե,
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

Գնահատման մեթոդները.

Ստուգարքով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ անց է կացվում բանավոր հարցում:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հոգեբանության առարկան, խնդիրները: **Թեմա 2.** Հոգեբանական հիմնական մեթոդները, բնագավառները: **Թեմա 3**. Հոգեկանի ռեֆլեկտորային մեկնաբանությունը: **Թեմա 4.** Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: **Թեմա 5.** Հոգեկանի և գիտակցության զարգացումը: **Թեմա 6.** Անձի հոգեբանական բնութագիրը: **Թեմա 7.** Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, զարգացումը: **Թեմա 8.** Անձի իմացական հոգեկան գործընթացները՝ զգայություններ: **Թեմա 9.** Զգայությունների դասակարգումը, զգայունակություն: **Թեմա 10.** Ընկալում, ըմբռնում, առանձնահատկությունները: **Թեմա 11.** Հիշողություն և անձ, տեսակները, գործընթացները: **Թեմա 12.** Մտածողություն, տեսակները, գործընթացները: **Թեմա 13.** Երևակայության և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: **Թեմա** 14. Անձի հուզակամային կողմը: **Թեմա 15.** Անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., Ասրիյան Է., Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ. Եր. ԵՊՀ հրատ. 2010
2. Նալչաջյան Ա.Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Ե.1997
3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005
4. Маклаков А.Г. Общая психология. М., 2007
5. Немов, Р.С., "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003).
6. Столяренко, Людмила Дмитриевна. Психологии.учебник для вузов.-СПб.: Питер,2010.-592 с.
7. Столяренко Л.Д., Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005

0202/ B17	Մշակութաբանության հիմունքներ	2 կրեդիտ
2 ժամ/շաբ.	30/0/0	
3-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և

«մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ձևավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների վերաբերյալ,
- ուսումնասիրել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերը:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու գիտության մեջ «մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները:
2. Սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները:
2. Վերլուծելու մշակութային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան:
3. Մեկնաբանելու ժամանակակից մշակութային գործընթացների առանձնահատկությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Աշխատելու թիմում:
2. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկումներ,
- բանավեճեր,
- ռեֆերատներ,
- զեկուցումներ:

Գնահատման մեթոդները.

ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: ***Թեմա 2.*** Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: ***Թեմա 3.*** Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Կրոն, գիտություն և արվեստ: ***Թեմա 4.*** Մշակույթ-բնություն-հասարակություն: ***Թեմա 5.*** Նախնադարյան մշակույթ: Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջագետքյան, եգիպտական, հին հնդկական և չինական): ***Թեմա 6.*** Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ: ***Թեմա 7.*** Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթներ: ***Թեմա 8.*** Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: ***Թեմա 9.*** Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը: ***Թեմա 10.*** Մոդեռնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը: ***Թեմա 11.*** Հայկական մշակույթ:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Մելքումյան Գ., Մշակութաբանություն, Երևան, 2000:
2. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, Երևան, 1997
3. Սարգսյան Ս.Ա, Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Երևան, 2004:
4. Арутюнов С.А., Рыжакова С. И., Культурная антропология, М., 2004.
5. Розин В. М., Культурология, М., 1998.

0304/B17	**Տրամաբանության հիմունքներ**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**30/0/0**	
3-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել, կոռեկտ դատել, զերծ մնալ տրամաբանական այն սխալներից:

Դասընթացի խնդիրները են.

- ցույց տալ հասկացության և բառի տարբերությունները,

- ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ,
- ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դատողությանտեսակներին, տրամաբանության օրենքներին,
- ծանոթացնել մտահանգման տարբեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման էությունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարքները, տրամաբանական սխալները:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարները:
2. Մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները:
3. Սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները:
2. Զանազանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները:
3. Զանազանելու մտահանգման տարբեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների:

Դասընթացը ձևավորում է <u>կրթական ծրագրի</u> հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ7.ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- քննարկում,
- բանավեճ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքով գնահատվում է վերջնարդյունքների ձևավորումը՝ անց է կացվում բանավոր հարցում:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակու թյունը: **Թեմա 2**. Հասկացություն: **Թեմա 3.** Դատողություն: **Թեմա 4**. Տրամաբանության օրենքները: **Թեմա 5**. Մտահանգում: **Թեմա 6**. Ապացուցում և հերքում: **Թեմա 7**. Պարալոգիզմ, սոփեստություն, սրամտություն, Պարադոքս: Հիպոթեզ:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Երևան, 1976:
2. Кондаков Н., Логический словарь, Москва, 1975.
3. Гетманов А., Логика, Москва, 1993.
4. Маковелский А., История логики, Москва, 1967.
5. Демидов И., Логика, Москва, 2004:

0304/B17	**Քաղաքագիտության հիմունքներ**	2 կրեդիտ
2 ժամ/շաբ.	30/0/0	
3-րդ կիսամյակ	Ստուգարք	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները,
- ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները
- ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմու-թյունը և զարգացման էտապները: 2. Ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները: 3. Թվարկելու ու մեկնաբանել պետական կառավարման ձևերը: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները: 2. Մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը: 3. Մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 2. Աշխատելու թիմում:
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Գ2.**որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, **Գ5.**գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը, **Գ7.**ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություն • քննարկումներ • բանավեճեր • զեկուցումներ:
Գնահատման մեթոդները. ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդա-կությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. ***Թեմա*** *1.* Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: ***Թեմա 2.*** Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: ***Թեմա 3.*** Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: ***Թեմա 4.*** Քաղաքական ընտրանի /էլիտա/: ***Թեմա 5.*** Քաղաքական լիդերություն: ***Թեմա 6.*** Քաղաքական ռեժիմներ: ***Թեմա*** *7.* Հասարակության քաղաքական համակարգը:Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները:***Թեմա 8.*** Քաղա-քական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: ***Թեմա 9.*** Քաղաքացիական հասարակություն: ***Թեմա 10.*** Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: ***Թեմա 11.*** Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր:***Թեմա 12.*** Գաղափարախոսությունների տեսություն: ***Թեմա 13.*** Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: ***Թեմա 14.*** Քաղաքականությունը և կրոնը: ***Թեմա 15.*** Քաղաքական մշակույթ:
Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Քաղաքագիտություն: ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2006: 2. Буренко В.И., Журавлев В.В., Политология. Изд-во Моск. гуманит. ун-та, Москва, 2004. 3. Гаджиев К.С. Политология. Москва, 2005. 4. Политология. Под ред. А.А. Радугина. Изд-во Центр, Москва, 1999. 5. Пушкарева Г.В. Политология. Изд-во Айрис-пресс, Москва, 2002. 6. Мальцев В.А. Основы политологии. Изд-во ИТРССПП, Москва, 1998.

0304/B17	**Սոցիոլոգիայի հիմունքներ**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**30/0/0**	
3-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	

Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել սոցիոլոգիայի՝ որպես գիտության կայացման առանձնահատկություններին, գիտությունների համակարգում սոցիոլոգիայի տեղին ու դերին, սոցիոլոգիայի աշխարհայացքային և էթիկական առանձնահատկություններին, հասարակությանը և դրա կառուցվածքին, սոցիոլոգիայի հիմնական և հիմնարար տեսություններին, մշակույթին և դրա տարրերին, ինչպես նաև հասարակության մեջ տեղի ունեցող մի շարք սոցիալական գործընթացներին ու առկա հիմնախնդիրներին: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ուսանողին ուսուցանել դիսցիպլինի ուսումնասիրության առարկան և մեթոդները, • ձևավորել իմացություն սոցիալական պետությունը և արդարության սկզբունքները, • ծանոթացնել սոցիալական անհավասարությունը և հասարակական դասերի ստրատիֆիկացիոն

հիմնական տեսությունները,

- ձևավորել տնտեսագիտակն մտածողություն սոցիալական շերտավորման հիմնախնդիրները տնտեսությունում,
- ծանոթացնել եկամուտների անհավասարությունը և այն պայմանվորող գործոնները:
- կենսամակարդակի և կյանքի որակի ցուցանիշները,
- ճիշտ պատկերացում ունենան աղքատության վերաբերյալ, նրա դրսևորման ձևերի և չափման եղանակների,
- ծանոթացնել գործազրկության և զբաղվածության սոցիալ- տնտեսական ասպեկտներին:
- ուսանողին ուսուցանել աշխատանքի սոցիալական կազմակերպման հիմքերը,
- ծանոթացնել սոցիալական քաղաքականության էությունը, առանձնահատկությունները ՀՀ-ում,

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա.**մասնագիտական գիտելիք և իմացություն**

1. Վերարտադրելու դասընթացի բովանդակությունը:
2. Մատնանշելու սոցիոլոգիայի առանձնահատկությունները:
3. Մատնանշելու աշխատանքի սոցիալական կազմակերպման հիմքեր:

բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Հետազոտություններում կիրառելու սոցիոլոգիական մեթոդներ:
2. Համակարգելու սոցիալական անհավասարությունը և հասարակական դասերի ստրատիֆիկացիոն հիմնանկան տեսությունը:
3. Ներկայացնելու սոցիալական քաղաքականության էությունը,առանձնահատկությունները հհ-ում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Տիրապետելու սոցիոլոգիայի մեթոդներին, սոցիալական պետության և արդարության սկզբունքներին:
2. Տիրապետելու կենսամակարդակի և կյանքի որակի ցուցանիշներին, աղքատության պատկերի, դրսևորման ձևերի և չափման եղանակներին:
3. Տիրապետելու սոցիալական փոփոխություններին և շարժումներին:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ1.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը,

Գ7.ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Կիրառավում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- Խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/
- Զննական մեթոդներ /դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում և այլն/
- Գործնական մեթոդներ
- Տրամաբանական մեթոդներ
- Ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ
- Հետաքրքրությունների խթանման մեթոդներ
- Համագործակցային ուսուցման մեթոդներ
- Քննադատական մտածողության մեթոդներ
- Խմբային աշխատանքի մեթոդներ
- Վերահսկողության մեթոդներ.

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդա-կությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1.Սոցիոլոգիան որպես գիտություն. կայացման առանձնահատկությունները: **Թեմա 2.** Սոցիոլոգիայի օբյեկտն ու առարկան. մոտեցումներ և տեսական պարադիգմաներ: Սոցիոլոգիան գիտությունների համակարգում: **Թեմա 3.** Սոցիոլոգիական աշխարհայացք և սոցիոլոգիական էթիկա: **Թեմա 4.** Սոցիոլոգիական գիտելիքի կառուցվածքը: **Թեմա 5**. Կիրառական սոցիոլոգիա: **Թեմա 6.** Հասարակությունը որպես սոցիոլոգիայի ուսումնասիրության առարկա. հասարակության սոցիալական կառուցվածք: **Թեմա 7.** Հասարակություն և սոցիալական ինստիտուտներ: **Թեմա 8.** Սոցիալական խմբեր և կազմակերպություններ: **Թեմա 9.** Հասարակություն և անձ. Սոցիալական փոխազդեցություն և սոցիալականացում: **Թեմա 10.** Շեղվող

վարք և սոցիալական վերահսկողություն: **Թեմա 11.** Սոցիալական անհավասարություն և շերտավորում: **Թեմա 12.** Ազգաբնակչություն, ուրբանիզացիա և միգրացիա: **Թեմա 13.** Սոցիալական փոփոխություններ և շարժումներ:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Է.Ս. Կյուրեղյան Կիրառական սոցիոլոգիա (ուսումնական ձեռնարկ), Ճարտարագետ, Երևան, 2006
2. А.И. Кравченко «Социология», Москва, 2005 г.
3. Ю.И. Рысь « Социология», Москва, 2005 г.
4. Ю.Г, Волков «Социология», Москва, 2010 г.
5. З.Т. Голенкова «Общая социология», Москва, 2005 г.
6. Т. Тощенко «Социология», Москва, 2005г.

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ (ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)

0105/B18	**Մաթեմատիկական անալիզ-1**	**6 կրեդիտ**
6 ժամ/շաբ.	**45/45/0**	
1-ին կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասը՝ իրական թվեր, հաջորդականություն, ֆունկցիա, սահման, անընդհատություն, ածանցյալ, կիրառություններ:

Դասընթացի խնդիրներ են.

- մաթեմատիկական հիմնարար պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակի ձևավորում,
- կողմնորոշել կիրառական խնդիրներ լուծելու ժամանակ օգտվել մաթեմատիկական մեթոդներից,
- զարգացնել տրամաբանական մտածողություն:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանների, անընդհատ ֆունկցիաների, ածանցյալի հիմնական հատկությունները:
2. Ներկայացնելու մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասի հիմնական գաղափարներն ու սահմանումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Հաշվելու հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանները:
2. Պարզելու ֆունկցիայի անընդհատությունը:
3. Հաշվելու ածանցյալներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կիրառելու յուրացրած մաթեմատիկական գաղափարները տնտեսագիտության մեջ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- սեմինարներ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

ընթացիկ քննություններ, եզրափակիչ քննություն:

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով՝ միավորների քայլը 0,5 է:

Բանավոր քննությունը՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը 2,5-ական միավոր՝ միավորների քայլը 0,5 է:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Թվային հաջորդականություններ, հաջորդականության սահ-մանը: Զուգամետ հաջորդականությունների հատկու թյունները: ***Թեմա 2.*** Մասնակի հաջորդականություններ: Մոնոտոն հաջորդականություններ, e-թիվը: ***Թեմա 3.*** Ֆունկցիայի սահմանը: Ֆունկցիայի սահմանի Հայնեի և Կոշիի սահմանումների համարժեքությունը: ***Թեմա 4.*** Մեկ փոփոխականի ֆունկցիայի անընդհատությունը կետում և բազմության վրա: Խզման կետերի դասակարգումը: ***Թեմա 5.*** Անընդհատ ֆունկցիաների լոկալ և գլոբալ հատկությունները: Վայերշտրասի և Բոլցանո–Կոշիի թեորեմները: ***Թեմա 6.*** Ածանցյալ: Երկրաչափության, ֆիզիկայի և տնտեսագիտության խնդիրներ, որոնք հանգեցնում են ածանցյալի գաղափարին: ***Թեմա 7.*** Տարրական ֆունկցիաների ածանցյալները, ածանցման կանոնները, բարդ և

հակադարձ ֆունկցիաների ածանցյալները: Լոգարիթմական ածանցյալ: ***Թեմա 8.*** Անորոշությունների բացումը; Լոպիտալի կանոնը:
Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Մովսիսյան Յու.Մ., Բարձրագույն հանրահաշիվ,ԵՊՀ, Երևան. 1983թ. 2. Գևորգյան Գ.Գ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկական անալիզի խնդրագիրք, հ. առաջին, Երևան, 2002թ. 3. Никольский С. М., Математический анализ, М. т 1,2,1999г. 4. Кудрявцев Курс математического анализа, т 1, М. 1999г.

0105/B20	Մաթեմաթիկական անալիզ-2	6 կրեդիտ
6 ժամ/շաբ.	**45/45/0**	
2-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել համապատասխան մաթեմատիկական հենք՝ մասնագիտական առարկաների յուրացման համար: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • մաթեմատիկական խնդիրների հետազոտման մեթոդների խորացված ուսումնասիրություն, • մաթեմատիկական կիրառական խնդիրների ձևակերպում, վերլուծություն և լուծում, • ալգորիթմիկ մտածողության զարգացում, • մաթեմատիկական գիտելիքների ինքնուրույն զարգացման ունակությունների ձևավորում:
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Սահմանելու և մեկնաբանելու, ինտեգրելի ֆունկցիաների և ինտեգրալի հատկությունները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Հետազոտելու թվային շարքերի զուգամիտությունը: 2. Հաշվելու անորոշ և որոշյալ ինտեգրալներ: 3. Ծանոթանալ ինտաեգրալի կիրառություններին տնտեսագիտության մեջ **գ. ընդհանրական*/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության խնդիրներում:
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Գ2.**որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություններ • սեմինարներ, • անհատական աշխատանք:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. ***Ընթացիկ քննություններ.*** Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0,5 է: ***Եզրափակիչ քննություն.*** Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2,5-ական միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. ***Թեմա 1.*** Ֆունկցիայի էքստրեմումի անհրաժեշտ և բավարար պայմանները: ***Թեմա 2.*** Դիֆերենցիալ հաշվի հիմնական թեորեմները՝ Ռոլի, Լագրանժի և Կոշիի թեորեմները: ***Թեմա 3.*** Թեյլորի բանաձևը և նրա մնացորդային անդամը: ***Թեմա 4.*** Ֆունկցիայի գրաֆիկի ասիմպտոտները: Ֆունկցիայի գրաֆիկի ուռուցիկությունը, շրջման կետեր: ***Թեմա 5.*** Անընդհատ ֆունկցիայի մեծագույն և փոքրագույն արժեքները հատվածում: Մեկ փոփոխականի ֆունկցիայի գրաֆիկի կառուցման փուլերը: ***Թեմա 6.*** Նախնական ֆունկցիա և անորոշ ինտեգրալ: Անորոշ ինտեգրալի հատկությունները: ***Թեմա 7.*** Մասերով ինտեգրման և փոփոխականի փոխարինման բանաձևերը անորոշ ինտեգրալում: ***Թեմա 8.*** Որոշյալ ինտեգրալի սահմանումը, կորագիծ սեղանի մակերեսի հաշվումը, տնտեսագիտական խնդիրներ: ***Թեմա 9.*** Դարբուի գումարները և նրանց հատկությունները: Որոշյալ ինտեգրալի գոյության անհրաժեշտ և բավարար պայմանը: ***Թեմա 10.*** Ինտեգրելի ֆունկցիաների դասերը՝ անընդհատ ֆունկցիայի և մոնոտոն, սահմանափակ ֆունկցիայի ինտեգրելիությունը: ***Թեմա 11.*** Որոշյալ ինտեգրալի հատկությունները: Միջին արժեքի թեորեմ: ***Թեմա 12.*** Փոփոխական վերին սահմանով ինտեգրալի անընդհատությունը, դիֆերենցելիությունը: ***Թեմա 13.*** Մասերով ինտեգրման և փոփոխականի փոխարինման բանաձևերը որոշյալ ինտեգրալում:***Թեմա 14.*** Որոշյալ ինտեգրալի կիրառությունները բնագիտությունում և տնտեսագիտությունում: ***Թեմա 15.*** Անիսկական ինտեգրալներ: I և II սեռի անիսկական ինտեգրալների

զուգամիտությունը: *Թեմա 16.* Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների տեսության տարրերը:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Մովսիսյան Յու.Մ., Բարձրագույն հանրահաշիվ,ԵՊՀ, Երևան, 1983թ.
2. Ղազարյան Հ.Գ. և ուրիշներ,Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումներ, Երևան, 2002թ.
3. Ղազարյան Հ.Գ. և ուրիշներ,Սովորական դիֆերենցիալ հավասարումների խնդրագիրք, Երևան, 1987թ.
4. Գևորգյան Գ.Գ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկական անալիզի խնդրագիրք, հ. երկրորդ, Երևան 2003թ.
5. Օհանյան Վ.Հ., Մաթեմատիկական անալիզ: - Դասախոսություններ, առաջին մաս, ԵՊՀ, 2008թ.:

0201/B21	Տնտեսագիտության տեսություն-1	6 կրեդիտ
6 ժամ/շաբ.	45/0/45	
1-ին կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	

Դասընթացի նպատակն է լուսաբանել շուկայական տնտեսության գործառնությունը և միկրոտնտեսական օրինաչափությունները ըստ տարբեր շուկայական կառուցվածքների: Տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ և օժանդակել բավարար ունակությունների ձևավորմանը միկրոտնտեսական իրավիճակները վերլուծելու և հետագայում ուսուցանվող տնտեսագիտական մյուս դասընթացների նյութը առավել հիմնավոր յուրացնելու համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տալ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու և դրանք միկրոմակարդակում կիրառելու համար,
- ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր միկրոտնտեսագիտական դասընթացների յուրացման համար:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու շուկայական տնտեսության գործառնության միկրոտնտեսական օրինաչափությունները:
2. Բացատրելու տնային տնտեսությունների, ձեռնարկությունների և կառավարության տնտեսական վարքի հիմնական սկզբունքները, ինչպես նաև ռեսուրների և պատրաստի արտադրանքի շուկաների մոդելները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Մեկնաբանելու շուկայական հավասարակշռության հաստատման մեխանիզմի առանձնահատկությունները:
2. Վերլուծելու ապրանքների և ծառայությունների համապատասխան շուկայական կառուցվածքներում տնտեսական արդյունավետության գնահատման չափանիշները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Մեկնաբանելու միկրոտնտեսագիտական հիմնարար հասկացությունները և սկզբունքները և դրանք կիրառելու միկրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական, ինչպես նաև ճյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական, գործնական և հատուկ դասընթացներում:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/,
- սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/,
- ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված է.

- 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

• եզրափակիչ քննություն. բանավոր քննություն՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3 և 3 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Թեմա 1.** Տնտեսագիտության ներածություն: **Թեմա 2.** Շուկայական համա-կարգը: Պահանջարկը, առաջարկը և շուկայական հավասարակշռությունը: **Թեմա 3.** Պահանջարկի և առաջարկի առաձգականությունները: **Թեմա 4.** Սպառողի վարքի վերլուծությունը: **Թեմա 5.** Արտադրողի վարքը և տեխնոլոգիայի ընտրությունը: Արտադրական ֆունկցիան: **Թեմա 6.** Արտադրության ծախքերը: **Թեմա 7.** Մրցակցային ձեռնարկությունները և մրցակցային շուկաները: **Թեմա 8.** Մենաշնորհը շուկայական տնտեսությունում: **Թեմա 9.** Անկատար մրցակցությունը. մենաշնորհային մրցակցությունը և օլիգոպոլիան: **Թեմա 10.** Արտադրության գործոնների շուկան. աշխատանքը, հողը և կապիտալը:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Ջեյմս Դ.Գոռթնի, Ռիչարդ Լ.Ստրոուպ, Տնտեսագիտություն. մասնավոր և հասարակական ընտրություն (թարգմանություն): Գլխավոր խմբագիր՝ պրոֆ. Գ.Կիրակոսյան, ԵրՊԺՏԻ-ի «Տնտեսագետ» հրատ., 1999 2. К.Р. Макконелл, С.Л. Брю, Экономикс: принципы, проблемы и политика: пер. 17-го англ.Изд. – М.: ИНФРА-М, 2009. – XXVIII, 916 с. [և հետագա հրատարակություններ] 3. Տնտեսագիտության տեսություն: Ուսումնական ձեռնարկ: Հայկ Սարգսյան, Հասմիկ Մարգարյան. ԵՊՀ տնտեսագիտության և կառավարման ֆակուլտետ: Գիտ. խմբ.՝ Հ.Աղաջանյան, Գ.Գալստյան, (երկրորդ հրատարակություն, լրամշակված և վերախմբագրված): - Եր., ԵՊՀ հրատ., 2017, 320 էջ: 4. Курс экономической теории: учеб. пособие для студентов вузов /под ред. А.В.Сидоровича/; МГУ 3-е изд. – Москва, 2007.-1040 с. 5. Нуреев Р. М., Курс микроэкономики: Учебник для вузов. – М., 2008.

0201/B23	**Տնտեսագիտության տեսություն-2**	**5 կրեդիտ**
5 ժամ/շաբ.	**45/0/30**	
2-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	
Դասընթացի նպատակն է լուսաբանել շուկայական տնտեսության՝ որպես ամբողջական համակարգի գործառնության մակրոտնտեսական օրինաչափությունները: Տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ և օժանդակել բավարար ունակությունների ձևավորմանը մակրոտնտեսական իրավիճակները վերլուծելու և հետագայում ուսուցանվող տնտեսագիտական մյուս դասընթացների նյութը առավել հիմնավոր յուրացնելու համար: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ուսանողներին բավարար չափով գիտելիքներ և ունակություններ տալ տնտեսագիտության տեսության հիմնարար սկզբունքներին տիրապետելու և դրանք վերլուծության միջոցով մակրոմակարդակում կիրառելու համար, • ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր մակրոտնտեսագիտական դասընթացների յուրացման համար:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Ներկայացնելու մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշները: 2. Բացատրելու մակրոտնտեսական հավասարակշռության մոդելները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Վերլուծելու պետության տնտեսական քաղաքականության նպա-տակները և եղանակները: 2. Մեկնաբանելու տնտեսական քաղաքականության արդյունավե-տության գնահատման չափանիշները: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** **1.** Մեկնաբանելու միկրոտնտեսագիտական հիմնարար հասկացությունները և սկզբունքները և դրանք կիրառելու միկրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական, ինչպես նաև ճյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական, գործնական և հատուկ դասընթացներում:		
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Ա7.** բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները, **Ա8.**մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները,քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները, **Բ5.** քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները, **Գ1.**օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:		
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		

- դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/,
- սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/,
- ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված է.

- 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր քննություն՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:
- Եզրափակիչ քննություն. բանավոր քննություն՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 4, 3 և 3 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ազգային արդյունքը: Ազգային հաշիվների համակարգը: **Թեմա 2.** Մակրոտնտեսական կայունությունը և տատանումները: **Թեմա 3.** Հիմնական մակրոտնտեսական կախվածությունները: **Թեմա 4.** Ամբողջական ծախսումները և արտադրության հավասարակշիռ ծավալը: **Թեմա 5.** Ամբողջական պահանջարկը և ամբողջական առաջարկը ու հավասարակշռությունը: **Թեմա 6.** Ֆիսկալ քաղաքականությունը: **Թեմա 7.** Փողը և բանկային գործը: Դրամավարկային քաղաքականությունը: **Թեմա8.** Ընդհանուր հավասարակշռու թյունը՝ «IS-LM» մոդելը: **Թեմա 9.** Տնտեսական աճը: **Թեմա 10.** Մակրոտնտեսական քաղաքականությունը և տեսությունը. բանավիճային հարցեր:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Մենքյու Ն.Գ. , Մակրոէկոնոմիկա: Թարգմ. անգլ. , «Հայաստան» 1997
2. К.Р.Макконелл, С.Л.Брю, Экономикс: принципы, проблемы и политика: пер. 17-го англ.Изд. – М.: ИНФРА-М, 2009. – XXVIII, 916 с. [և հետագա հրատարակություններ]
3. Տնտեսագիտության տեսություն: Ուսումնական ձեռնարկ: Հայկ Սարգսյան, Հասմիկ Մարգարյան. ԵՊՀ տնտեսագիտության և կառավարման ֆակուլտետ: Գիտ. խմբ.՝ Հ.Աղաջանյան, Գ.Գալստյան, (երկրորդ հրատարակություն, լրամշակված և վերախմբագրված): - Եր., ԵՊՀ հրատ., 2017, 320 էջ:
4. Курс экономической теории: учеб. пособие для студентов вузов /под ред. А.В.Сидоровича/; МГУ 3-е изд. – Москва, 2007.-1040 с.
5. Агапова Т.А., Серегина С.Ф., Макроэкономика: Учебник МГУ. - М.: изд. Дело и сервис. 2009.

0105/B21	**Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն - 1**	**4 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**30/30/0**	
1-ին կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել վերլուծական երկրաչափության գիտելիքների անհրաժեշտ հենք՝ գծային հանրահաշվի, մաթեմատիկական անալիզի դասընթացներում և որոշ տնտեսական մոդելներում օգտագործելու համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել ուղղի, հարթության հավասարումներին, ինչպես նաև մատրցներին, որոշիչներին և նրանց որոշ հատկություններին,
- գծային հավասարումների և անհավասարումների համակարգերի լուծման մեթոդներին, տալ ստացված լուծման մեկնաբանությունը և պատկերել հնարավորության դեպքում:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Բացատրելու գծային հավասարումների համակարգերի լուծման Գաուսի և Կրամերի եղանակները:
2. Սահմանելու որոշիչը, հակադարձ և տրանսպոնացված մատրիցները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կատարելու գործողություններ վեկտորների և մատրիցների հետ, լուծել գծային հավասարումների և անհավասարումների համակարգեր:
2. Հաշվելու տրված վեկտորների սկալյար, վեկտորական և խառն արտադրյալները, չվերասերված մատրիցի հակադարձը:
3. Հաշվելու երկու ուղիղների, երկու հարթությունների, ուղղի և հարթության կազմած անկյունը, հատման կետը, կետի հեռավորությունն ուղղից և հարթությունից:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները գործնականում: 2. Կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության մեջ:
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Գ2.** որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, **Գ6.** աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություններ • խմբային աշխատանքներ • անհատական աշխատանք:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. *Ընթացիկ քննություններ* Նախատեսված **2** ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր առավելագույն արժեքով: *Եզրափակիչ քննություն* Եզրափակիչ քննությունը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից ***Թեմա 1.*** Վեկտորները որպես ուղղորդված հատվածներ: Վեկտորի կոորդինատները: Գործողություններ վեկտորների հետ: Վեկտորի պրոյեկցիա: Սկալյար արտադրյալ: Համագիծ, համահարթ, օրթոգոնալ վեկտորներ:Վեկտորների վեկտորական, խառը արտադրյալ: ***Թեմա 2.*** ՈՒղղի ընդհանուր, նորմալ, պարամետրական, կանոնական հավասարումները հարթության մեջ: ՈՒղիղների փոխդասավորվածությունը: Կետի հեռավորությունն ուղղից: Երկու անհայտով գծային անհավասարումներ: ***Թեմա 3.*** Հարթության ընդհանուր և նորմալ հավասարումները, կետի հեռավորությունը հարթությունից: Երեք անհայտով գծային անհավասարումներ: ***Թեմա 4.*** Ճառագայթի, կիսահարթության, կիսատարածության ուռուցիկությունը: ՈՒռուցիկ բազմությունների հատումը: Բազմության ուռուցիկ թաղանթ: ՈՒռուցիկ բազմանիստ: ***Թեմա 5.*** Տեղափոխություններ և տեղադրություններ, նրանց զույգությունը, քանակը: n–րդ կար-գի որոշիչ, նրա հատկությունները: Մինոր, լրացուցիչ մինոր, հանրահաշվական լրացում, Լապլասի թեորեմը: ***Թեմա 6.*** Գծային հավասարումների համակարգի լուծման Գաուսի մեթոդը, Կրամերի կանոնը: Գծային հավասարումների համակարգի համատեղելիության Կրոնեկեր–Կապելլիի թեորեմը: ***Թեմա 7.*** Մատրիցներ: Գործողություններ մատրիցների հետ: Չվերասերված քառակուսի մատրիցի հակադարձը: Մատրիցային հավասարումներ: Քառակուսի մատրիցների արտադրյալի որոշիչը: Մատրիցի ռանգը որպես սյուն վեկ-տորների համակարգի ռանգ: Մատրիցի ռանգը 0–ից տարբեր մինորների միջոցով:***Թեմա 8.*** Գծային տարածության սահմանումը, աքսիոմները և դրանց հետևանքները: Գծային տարածության վեկտորների անկախ և կախյալ համակարգեր: Վեկտորների համակարգի բազիս (առավելագույն անկախ ենթահամա-կարգ) և ռանգ: Գծային տարածության բազիս: Ենթատարածություն: Սահմանումը, օրինակներ
Հիմնական գրականության ցանկ. *1.* Փիլիպոսյան Վ.Ա., Օհնիկյան Հ.Հ., Վերլուծական երկրաչափության խնդրագիրք, ԵՊՀ , Երևան 2011թ. *2.* Հակոբյան Վերլուծական երկրաչափության և գծային հանրահաշվի խնդրագիրք. տնտեսագետների համար 3. Д.В.Беклемишев, Курс аналитической геометрии и линейной алгебры, ФИЗМАТЛИТ 2005г. 4. Д.З.Ильязова Линейная алгебра и аналитическая геометрия.теория и практика, Ульяновск, УлГТУ 2012г. 5. В.А.Малугин Математика для экономистов. Линейная алгевра, Москва, Эксмо 2006г. 6. Н.В. Ефимов, Краткий курс аналитической геометрии ФИЗМАТЛИТ, 2005г.

0105/B24	**Գծային հանրահաշիվ և անալիտիկ երկրաչափություն - 2**	**3 կրեդիտ**
3 ժամ/շաբ.	**30/15/0**	
2-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել մատրիցային հանրահաշվի գիտելիքների անհրաժեշտ հենք՝ գործույթների հետազոտման, մաթեմատիկական անալիզի, մակրո և միկրոէկոնոմիկայի դասընթացներում օգտագործելու համար: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ծանոթացնել մատրիցային հանրահաշվի արդիական մեթոդներին, • տնտեսության վերլուծության խնդիրներում մատրիցային հանրահաշվի արդիական մեթոդների կիրառություններին:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն***		

3. Բացատրելու քառակուսային ձևի կանոնական տեսքի բերման Լագրանժի ալգորիթմը:
4. Սահմանելու երկգծային, քառակուսային ձևերը, Կրոնեկերի արտադրյալը, Մուր-Փենրոուզի հակադարձումը, Յակոբիան և Հեսսիան:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

4. Կատարելու գործողություններ քառակուսային ձևի, մատրիցների, vec օպերատորների հետ:
5. Հաշվելու տրված մատրիցների Կրոնեկերի արտադրյալը, հակադարձը Մուր-Փենրոուզի հակադարձման ալգորիթմով:
6. Հաշվելու Յակոբիան և Հեսսիան:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

3. Կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները գործնականում:
4. Կիրառելու ստացած մաթեմատիկական գիտելիքները տնտեսագիտության մեջ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները՝ ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- խմբային աշխատանքներ
- անհատական աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն

Եզրափակիչ քննությունը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից

Թեմա 1. Գծային արտապատկերումներ: Սահմանումը և հատկությունները: ***Թեմա 2.*** Երկգծային և քառակուսային ձևեր: Քառակուսային ձևի կանոնական տեսքը: Սիլվեստրի հայտանիշը: ***Թեմա 3.*** Կրոնեկերի արտադրյալ, նրա հատկությունները: Մուր-Փենրոուզի հակադարձում: Գոյությունը և միակությունը: ***Թեմա 4.*** Մատրիցային ֆունկցիաներ: ***Թեմա 5.*** Մատրիցային դիֆերենցիալ հաշվի տարրերը.Յակոբիան և Հեսսիան:

Հիմնական գրականության ցանկ.

7. Magnus, Jan R., and Heinz Neudecker. 1988. Matrix differential calculus with applications in statistics and econometrics

8. Horn RA, Johnson CR (1985). Matrix Analysis. Cambridge University Press, Cambridge

9. Д.В.Беклемишев, Курс аналитической геометрии и линейной алгебры, ФИЗМАТЛИТ 2005г.

10. Н.В. Ефимов, Краткий курс аналитической геометрии ФИЗМАТЛИТ, 2005г.

0104/ B22	**Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա - 1**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**30/30/0**	
2-րդ կիսամյակ	**Առանց ընթացիկ գնահատման**	

Դասընթացի նպատակն ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգչների, դրանց տեխնիկական, ծրագրային և ինֆորմացիոն ապահովման մասին, ինչպես նաև ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին տալ ընդհանուր տեղեկություններ համակարգչի կառուցվածքի, համակարգային և կիրառական ծրագրերի վերաբերյալ,
- բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը քարտեզագրություն և կադաստրային գործ մասնագիտությունների մեջ,
- դիտարկել փաստաթղթերի գեղարվեստական ձևավորման ոճերը, շրիֆտատեսակները, խմբագրման հնարավորությունները, փաստաթղթի հրատարակումը տարբեր ձևաչափերով (օրինակ՝ HTML, PDF, XML), տեքստային խմբագրի կիրառումը համատեղ աշխատանքի ռեժիմում, տեքստային խմբագրի ինտեգրումն այլ թվայնացված միջոցների հետ,
- ծանոթացնել Excel համակարգով խնդիրներ լուծելու, ըստ կատարած հաշվարկների ստացված

տվյալների գրաֆիկներ կառուցելու, տեսակավորելու հնարավորություններին, ինչպես նաև Power Point համակարգով ներկայացումներ ստեղծելուն:
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** ***1.*** Թվարկելու համակարգչի կառուցվածքը և նշելու աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: 2. Ընտրելու ոճեր, շրիֆտատեսակներ, շաբլոններ word տեքստային խմբագրով փաստաթղթեր ձևավորելու համար: 3. Վերարտադրելու և ստեղծելու էլեկտրոնային աղյուսակ: 4. Ուսանողը ունակ կլինի ընտրել և ներկայացնել Power Point համակարգի հնարավորությունները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Օգտագործելու օպերացիոն համակարգի հնարավորությունները: 2. Կատարելու իր թղթավարությունը Microsoft Word տեքստային խմբագրիչով: 3. էլեկտրոնային աղյուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործողություններ: 4. Կիրառելու Power Point ծրագիրը զեկուցումների, ռեֆերատների, կուրսային և ավարտական աշխատանքների ցուցադրման համար: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 2. Աշխատել խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ձևակերպել խնդիրներ և լուծել,
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի **Ա6.** համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը, **Գ1.**օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • հարցադրումներ և քննարկումներ, • լաբորատոր աշխատանքներ, • տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Քննություն՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է չորս հարց՝ համապատասխանաբար 5 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. ***Թեմա 1.*** Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկըզբունքները: Օպերացիոն համակարգի հասկացություն և բազմախնդրայնության գաղափար: Windows օպերացիոն համակարգի գրաֆիկական ինտերֆեյսի հետ աշխատելու հիմնական սկզբունքները: ***Թեմա 2.*** Microsoft Word փաստաթղթի ստեղծում և ձևավորում: ***Թեմա 3.*** Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում: ***Թեմա 4.*** Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ:
Հիմնական գրականության ցանկ. 1.ՀովակիմյանԱ., Սարգսյան Ս., Խաչոյան Լ. Համակարգչային գրագիտություն: - Մեթոդական ձեռնարկ , ԵՊՀ, Երևան, 2012 2. Вильямс,-Microsoft Excel,СПб, Питер-2008 3. Рабин Ч.,Эффективная работа с Microsoft Word 2000.Питер, С.Петербург, 2008 4. Васильев А.А., СтоцкийЮ.А., Телина И.С.,Microsoft Office 2010.Питер,2011

0104/ B30	**Տնտեսագիտական ինֆորմատիկա – 2**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**30/30/0**	
3-ին կիսամյակ	**Առանց ընթացիկ գնահատման**	
Դասընթացի նպատակն է Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ներկայացնել Excel ծրագրային փաթեթով խորը տնտեսագիտական վերլուծություններ կատարելու հմտությունները և սովորեցնել կիրառել դրանք հետազոտական աշխատանքների իրականացման և մասնագիտական գործունեության ընթացքում: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ուսանողները ծանոթ լինեն MS EXCEL միջավայրում VBA մակրոսներին, • ուսանողները կարողանան ստեղծել ծրագրեր, որոնց կիրառությունը կտրուկ կբարձրացնի		

աշխատանքների արդյունավետությունն ու ճկունությունը՝ ավտոմատացնելով աշխատանքը,
- կարողանա տարբեր տնտեսագիտական խնդիրների լուծման նպատակով ընտրել համապատասխան ալգորիթմ և հիմնավորել դրա կիրառման նպատակահարմարությունը տալ խնդրի լուծումը, աշխատացնել ծրագիրը և տեսնել արդյունքը:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ծրագրային կոդեր:
2. Բացատրելու vba-ծրագրավորման լեզվի հիմունքները:
3. Վերլուծելու և բացատրելու գործնական էթիկայի կանոնները և տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների լուծումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կազմելու ձեռնարկության ծախսերի հաշվման ծրագիրը
2. Օգտագործելու VBA ծրագրավորման լեզվի հնարավորությունները

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

Հավաքագրելու, վերլուծելու և պահպանելու տնտեսագիտական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների լուծման կարևորագույն արդյունքները:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ):

Գ6.աշխատել խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպել խնդիրներ և լուծել:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- ինքնուրույն աշխատանք
- թեստ
- զեկույց
- ծրագրերի մշակում և ավտոմատացում:

Դասընթացի վարման ընդհանուր ռազմավարության հիմքում ընկած է դասավանդման մեթոդների համապատասխանեցումը դասընթացի ելքային արդյունքներին:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Քննություն՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է չորս հարց՝ համապատասխանաբար 5 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տվյալների հավաքագրում և մշակում: ***Թեմա 2.*** Տվյալների վիզուալիզացում: ***Թեմա 3.***Բանաձևերն ֆունկցիաներ: ***Թեմա 4.*** Հարցումների ձևակերպում և տվյալների ֆիլտրում: ***Թեմա 5.*** Մեծ մասշտաբով տվյալների վերլուծություն: ***Թեմա 6.*** Մակրոսներ: ***Թեմա 7.*** Քանակական և նկարագրողական վիճակագրություն: ***Թեմա 7.*** Կիրառական վերլուծություն:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. G. Harvey, “Excel 2019 All-in-One For Dummies”, 2019
2. M. Berenson, D. Levine and T. Krehbiel, Basic Business Statistics, Pearson Ed., 2012
3. J. Walkenbach, “Excel 2016 Bible”, 2016
4. Слепцова Л.Д., Программирование на VBA в Microsoft Office 2010. М. : Издательский дом “Вильямс”, 2010. – 432 с.
5. Уокенбах Джон, Профессиональное рограммирование на VBA в Excel 2010. : Пер. с англ. М. : здательский дом “Вильямс”, 2011. – 944 с.

0104/B31	**Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական մեթոդներ**	**6 կրեդիտ**
6 ժամ/շաբ.	**45/45/0**	
4-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տարբեր բնագավառներում առաջացած հիմնական գործնական խնդիրների մաթեմատիկական մոդելների կառուցման, դրանց միջոցով այդ խնդիրների լուծման եղանակների հետազոտման և կիրառման ունակություն:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողները ծանոթ լինեն գործույթների հետազոտում առարկայի հիմնախնդիրներին,
- իմանան տնտեսական տարբեր երևույթների և գործընթացների ուսումնասիրման համար կիրառվող հիմնական տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելները,
- կարողանան տարբեր տնտեսագիտական խնդիրները լուծել համապատասխան մեթոդներով:

Դասընթացի ավարտին ուսանող ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու գործույթների հետազոտման խնդիրների, մաթեմատիկական մոդելների կառուցման հանրահաշվական և երկրաչափական եղանակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կատարելու գծային ծրագրավորման, հոսքային և խաղային խնդիրների լուծման ալգորիթմական հետազոտումը:
2. Կիրառելու հիմնական ալգորիթմները գործնական խնդիրները լուծելիս:
3. Վերլուծելու առկա խնդիրները և առաջարկել դրանց լուծման եղանակները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Թիմում աշխատելու, համագործակցելու ունակություններ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- շնորհանդեսներ
- գործնական աշխատանք
- ռեֆերատ
- ինքնուրույն խնդիրների լուծումներ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր, իսկ գործնական դասերի մասնակցությունից և ինքնուրույն աշխատանքներից ՝ 1 միավոր:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց յուրաքանչյուրը՝ 2,5 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Մաթեմատիկական մոդելների կառուցման սկզբունքները և նպատակային հայտանիշների մշակումը: **Թեմա 2.** Գծային ծրագրավորման ստանդարտ, երկակի, կանոնական խնդիրները, նրանց կապը, երկակիության թեորեմ: **Թեմա 3.** Գծային ծրագրման խնդիրների լուծման հիմնական եղանակները: **Թեմա 4.** Հոսքային խնդիրներ, նրանց կապը կոմբինատոր խնդիրների հետ, Ֆորդ-Ֆալկերսոնի թեորեմը և ալգորիթմը: **Թեմա 5.** Դինամիկ ծրագրման եղանակը և այդ եղանակով խնդիրների լուծումը: **Թեմա 6.** Խաղային խնդիրներ, խաղերի տեսության հիմնական թեորեմ:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Տոնոյան Ռ.Ն., «Գործույթների հետազոտման մաթեմատիկական խնդիրներ, ԵՊՀ , Եր. 1999
2. Մ.Ա.Սահակյան, Հ.Լ.Սարգսյան, Ս.Դ.Սարգսյան, Ռ.Ն.Տոնոյան, «Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ, I հատորե, ԷԿԱԳՄԱՀԲ, Եր.1997
3. Մ.Ա.Սահակյան, Ն.Ա.Բեկնազարյան, Հ.Ց.Հակոբյան, Խ.Վ.Քերոբյան, «Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ, II հատոր Գործույթների հետազոտումը տնտեսության կառավարման խնդիրներում, ՀՀԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, Երևան 2001թ.
4. Մ.Սահակյան, «Տնտեսության վերլուծության մաթեմատիկական եղանակներ III Գործույթների հետազոտումը տնտեսության կառավարման խնդիրներում, Խնդիրներ և վարժություններ ե , ՀՀ ԳԱԱ , Եր. 2001
5. Տոնոյան Ռ.Ն., Դիսկրետ մաթեմատիկայի դասընթաց, Եր.,ԵՊՀ 1999
6. Харари , Теория графов , М . Мир 1979.

0201/B27	**Մաթեմատիկական անալիզ - 3**	**8 կրեդիտ**
8 ժամ/շաբ.	**60/0/60**	

3-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մաթեմատիկական անալիզի առավել կիրառական, վերլուծական մասերը՝ սովորական դիֆերենցիալ հավասարումներն ու կիրկնակի ինտեգրալները, լոկալ, գլոբալ և հարաբերական էքստրեմումները, օպտիմիզացիայի և վարիացոն հաշվի հիմնական մեթոդները, վերջավոր չափանի տարածություններում գծային սահմանափակ օպերատորներն ու դրանց կիրառություններ:

Դասընթացի խնդիրներ են.

- մաթեմատիկական հիմնարար պատրաստվածության անհրաժեշտ մակարդակի ձևավորում տնտեսագիտական խնդիրների հետազոտությունների մեջ,
- կիրառահետազոտական խնդիրներ լուծելու ժամանակ օգտվել իրենց հայտնի մաթեմատիկական մեթոդներից,
- զարգացնել տրամաբանական անալիտիկ մտածողություն:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու դիֆերենցիալ հավասարումներն ու տարանջատել դրանց տեսակները, սահմանելու և տարանջատելու կրկնակի և կորագիծ ինտեգրալները:
2. Ներկայացնելու մաթեմատիկական անալիզի կիրառահետազոտական մասերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Հաշվելու կրինակի և կորագիծ ինտեգրալներ:
2. Պարզելու դիֆերենցյալ հավասարման տեսակներնը և լուծել դրանք:
3. Տարանջատելու և հաշվեու լոկալ, գլոբալ և պայմանական էքստրեմումները :

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կիրառելու յուրացրած մաթեմատիկական գաղափար ները տնտեսագիտության մեջ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- սեմինարներ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

ընթացիկ քննություններ, եզրափակիչ քննություն:

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով՝ միավոր ների քայլը 0,5 է:

Բանավոր քննությունը՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը 2,5-ական միավոր՝ միավորների քայլը 0,5 է:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Կոմպլեքս թվերի դաշտ: Սովորական դիֆերենցյալ հավասարումներ, Կոշիի խնդիրը/առանց ապացուցման/: 1-ին կարգի դիֆերենցյալ հավասարումներ, դրանց հիմնական տեսակները: 2-րդ կարգի հաստատուն գործակիցներով դիֆերենցյալ հավասարումներ: **Թեմա 2.**Կորագիծ և կրկնակի ինտեգրալներ, հիմնական հատկությունները: Գրինի բանաձևը: **Թեմա 3.** R*n տարածությունն որպես մետրիկական, նորմավորված և հիլբերտյան տարածություն: Հիլբերտյան տարածության հիմնական հատկությունները: Լավագույն մոտարկում հիլբերտյան տարածություններում: **Թեմա 4.** Օրթոգոնալությունը հիլբերտյան տարածություններում: Ֆուրյեի ընդհանրացված և Ֆուրյեի շարք: **Թեմա 5.** Ֆունկցիաների մինիմիզացիայի գրադենտային մեթոդներ՝քայլի կիսման, գծայնացման,ապրիորի և գրադենտային պրոյեկտման: **Թեմա 6.** Ուռուցիկ անալիզ. Մեկ և մի քանի փոփոխականի ուռուցիկ ֆունկցիաներ, հիմնական հատկությունները: **Թեմա 7.** Լոկալ, գլոբալ և պայմանական էքստրեմումներ շատ փոփոխականի ֆունկցիաների համար , դրանց գոյության անհրաժեշտ և բավարար պայմանները: Լագրանժի անորոշ գործակիցների մեթոդը, պայմանական էքստրեմումների համար:**Թեմա 8.**Վարիացոն հաշիվ և Էյլերի հավասարումը: Վարիացոն հաշվի պարզագույն խնդիրը: Լագրանժի մեթոդը վարացին հաշվի խնդիրներում: Իզոպերիմետրիկ խնդիրը: **Թեմա 9.** Գծային սահմանափակ օպերատորներ նորմավորված և հիլբերտյան տարածություններում: Գծային անընդհատ օպերատորները R*n-ում: Օպերատորի հետք: Թեմա10. Վերջավոր չափանի տարածություններում գծային անընդհատ օպերատորների սեփական արժեքներ և սեփական վեկտորներ:

Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Մովսիսյան Յու.Մ., Բարձրագույն հանրահաշիվ,ԵՊՀ, Երևան. 1983թ. 2. Г.М.Фихтенгоьц, Курс интегрального и диффереациального исчисления, т1,2,3 3. Никольский С. М., Математический анализ, М. т 1,2,1999г. 4. Кудрявцев Курс математического анализа, т 1, М. 1999г. 5. Колмогорв, Фомин, Функционаьный анализ

0105/B26	Հավանականությունների տեսություն	6 կրեդիտ
6 ժամ/շաբ.	45/45/0	
3-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հավանականության գաղափարին ու նրա կիրառություններին:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել պատահական փորձերի մաթեմատի կամ մոդելների կառուցվածքը,
- կատարելագործել ուսանողների մոտ կիրառական խնդիրների լուծման համար ստացված գիտելիքների օգտագործման հմտությունները,
- զարգացնել ուսանողների մոտ այն ունակությունները, որոնք օգնում են ընկալել տարբեր համակարգերում կիրառվող մաթեմատիկական մոդելների հավանականային ունիվերսալությունը:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու փորձ, նրա տարրական ելքերը, տալու հավանականության դասական, երկրաչափական, աքսիոմատիկ սահմանումները, պայմանական հավանականության սահմանումը:
2. Սահմանելու պատահական մեծության թվային բնութագրիչները՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, մոդա, մոմենտ, ասիմետրիա, պատահական մեծության բաշխման ֆունկցիա, բաշխման շարք:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Հաշվելու պատահարի հավանականությունը՝ օգտագործելով հավանականության դասական, երկրաչափական, աքսիոմատիկ սահմանումները, փորձի տարրական ելքերը, պարզելու տրված պատահարների հավաստիությունը, հաշվելու պատահարի պայմանական հավանականությունը

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Աշխատանելու թիմում, հստակ ներկայացնելու միտքը:
2. Օգտվելու տարբեր աղբյուրներից, վերլուծելու և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան,
3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
4. Լուծելու տնտեսագիտական և վիճակագրական խնդիրներ՝ կիրառելով հավանականությունների տեսություն մեթոդները:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա2.բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- գործնական
- քննարկում
- զեկուցում
- ռեֆերատ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված ***2 ընթացիկ քննությունները*** թեստային են, յուրաքանչյուրը 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը պարունակում է 5 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը 1 միավոր:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց յուրաքանչյուրը 2,5 միավոր: Միավորների քայլը 0.5 է:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հավանականության գաղափարի տարբեր սահմա նումներ: ***Թեմա 2.*** Պայմանական հավանականություն: Լրիվ հավանականության բանաձևը: Բայեսի բանաձև: ***Թեմա 3.*** Փորձարկումների հաջորդականություններ: Բեռնուլլիի անկախ փորձարկումների սխեման: Մուավրի-Լապլասի սահմանային թեորեմները: ***Թեմա 4.*** Պատահական մեծություն: Պատահական մեծության բաշխման

օրենքներ:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Гнеденко, Курс теории вероятности и математической статистики", 8-е изд., испр. и доп.—М.: Едиториал УРСС, 2005. 448 с.
2. Համբարձումյան Գ.Հ., Հավանականությունների տեսության դասընթաց, Երևան, 1971.
3. Մեսրոպյան Ն.Խ., Ղազանչյան Տ.Պ., Հավանականությունների տեսության խնդրագիրք, Երևան, 1986.

0305/B25	**Մասնագիտական անգլերեն – 1**	**4 կրեդիտ**
3 ժամ/շաբ.	**45/0/45**	
3-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել անգլերեն լեզվի գիտելիքների կառուցվածքային ճշգրտությունը, բանավոր սահունությունը և լեզվական համապատասխանությունը՝ այն օգտագործելով իրական գործնական իրավիճակներում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել անգլերեն լեզվի քերականական առանձնահատկությունները,
- ձևավորել անգլերեն լեզվով միջինից ցածր (pre-intermediate) մակարդակի բառապաշար:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու տնտեսագիտության և գործարարության ոլորտում կիրառվող մասնագիտական հենքային բառապաշարը և քերականական կաղապարները:
2. Ներկայացնելու մասնագիտական բնագիր նյութը ընթերցելով և ունկնդրելով ընկալելու և մեկնաբանելու սկզբունքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կատարելու անգլերեն լեզվով գրավոր և բանավոր թարգմանություններ:
2. Կարողանալու կարդալ և վերլուծել մասնագիտական գրականությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. ներդնելու անգլերեն բանավոր և գրավոր խոսքի գիտելիքներն ու հմտությունները հաղորդակցման տարբեր ոլորտներում

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

Գ4.Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Գ 5. Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- խմբային աշխատանք
- անհատական աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների գնահատման համար իրականացվում է.

- ***1-ին ընթացիկ ստուգում*** (գրավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով): Միավորի քայլը 0..5 է:
- ***2-րդ ընթացիկ ստուգում*** (գրավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով): Միավորի քայլը 0.5 է:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ուսուցանում: Ինչպե՞ս ներկայացնել փաստացի տեղեկատվություն: **Թեմա 2.** Նշաններ: Սահմանում և բացատրություն: **Թեմա 3**. Էթիկա: Նկարագրություն և բացատրություն: **Թեմա 4.** Փաստեր: Համեմատում և հակադրում: **Թեմա 5.** Շրջակա միջավայր: Ինչպե՞ս ներկայացնել տեսակետ: **Թեմա 6**. Գիտություն: Հեռանկար: **Թեմա 7**. Կազմավորում: Ինչպե՞ս նկարագրել հաջորդականություն և գործընթաց: **Թեմա 8**. Առողջություն: Պատճառ և հետևանք **Թեմա 9.** Տեղակայություն: Փաստարկ **Թեմա 10**. Լեզու: Համառոտագրում և վերաձևակերպում:.

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. English for Academic Purposes Pre-Intermediate/B1 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2015
2. Language Leader Coursebook (Pre-Intermediate), Ian Lebeau and Gareth Rees, Pearson Education, 2014
3. Academic Vocabulary in Use Edition with Answers, Michael McCarthy, Cambridge University Press, 2nd Edition, 2016

0201/B28	Տնտեսագիտական մտքի պատմություն	5 կրեդիտ
5 ժամ/շաբ.	45/0/30	
3-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	

Դասընթացի նպատակն է օժանդակել ժամանակակից տնտեսագիտական սկզբունքների և հայեցակարգերի առավել համակողմանի ըմբռնմանը՝ դրանց ձևավորումը, զարգացումը և փոխներգործությունները ներկայացնելու ու վերլուծելու միջոցով: Նպաստել անհրաժեշտ տեսական հենքի ձևավորմանը, ժամանակակից տնտեսական հիմնահարցերին արդյունավետ լուծումներ գտնելու համար:

Դասընտացի խնդիրներն են.

- բացահայտել տնտեսական երևույթների և գործընթացների էությունը տարբեր տնտեսական դպրոցների տեսանկյունից,
- ուսումնասիրել տնտեսական համակարգերի զարգացման օրինաչափությունները, հասարակության և տնտեսության էվոլյուցիայի փոխկապվածությունը:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու մարդկության կողմից մինչ այժմ ձևակերպված և ներկայումս գոյություն ունեցող տնտեսագիտական մեկնաբանությունները և տեսությունները:
2. Բնութագրելու տնտեսվարման խնդիրների լուծման և ճանաչողության խորացման ու ընդլայնման գոյություն ունեցող կապը:,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Զանազան տնտեսական իրավիճակներում ընտրելու արդյունավետ լուծումներ:
2. Կատարելու արդյունավետ ընտրություն տնտեսական կացությունը և վարվող տնտեսական քաղաքականությունը գնահատող գործիքակազմից:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. յուրացնելու ու վերիմաստավորելու միկրոտնտեսագիտական և մակրոտնտեսագիտական այլ դասընթացների, ինչպես նաև ճյուղային ու գործառնական բնույթի տեսական, գործնական և հատուկ դասընթացների նյութը:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/,
- սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/, ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Անցկացվում է եզրափակիչ քննություն՝20 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է չորս հարց՝ համապատասխանաբար 5 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տնտեսագիտական մտքի պատմության ներածություն: ***Թեմա 2.*** Տնտեսագիտական միտքը Հին Աշխարհում: ***Թեմա 3.*** Տնտեսագիտական պատկերացումները Միջին Դարերում: ***Թեմա 4.*** Կապիտալիզմի սկզբնավորման փուլի տնտեսագիտական պատկերացումները: ***Թեմա 5.*** Դասական քաղաքատնտեսության սկիզբն Անգլիայում և Ֆրանսիայում: ***Թեմա 6.*** Ադամ Սմիթը և նրա «Ազգերի հարստության բնույթի և պատճառների ուսումնասիրությունև աշխատությունը: ***Թեմա 7.*** Շուկայական տնտեսության ինքնակարգավորման վարկածը, Ժ.Բ.Սեյ, Թ.Ռ.Մալթուս: ***Թեմա 8.*** Դավիթ Ռիկարդոյի քաղաքատնտեսական համակարգը: ***Թեմա 9.*** Ջոն Ստյուարտ Միլը և նրա «Քաղաքատնտեսության սկզբունքներ» աշխատությունը: ***Թեմա 10.*** Կարլ Մարքսի տնտեսագիտական տեսությունը: ***Թեմա 11.*** Պատմական ուղղությունը տնտեսագիտության մեջ: ***Թեմա 12.*** Մարժինալիզմը. սահմանային օգտակարության տեսությունը: ***Թեմա 13.*** Ալֆրեդ Մարշալի տնտեսագիտական տեսությունը: ***Թեմա 14.*** Ինստիտուցիոնալիզմ: ***Թեմա 15.*** Քեյնսյան տեսությունը: ***Թեմա 16.***

Նոր պահպանողական տեսությունները:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Տնտեսագիտական մտքի պատմություն, Ուսումնական ձեռնարկ /ԵՊՀ Տնտեսագիտության ֆակ./., «Ասողիկ» հրտարակչություն, 2009 թ.: 2. Блауг М., Экономическая мысль в ретроспективе, Пер. с англ., 4 – е издание – Москва, “Дело Лтд” 1994. 3. Տնտեսագիտական մտքի պատմության հիմունքները: Ուսումնական ձեռնարկ. / Գ.Ս. Գալստյան, Հ.Գ. Մարգարյան: - Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2016.-136 էջ: 4. Жамс Э., История экономической мысли XX века, Москва, «ИЛ» 1959г. 5. Селигмен Б., Основные течения современной экономической мысли, Пер.с англ., Москва, «Прогресс» 1968г.

0305/B34	**Մասնագիտական անգլերեն – 2**	**4 կրեդիտ**
3 ժամ/շաբ.	**0/45/0**	
3-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	
Դասընթացի նպատակն է ձևավորել անգլերեն լեզվի միջնակարգ (intermediate) մակարդակի տեսական գիտելիքներ և մասնագիտական հաղորդակցման հմտություններ: **Դասընտացի խնդիրներն են.** 1. ընդլայնել հաղորդակցման ունակությունները՝ լսելու, խոսելու, կարդալու և գրելու մեջ, 2. ուսումնասիրել բարդ քերականական կառուցվածքներ : 3. ներկայացնել և բացատրել մասնագիտական բառապաշար:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Ներկայացնելու բարդ քերականական կառուցվածքները: 2. Թվարկելու մասնագիտական տերմիններ անգլերենով: 3. Ներկայացնելու մասնագիտական բնագիր նյութը ընթերցելով և ունկնդրելով ընկալելու և մեկնաբանելու սկզբունքները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Վերարտադրելու և մեկնաբանելու մասնագիտական նյութի հիմնական բովանդակությունը: 2. Քննարկելու տնտեսագիտության և գործարարության թեմաներով հարցեր՝ հիմնավորելով սեփական տեսակետը: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Օգտվելու տեղեկատվության զանազան աղբյուրներից՝ մասնագիտական տպագիր և էլեկտրոնային նյութեր: 2. Կազմելու տարատեսակ գործնական փաստաթղթեր: 3. Արդյունավետ կիրառելու համակարգչային հմտությունները:		
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Գ2.** Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: **Գ3.** Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ: **Գ4.**Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր: **Գ 5.** Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/, • սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/, ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/:		
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների գնահատման համար իրականացվում է. • 1-ին ընթացիկ ստուգում (գրավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով): Միավորի քայլը 0..5 է: • 2-րդ ընթացիկ ստուգում (գրավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով): Միավորի քայլը 0.5 է:		
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. ***Թեմա 1.*** Գիտելիք: Ինչպե՞ս հասկանալ և ներկայացնել տեղեկատվությունը: ***Թեմա 2.*** Կազմակերպվածություն: Հեռանկար և տեսակետ: ***Թեմա 3.*** Մոտիվացիա: Սահմանում և բացատրություն: ***Թեմա 4.*** Բնություն: Նկարագրություն*:* ***Թեմա 5.*** Իշխանություն: Զեկուցում և համառոտագրում: ***Թեմա 6.*** Աճ:		

Ինչպես օգտագործել աղբյուրները: ***Թեմա 7.*** Կապեր: Համատեքստավորում: ***Թեմա 8.*** Նորարարություն: Ինչպե՞ս տալ հղում: ***Թեմա 9.*** Սպառում: Համեմատություն և հակադրություն: ***Թեմա 10.*** Հանցանք: Փաստարկ և վկայություն: ***Թեմա 11.*** Էներգիա: Խնդիր և լուծում: ***Թեմա 12.*** Առաջընթաց: Պատճառ և հետևանք:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. English for Academic Purposes Intermediate/B1+ Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2013 2. Language Leader Coursebook (Intermediate), Ian Lebeau and Gareth Rees, Pearson Education, 2008 3. Cambridge Academic English (Intermediate), Craig Thaine, Cambridge University Press, 201

0201/B29	**"ՀԲ" Վիճակագրություն**	**6 կրեդիտ**
6 ժամ/ շաբ.	**45/45/0**	
4-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է ապագա մասնագետների մոտ ժամանակակից տնտեսության պահանջներին համապատասխան վիճակագրական տեսական գիտելիքների և պրակտիկ ունակությունների ձևավորում, տնտեսական երևույթների և գործընթացների վերլուծության համար անհրաժեշտ որակավորման ձեռքբերում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- տնտեսական երևույթների և գործընթացների միտումների և օրինաչափությունների ուսումնասիրման համար վիճակագրական ինֆորմացիայի հավաքման, մշակման, ընդհանրացման և վերլուծության ժամանակակից մեթոդների համալիր յուրացումը ուսանողների կողմից,
- հիմնավորված կառավարչական որոշումների ընդունման համար վիճակագրական և տնտեսական գործընթացների կանխատեսման մեթոդների կիրառումը:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Թվարկելու վիճակագրության խնդիրները՝ շուկայական տնտեսության պայմաններում:
2. Ներկայացնելու ազգային և արտասահմանյան վիճակագրական ծառայությունների ժամանակակից կազմակերպման սկզբունքները:
3. Բացատրելու վիճակագրության հասկացությունները, կատեգորիաները, տվյալների հավաքման, մշակման և վերլուծության մեթոդները:
4. Բացատրելու վիճակագրական կանխատեսման մեթոդները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

5. Կազմակերպելու և անցկացնելու վիճակագրական դիտումներ:
6. Կառուցելու վիճակագրական գրաֆիկներ և աղյուսակներ:
7. Հաշվարկելու և մեկնաբանելու վիճակագրական ցուցանիշներ:
8. Վերլուծել երևույթները և գործընթացները, գնահատել նրանց հնարավոր միտումները,
9. Գրելու հետազոտական աշխատանք իրականացված վերլուծության հիման վրա
10. Ձևակերպելու անցկացրած վերլուծությունից բխող եզրակացություններ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կայացնելու որոշումներ կոնկրետ տնտեսական իրավիճակներում՝ ձեռքբերած գիտելիքների և հմտությունների հիման վրա:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա2.բացատրելու վիճակագրական տվյալների կազմման և գրանցման ձևերը,

Ա9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ8.կազմելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, իրականացնել հետազոտություններ և ներկայացնելու դրանց արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- սեմինար
- ռեֆերատ
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ
- հետազոտական առաջադրանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված է 1-ին ընթացիկ քննություն / գրավոր/ գնահատվում է առավելագույնը 5 միավոր: 2-րդ հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն [5 միավոր առավելագույն արժեքով]. Եզրափակիչ քննությունը /բանավոր հարցում/ գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. ***Թեմա 1.*** Ներածություն և նկարագրական վիճակագրություն :***Թեմա 2.*** Հավանականություն: ***Թեմա 3.*** Բաշխումներ: ***Թեմա 4.*** Ընտրանքի վրա հիմնված վիճակագրական եզրակացություններ:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Statistics for Business and Financial Economics by Cheng-Few Lee 2. Basic Business Statistics: Concepts and Applications, Mark L. Berenson 3. Modern Mathematical Statistics with Applications, Jay L. Devore 4. DeGroot, M.H. and Schervish, M.J., 2012. Probability and statistics. Pearson Education.

0305/B36	**Մասնագիտական անգլերեն – 3**	**4 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**0/60/0**	
4-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	
Դասընթացի նպատակն է՝ սովորեցնել և մատուցել անգլերեն լեզվի պրակտիկ գիտելիքներ միջինից բարձր (upper intermediate) մակարդակում: **Դասընթացի խնդիրներն են**. 1. զարգացնել լսելու, խոսելու, կարդալու և գրելու հմտությունները, 2. զարգացնել կոմունիկացիայի հմտությունները, 3. բացատրել գործնական փաստաթղթերի կազմման քերականական նորմերը:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Ներկայացնելու տնտեսագիտության և գործարարության ոլորտում կիրառվող մասնագիտական բառապաշարը: 2. Մեկնաբանելու մասնագիտական նյութը: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Կարդալու և թարգմանելու մասնագիտական տարբեր նյութեր: 2. Վերարտադրելու մասնագիտական բնագիր նյութը: 3. Ձևակերպելու գործարար նամակներ՝ կիրառելով համապատասխան բառապաշարը, քերականական կաղապարները: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ): 2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: 3. Հաղորդակցվելու մասնագիտական տարբեր ոլորտներում:		
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Գ2.** Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: **Գ3.** Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ: **Գ4.**Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր: **Գ 5.** Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:		
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • գործնական աշխատանք • ինքնուրույն աշխատանք • անհատական աշխատանք • խմբային աշխատանքներ:		
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միա- վոր: Ստուգումներն անցկացվում են համակարգիչներով:		
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. ***Թեմա 1.*** Տարբերակներ և կիրառություններ: Ինչպե՞ս հետազոտել տեքստեր էսսեների համար*:* ***Թեմա 2.***		

Ռիսկեր և վտանգներ: Ինչպե՞ս ընտրել և հանգել տեքստի ճիշտ իմաստին: ***Թեմա 3.*** Լեզու և հաղորդակցություն: Ինչպե՞ս պատրաստել սլայդեր պրեզենտացիայի (շնորհանդեսի) համար: ***Թեմա 4.*** Տարբերություն և բազմազանություն: Աշխատանք գործընկերների հետ*: **Թեմա 5.*** Աշխարհը, որտեղ ապրում ենք: Ինչպե՞ս ճանաչել գրագողությունը և գալ համաձայնության: ***Թեմա 6.*** Մեր վարքագիծը: Շնորհանդեսի մեջ հետ ու առաջ հղումներ տալը: ***Թեմա 7.*** Փոփոխությունների հանգեցնելը: Ինչպե՞ս եզրափակել պրեզենտացիաները: ***Թեմա 8.*** Աշխատանք և հավասարություն: Դասընթացներին և քննարկումներին մասնակցությունը: ***Թեմա 9.*** Հակասություններ: Ինչպե՞ս հարցնել և տալ հավելյալ տեղեկատվություն*: **Թեմա 10.*** Առողջություն: Ինչպե՞ս կարդալ վկայություն գտնելու նպատակով և ինչպե՞ս գնահատել տեսողական գործիքները:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Cambridge Academic English (Intermediate), Martin Hewings, Cambridge University Press, 2012
2. English for Academic Purposes Upper-Intermediate/B2 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2012
3. Language Leader Coursebook (Upper-Intermediate), Kent, Cotton and Falvey, Pearson Education, 2008

0201/B32	Ֆինանսներ – 1	5 կրեդիտ
4 ժամ/շաբ.	30/30/0	
4-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ֆինանսների տնօրինման հիմնարար տեսական մոտեցումները, ինչպես նաև գործնականում ցույց տալ տարբեր իրավիճակներում ֆինանսական որոշումների կայացման և կիրառման ձևերը, ներկայացնել պետական ֆինանսական համակարգի արդյունավետ գործունեության հիմնական նախադրյալները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել պետական ֆինանսական համակարգի կառուցվածքը,
- ուսումնասիրել առանձին օղակների գործունեության առանձնահատկությունները,
- ուսումնասիրել պետական ֆինանսների կենտրոնացման և օգտագործման հիմնական ուղղությունները:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:
2. Բացատրելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից տեսությունները և ֆինանսական վերլուծության մեթոդները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:
2. Ինքնուրույն կատարելու ֆինանսական գործակիցների վերլուծություն:
3. ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ***

1. Անկայուն իրավիճակներում կիրառելու կառավարման հմտությունները:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ4.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ8.կազմելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- նախադեպերի վերլուծություն
- խմբային աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից / գրավոր/ յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 5 միավոր: Եզրափակիչ քննությունը /բանավոր հարցում/ գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1.Ֆինանսական հաշվարկների հիմունքներ: **Թեմա 2.**Փողի շուկա: **Թեմա 3.**Արժեթղթերի շուկա: **Թեմա 4.**Պարտատոմսերի շուկա: **Թեմա 5.**Բաժնետոմսերի շուկա: **Թեմա 6.**Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Brealey R., Myers S., and Allen F., "Principles of Corporate Finance", 9th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2007
2. Ross S., Westerfield R. and Jordan B., "Fundamentals of Corporate Finance", 9th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2010
3. Berk J. and DeMarzo P., "Corporate Finance", 3th edition, Pearson Education, Inc., Boston, 2014

Լրացուցիչ գրականության ցանկ

Ehrhardt M. and Brigham E., "Financial Management: Theory and Practice", South-Western Cengage Learning, Mason, 2011

0201/B33	**Էկոնոմետրիկա- 1**	**6կրեդիտ**
6 ժամ/շաբ.	**45/45/0**	
4-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է տալ տնտեսագիտական հետազոտություն ներում քանակական և որակական էկոնոմետրիկ մեթոդների կիրառման համար անհրաժեշտ գիտելիքներ: Ներկայացնել էկոնոմետրիկ գործիքներ և տեխնիկաներ, որոնք թույլ կտան գնահատել տնտեսական մոդելների որակը:
Դասընթացի խնդիրներն են.
- զարգացնել ժամանակակից մաթեմատիկական մտածողություն
- ծանոթացնել տնտեսական-մաթեմատիկական և մաթեմատիկական-վիճակագրական մոդելներին և մեթոդներին:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն
1. Գնահատելու համակարգչային փաթեթների կիրառությամբ իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը:
2. Ներկայացնելու տնտեսագիտական հետազոտություններ իրականացնելու վիճակագրական մոտեցումները և էկոնոմետրիկ մոդելների տեսակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ
1. Գնահատելու իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը՝ կիրառելով համակարգչային փաթեթներ:
2. Ստուգելու վիճակագրական մեթոդների օգնությամբ մոդելների համապատասխանության և պարամետրերի վերաբերյալ տարբեր վարկածներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ
1. Լուծելու մի շարք գործնական տնտեսագիտական խնդիրներ էկոնոմետրիկ մոդելների օգնությամբ:
2. Տարբեր աղբյուրներից հայթայթելու տեղեկատվություն և դրանց հիման վրա կատարելու տնտեսագիտական վերլուծություններ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.
Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,
Բ3. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,
Բ4.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
- դասախոսություններ
- գործնական համակարգչային դասընթացներ

- խմբային աշխատանքներ (Stata փաթեթի կիրառմամբ),

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- 1-ին ընթացիկ ստուգումը (գրավոր հիմունքով, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):
- 2-րդ ընթացիկ ստուգումը (գրավոր հիմունքով, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից՝

Թեմա 1. Հավանականությունների տեսության և մաթեմատիկական վիճակագրության կրկնություն: **Թեմա 2**. Միագործոն գծային ռեգրեսիա: Գաուս-Մարկովի պայմանները և փոքրագույն քառակուսիների մեթոդը: **Թեմա 3**. Բազմագործոն գծային ռեգրեսիա: **Թեմա 4**. Հիպոթեզների տեստավորում z և t վիճակագրականներ: **Թեմա 5** Կեղծ փոփոխականներ: **Թեմա 6.** Բազմակոլինեարություն և հետորոսկեդաստիկություն: **Թեմա 7.** Փոփոխականների տրանսֆորմացիա և ոչ գծային ռեգրեսիա: **Թեմա 8.** Առավելագույն ճշմարտանմանության մեթոդ: **Թեմա 9.** Մոնտե-Կարլո սիմուլյացիաների մեթոդ: **Թեմա 10.** Բայեսյան մեթոդներ: **Թեմա 11.** Eviews էկոնոմետրիկ փաթեթի միջոցով էկոնոմետրիկ հետազոտությունների իրականացում:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Wooldridge, Jeffrey M. *Introductory Econometrics: A Modern Approach*. 3rd ed. Mason, OH: Thomson/South-Western, 2006. ISBN: 9780324289787 (Հիմնական գիրք)
2. Goldberger, Arthur S. *A Course in Econometrics*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991. ISBN: 9780674175440. (Առավել խորացված և համեմատաբար բարդ գիրք)
3. DeGroot, Morris H., and Mark J. Schervish. *Probability and Statistics*. 3rd ed. Boston, MA: Addison-Wesley, 2001. ISBN: 9780201524888. (Վիճակագրության և հավանականությունների տեսության կրկնության համար)
4. Dougherty, C.. Introduction to econometrics. 5th ed. Oxford University Press, 2011, ISBN: 9780199676828
5. Магнус Я.Р., Катышев П.К., Пересецкий А.А., Эконометрика, Москва, изд. “Дело”. 2004
6. Кристофер Доугерти, Введение в эконометрику, М: ИНФРА-М, 1999

Անհրաժեշտ ծրագրային ապահովում.

1. Eviews 9 կամ ավելի բարձր (պարտադիր)
2. Stata 10 կամ ավելի նոր (պարտադիր)
3. Matlab 2014b կամ ավելի նոր (ոչ պարտադիր)
4. R/R-studio (ոչ պարտադիր)

0201/B37	Էկոնոմետրիկա – 2	6 կրեդիտ
6 ժամ/շաբ.	45/45/0	
5-րդ կիսամյակ	Եզրափակիչ գնահատմամբ	

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ժամանակային շարքեր կիրառող ոլորտներում էմպիրիկ հետազոտություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել ժամանակային շարքերի բովանդակությունը և դրանց կիրառման ոլորտները,
- ներկայացնել էկոնոմետրիկ գործիքներ և տեխնիկաներ, որոնք թույլ կտան գնահատել ժամանակային շարքեր կիրառող տնտեսական մոդելների որակը:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու տնտեսագիտական հետազոտություններ իրականացնելու վիճակագրական մոտեցումները և էկոնոմետրիկ մոդելների տեսակները:
2. Ստուգելու վիճակագրական մեթոդների օգնությամբ մոդելների համապատասխանության և պարամետրերի վերաբերյալ տարբեր վարկածներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Գնահատելու համակարգչային փաթեթների կիրառությամբ իր կողմից ստեղծված մոդելների պարամետրերը:
2. Կատարելու eviews փաթեթի միջոցով ժամանակային շարքերի վերլուծություն և կանխատեսում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Լուծելու էկոնոմետրիկ մոդելների օգնությամբ մի շարք գործնական տնտեսագիտական խնդիրներ:

Հայթայթելու տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն և դրանց հիման վրա կատարել տնտեսագիտական վերլուծություններ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ3. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,
Բ4.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպա-տակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրնե-րից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
- դասախոսություններ
- գործնական համակարգչային դասընթացներ
- խմբային աշխատանք (Eviews փաթեթի) կիրառմամբ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Վերջնարգյունքների գնահատման համար իրականացվում է.
- 1-ին ընթացիկ քննություն (գրավոր, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):
- 2-րդ ընթացիկ քննություն (գրավոր, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):
- եզրափակիչ քննություն (բանավոր, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.5):

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Առաջին կարգի տարբերություն և գործողություններ լագերի հետ: Տարբերակային հավասարումներ: **Թեմա** 2. Ստացիոնար ARMA պրոցեսներ: **Թեմա 3.** Կանխատեսում: **Թեմա 4**. Ոչ ստացիոնար ժամանակային շարքեր: Միավոր արմատի խնդիրը: **Թեմա 5**. Ռեգրեսիվ դինամիկ մոդելներ: **Թեմա 6.** Վեկտոր ավտոռեգրեսիվ մոդելներ և կոինտեգրացիոն մոդելներ: Սխալի ճշգրտման մոդելը: Պատճառականություն: **Թեմա 7**. Պանելային տվյալների գծային մոդելներ: Ֆիքսված և պատահական էֆեկտներով մոդելներ:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Hamilton J.D., Time series analysis (Vol. 2). Princeton: Princeton university press, 1994
2. Helmut Lütkepohl, New Introduction to Multiple Time Series Analysis, Library of Congress Control Number: 2005, 927322
3. Канторович Г.Г., Лекции по курсу «Анализ временных рядовե. Экономический журнал ВШЭ, 2003
4. Магнус Я.Р., Катышев П.К., Пересецкий А.А., Эконометрика, Москва, изд. “Дело”. 2004

0201/B40	**"ՀԲ" Ֆինանսներ – 2**	**5 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**30/30/0**	
5-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել ֆինանսների տնօրինման հիմնարար տեսական մոտեցումները, տարբեր գործնական իրավիճակներում ֆինանսական որոշումների կայացման և կիրառման ձևերը, ինչպես նաև ֆինանսական վերլուծության գործիքները, մեթոդները և սկզբունքները տարաբնույթ հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար:
Դասընթացի խնդիրներն են.
- ներկայացնել ֆինանսների կառավարման անհրաժեշտությունը, նպատակները և խնդիրները,
- ուսանողներին ծանոթացնել ֆինանսական որոշումների կայացման մեխանիզմների և մեթոդների հետ,
- ուսանողներին զինել ֆինանսական ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբա կարողություններով,
- ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյա աղբյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներից:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն
1. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:
2. Բացատրելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից տեսությունները և ֆինանսական վերլուծության մեթոդները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ
1. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:
2. Կատարելու ինքնուրույն ֆինանսական վերլուծություններ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ
1. Աշխատելու թիմում:
2. Կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք:
2. 3. Մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործաբար:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.
Ա8. մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,
Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,
Բ3. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ
Բ4.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,
Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,
Բ8.կազմելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ,
Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- իրավիճակային սցենարների վերլուծություն
- տնային առաջադրանքներ
- խմբային հետազոտական աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքները գնահատելու համար իրականացվո
1-ին ընթացիկ քննություն [գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].
2-րդ ընթացիկ քննություն
թիմային հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն [5 միավոր առավելագույն արժեքով].
Եզրափակիչ քննություն [բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Ներդրումային նախագծերի արդյունավետության գնահատում: **Թեմա 2.** Կապիտալի արժեք և կառուցվածք: **Թեմա 3.** Բիզնեսի գնահատում: **Թեմա 4.** Ռիսկ և եկամտաբերություն: **Թեմա 5.** Ֆինանսական վերլուծություն: **Թեմա 6.** Ֆինանսական պլանավորում:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Brealey R., Myers S., and Allen F., “Principles of Corporate Finance”, 9th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2007
2. Ross S., Westerfield R. and Jordan B., “Fundamentals of Corporate Finance”, 9th edition, NY:
3. McGraw Hill, New York, 2010
4. Berk J. and DeMarzo P., “Corporate Finance”, 3th edition, Pearson Education, Inc.,Boston, 2014

Լրացուցիչ գրականության ցանկ

1. Ehrhardt M. and Brigham E., “Financial Management: Thoery and Practice”, South-Western Cengage Learning, Mason, 2011

0201/B39	**Մասնագիտական անգլերեն - 4**	**4 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**0/60/0**	
5-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	

Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել և պրակտիկ կիրառել անգլերեն լեզուն առաջադեմ (advanced) մակարդակում:
Դասընտացի խնդիրներն են.

1. բացատրել բարդ քերականական սխեմաներ,
2. ներկայացնել բարդ մասնագիտական բառապաշարը և դարձվացքները,
3. ձևավորել կարողություններ շփվելու տարբեր սոցիալական և մասնագիտական իրավիճակներում:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու տեքստերի թարգմանության քերականական առանձնահատկությունները:
2. Բացատրելու մասնագիտական տերմինները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կարդալու տեքստը, հասկանալով ամբողջ բովանդակությունը:
2. Վերարտադրելու լսված տեղեկատվությունը:
3. Գրելու գիտական աշխատանք:
4. Վարելու երկխոսություն և սահուն թարգմանելու ուրիշի խոսքը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու տեղեկատվական ժամանակակից տեխնոլոգիաներով և ծրագրերով:
2. կիրառելու անգլալեզու թարմ տեղեկատվական նյութերը այլ դասընթացներում:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Գ2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

Գ4.Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Գ 5. Գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն /ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում, դասախոսության նյութի տրամադրում, լսարանային ցուցադրությունների կազմակերպում/,
- սեմինար պարապմունքներ /ակտիվ հարցադրումների և քննարկումների կազմակերպում՝ սոցիալական և կրթական հաղորդակցման գիտատեսական հիմունքների կիրառմամբ/,
- ինքնուրույն աշխատանք /ռեֆերատներ, անհատական առաջադրանքներ/:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 10 միավոր: Ստուգումներն անցկացվում են համակարգիչներով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գովազդ և քննա(դատա)կան մտածողություն: Ինչպե՞ս կարդալ քննադատորեն և գրել ամփոփում: ***Թեմա 2.*** Նորարարություն և գյուտ: Ինչպե՞ս պարզաբանել և ինչպե՞ս խնդրել, որ պարզաբանեն խմբային աշխատանքի ժամանակ: ***Թեմա 3.*** Մարտահրավերների բախվելը: Ինչպե՞ս հասկանալ էսսեների և այլ առաջադրանքների հրահանգները: ***Թեմա 4.*** Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները կրթության և գործարարության ոլորտներում: ***Թեմա 5.*** Մշակույթ, գիտություն, հասարակություն: Պրեզենտացիաների մեջ կարծիքներ ներկայացնելու եղանակները: ***Թեմա 6.*** Բարձրագույն կրթության ընթացքում ուսումնասիրություն իրականացնելու եղանակները: Ինչպե՞ս հասկանալ հետազոտության արդյունքների միջև եղած կապերը: ***Թեմա 7.*** Մարկետինգ և սպառողներ: Եզրակացություններ և խորհուրդներ: ***Թեմա 8.*** Կրիմինալոգիա: Ինչպե՞ս դասավորել տեղեկատվությունը տեքստերում: ***Թեմա 9.*** Ընտանիքներ և հարաբերություններ: Ինչպե՞ս գրել քննադատություն: ***Թեմա 10.*** Գիտության ներկայացման ձևերը: Ինչպե՞ս կիրառել ազդանշանային լեզուն և ինչպես՞ հղում տալ դիագրամներին:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Cambridge Academic English (Advanced), Martin Hewings and Craig Thaine, Cambridge University Press, 2012
2. English for Academic Purposes Advanced/C1 Student's Book and DVD-ROM Pack, Edward de Chazal and Louis Rogers, Oxford University Press, 1st Edition, 2013
2. 3. Language Leader Coursebook (Advanced), Kent, Cotton and Falvey, Pearson Education, 2013

0201/B48	**Միջազգային առևտուր**	**5 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**60/0/30**	
7-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է՝նպաստել անհրաժեշտ տեսական հիմքի ձևավորմանը՝ ժամանակակից արտաքին տնտեսական հիմնահարցերին արդյունավետ լուծումներ գտնելու համար: Օժանդակել միջազգային տնտեսագիտության ժամանակակից սկզբունքների և հայեցակարգերի համակողմանի ըմբռնմանը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ համաշխարհային տնտեսության զարգացման վերաբերյալ, ինչը հիմք կհանդիսանա միջազգային ուղղվածությամբ այնպիսի դասընթացների յուրացման համար, որոնք ավելի խորն են ուսումնասիրում արտաքին տնտեսական կապերի համակարգը և ունեն կիրառական նշանակություն:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Բացատրելու արտաքին առևտրի տեսությունների ժամանակակից մեկնաբանությունները և առանձնահատկությունները:
2. Վերլուծելու առևտրային քաղաքականության հնարավոր ազդեցությունը տնտեսության վրա:

3. Նկարագրելու վճարային հաշվեկշռի և փոխարժեքի կարգավորման ուղիներն ու դերը տնտեսության կայունության խնդրում:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Գնահատելու համաշխարհային տնտեսական զարգացումների հնարավոր ազդեցությունը ՀՀ տնտեսության վրա:
2. Կանխատեսելու ՀՀ արտաքին տնտեսական և արժութային քաղաքականության ներտնտեսական հետևանքները:
3. Հաշվարկելու տնտեսական խմբավորումներում ՀՀ մասնակցության հավանական հետևանքները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Վերլուծելու ժամանակակից արտաքին տնտեսական հիմնախնդիրները, քննարկել դրանց լուծման այլընտրանքները:
2. Կատարելու հետազոտական աշխատանք:
3. Մասնակցելու գիտական բանավեճի:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ4.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ5.գնահատելու ազգային և համամարդկային արժեքները և նպաստելու դրանց տարածմանը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն. տեսության և քաղաքականության բացատրություն,
- սեմինար պարապմունք. տնտեսական իրավիճակների ու տնտեսական քաղաքականության վերլուծություն,
- խնդիրների լուծում,
- ուսանողների կողմից վերլուծական նյութերի պատրաստում, ներկայացում և քննարկում:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված է.

- 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ համապատասխանաբար 2, 2 և 1 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:
- եզրափակիչ քննություն. բանավոր՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց՝ համապատասխանաբար 4, 3 և 3 միավոր: Միավորների քայլը՝ 0.5:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա.1. Ներածություն: **Թեմա 2**. Համաշխարհային առևտուր՝ Գրավիտացիայի մոդելը: **Թեմա 3**. Փոխանակման տնտեսություններ, Համեմատական առավելություն : **Թեմա 4**. Ռիկարդոյի մոդելը : **Թեմա 5**. Հատուկ գործոնների մոդել: **Թեմա 6**. Հեկշեր-Օղլին մոդել : **Թեմա 7** Ստանդարտ առևտրի մոդել : **Թեմա 8**. Գլոբալիզացիան և անհավասարությունը: **Թեմա 9**.«Նոր» առևտրի տեսություն՝ Մասշտաբից աճող հատկություն: **Թեմա 10**. Նոր «Նոր» տեսություն՝ ֆիրմաների հետերոգենություն: **Թեմա 11**. Արտաքին տնտեսությունները՝ կախված մասշտաբից: **Թեմա 12**. Առևտրային քաղաքականություն:**Թեմա 13.** Ֆակտոր մոբիլություն:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Թորոսյան Թ., «Միջազգային տնտեսագիտություն, Երևան, 2009թ.:
2. Հաստեդ Ս., Մ.Մելվին, «Միջազգային տնտեսագիտությունե, Երևան, 1999թ.:
3. YarbroughB., R. Yarbrough, «The World Economy: Trade and Financeե, Harcourt College Publishers, 2000:
4. Krugman P., M. Obstfeld, M. Melitz, «International Economics: Theory and Policyե, Pearson, 2014:
5. Salvatore D., «International Economicsե, John Wiley & Sons, 2016:
6. Киреев А., Международная экономика. М.: Международные отношения, 2006:

0201/B35	**"ՀԲ" Միկրոտնտեսագիտություն**	**7 կրեդիտ**
6 ժամ/շաբ.	**60/0/30**	
6-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	
Դասընթացի նպատակն է ա) ուսանողներին ներկայացնել հիմնական միկրոտնտեսական օրենքները և		

դրանց միջև գոյություն ունեցող օրինաչափությունները, բ) տնտեսվարող սուբյեկտների վարքագծի ուսումնասիրման համար կիրառվող տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելները և մեթոդները, գ) ինչպես նաև այս կամ այն միկրոտնտեսական հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունները և գործիքակազմը:

Դասընթացի խնդիրներեն.

- ուսանողներին ներկայացնել հիմնական միկրոտնտեսագիտական օրենքները և դրանց միջև գոյություն ունեցող օրինաչափությունները,
- ուսանողներին ծանոթացնել արտադրողի և սպառողի տեսությունների, շուկայական հավասարակշռու մոդելների, շուկայի բացերի (հանրային բարիքներ, տեղեկատվական ասիմետրիաներ, արտաքին ազդակներ և մենաշնորհային շուկաներ) և դրանց կարգավորման եղանակների հետ,
- ուսանողներին զինել միկրոտնտեսագիտական ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբանե կարողություններով,
- ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյալների աղբյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներից:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու հիմնական միկրոտնտեսական հասկացությունները, օրենքները և դրանց միջև դրսևորվող օրինաչափությունները:
2. Ներկայացնելու սպառողի և արտադրողի տեսությունները, նրանց վարքագծի օպտիմալացման պայմանները և դրանց վրա ազդող գործոնները:
3. Մեկնաբանելու շուկայական հավասարակշռության մոդելները, շուկայի բացերը (հանրային բարիքներ, արտաքին արդյունքներ, տեղեկատվական ասիմետրիաներ ու մոնոպոլիաներ) և դրանց կարգավորման եղանակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Վերլուծելու տիպային տնտեսա-մաթեմատիկական իրավիճակները և իրականացնելու ինքնուրույն հետազոտություններ :

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Աշխատելու թիմում:
2. Կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք:
3. Ստեղծագործելու:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները:

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- թեստային վարժություններ և խնդիրների լուծում,
- բանավեճեր, դերային խաղեր և իրավիճակային սցենարների քննարկումներ,
- հետազոտական բնույթի թիմային աշխատանքներ,
- տնային առաջադրանքներ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքները գնահատելու համար իրականացվում են.

- **1-ին ընթացիկ քննություն** [գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].
- **2-րդ ընթացիկ քննություն**
  թիմային հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն [5 միավոր առավելագույն արժեքով].
- **Եզրափակիչ քննություն** [բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Սպառման տեսության հիմունքները: **Թեմա 2.** Օպտիմալ ընտրություն: **Թեմա 3** Պահանջարկի և բարեկեցության վերլուծություն: **Թեմա 4.** Օպտիմալ ընտրությունը էնդոգեն եկամտի և անորոշության պայմաններում: **Թեմա 5.** Արտադրողի տեսության հիմունքներ: **Թեմա 6.** Արտադրության ծավալի և գնի որոշումը տարբեր շուկայական կառուցվածքների դեպքում: **Թեմա 7.**Ընդհանուր հավասարակշռության տեսություն: **Թեմա 8.** Շուկայի բացերը և դրանց կարգավորումը:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Hal R. Varian, “Intermediate Microeconomics: A Modern Approach”, W. W. Norton & Company, Inc., New York, 2010
2. R. Serrano and A. Feldman, “A Short Course in Intermediate Microeconomics with Calculus”, Cambridge University Press, Cambridge 2013
3. W. Nicholson and C. Snyder, “Microeconomic Theory: Basic Principles and Extensions”, Thomson/South-Western, Mason, 2008
4. Perloff J., “Microeconomics: Theory and Applications with Calculus”, 4th Edition, Pearson Education Limited, Harlow, 2018

Լրացուցիչ գրականության ցանկ

1. Mas-Colell A. and Whinston M., “Microeconomic Theory”, Oxford Univeristy Press, Oxford, 1995
2. Silberberg E. and Wing S., “The Structure of Economics”, McGraw Hill, New York, 2001
3. Simon C. and Blume L., “Mathematics for Economists”, W. W. Norton & Company, New York, 2010

0201/B38	Հաշվապահական հաշվառում-1	4 կրեդիտ
3 ժամ/շաբ.	30/15/0	
5-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ կազմակերպության մրցունակության ապահովման գործընթացում հաշվառման կարևորության, մեթոդի տարրերի և իրականացման սկզբունքների մասին: Պարզաբանել տնտեսական, հաշվապահական հաշվառման հիմունքները, ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվապահությունների առանձնահատկությունները, կազմակերպման ձևերը: Ինչպես նաև ուսանողների մոտ ձևավորել, զարգացնել արդյունավետ հաղորդակցության, հիմնախնդիրները տրամաբանորեն լուծելու, դատելու, առաջարկություններ անելու ունակություններ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- մեկնաբանել ուսանողներին հաշվապահական հաշվառման հիմունքները, ֆինանսական հաշվառման հիմնական տարրերը,
- ուսանողներին բացատրել ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառումների գործառույթները, խնդիրները և առանձնահատկությունները,
- ուսուցանել ուսանողներին օգտվել հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելիս,
- ուսանողներին զինել հաշվապահական փաստաթղթեր լրացնելու և ստուգելու, հաշվապահական խնդիրներ լուծելու, գործառնությունների համար հաշվապահական ձևակերպումներ գրելու կարողություններով:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու և բացատրելու հաշվապահական հաշվառման առարկան, մեթոդը, ֆինանսական հաշվառման հիմնական տարրերը:
2. Բացատրելու ֆինանսական, կառավարչական և հարկային հաշվառումների առանձնահատկությունները, ֆինանսական հաշվառման գործառույթները, խնդիրները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Մեկնաբանելու դասընթացի սահմաններում նախատեսված մասնագիտական տերմինները:
2. Աշխատելու հաշվային պլանով, գործառնությունների համար գրել հաշվապահական ձևակերպումներ, լրացնել հաշվապահական փաստաթղթեր,

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Աշխատելու թիմում:
2. Շփվելու մասնագիտական լեզվով:
3. Անհայտ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա4.ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,

Ա9. կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները, **Բ2.** տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր, **Գ1.**օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություններ • սեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր • խմբային աշխատանքներ • ռեֆերատներ • անհատական աշխատանք:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումները անց է կացվում բանավոր և գրավոր, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուրը 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից ***Թեմա 1.*** Հաշվապահական հաշվառման առարկան և մեթոդը: ***Թեմա 2***. Հաշվապահական հաշվեկշիռ /ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն/ և հաշիվներ: Կրկնակի գրանցում: ***Թեմա 3.*** Գնահատում և կալկուլյացիա: Փաստաթղթավորում և գույքագրում: ***Թեմա 4.*** Հաշվապահական հաշվառման հաշիվների դասակարգումը, հաշվային պլան: ***Թեմա 5.*** Հաշվապահական հաշվառման տեսակները, սկզբունքները, կարգավորումը:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002թ. 2. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012 3. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012: 4. Ա.Ջ.Սարգսյան, Ռ.Պ.Համբարձումյան, Ա.Մ.Մարջանյան, Ն.Ս.Օգանեզովա և ուրիշներ, /Հաշվապա-հական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ/, Երևան, Տնտեսագետ 2014: 5. Թ.Մովսիսյան, Հաշվապահական հաշվառում, Երևան, 2015 6. Կ.Զուրաբյան, Ն.Գասպարյան, Հաշվապահական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ/, Երևան, ՀՈՒՄԿ, ԵՊՀ տպագրատուն, 2011 7. Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ, Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիա, Երևան 2012

0201/B43	**Հաշվապահական հաշվառում-2**	**6 կրեդիտ**
5 ժամ/շաբ.	**30/45/0**	
6-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ կազմակերպության մրցունակության ապահովման գործընթացում հաշվառման կարևորության, մեթոդի տարրերի և իրականացման սկզբունքների մասին: Պարզաբանել կազմակերպության ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի, եկամուտների և ծախսերի հաշվառման առանձնահատկությունները, իրականացման ձևերը: Ինչպես նաև ուսանողների մոտ ձևավորել, զարգացնել արդյունավետ հաղորդակցության, հիմնախնդիրները տրամաբանորեն լուծելու, դատելու, առաջարկություններ անելու ունակություններ: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • մեկնաբանել ուսանողներին կազմակերպության ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի հաշվառման մեխանիզմները, • ուսանողներին բացատրել եկամուտների և ծախսերի դասակարգումը և հաշվառումը, • ուսուցանել ուսանողներին օգտվել հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտե-սական որոշումներ կայացնելիս, • ուսանողներին զինել հաշվապահական փաստաթղթեր լրացնելու և ստուգելու, հաշվապահական խնդիրներ լուծելու, գործառնությունների համար հաշվապահական ձևակերպումներ գրելու կարողություններով:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Սահմանելու, մեկնաբանելու, հաշվառելու կազմակեր պությանակտիվները, պարտավորությունները, սեփա կան կապիտալը:		

2. Մեկնաբանելու դասընթացի սահմաններում նախատեսված մասնագիտական տերմինները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Աշխատելու հաշվային պլանով, գործառնությունների համար գրել հաշվապահական ձևակերպումներ, լուծելու հաշվապահական խնդիրներ,, լրացնելու և ստուգելու հաշվապահական փաստաթղթեր:
2. Օգտվելու հաշվապահական փաստաթղթերից և հասկացություններից տնտեսական որոշումներ կայացնելու:
3. Տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանեու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից:
2. Աշխատելու թիմում, շփվելու մասնագիտական լեզվով:
3. Անհայտ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու, կատարելու առաջարկություններ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա4.ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը,

Ա9.մեկնաբանելու ֆինանսների,վ իճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները,

Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Բ8.պատրաստելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվու թյուններ,

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- սեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր,
- խմբային աշխատանքներ,
- ռեֆերատներ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է՝ առավելագույնը 5 միավոր: Եզրափակիչ քննությունը գնահատվում է 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից

Թեմա 1. Կազմակերպության ակտիվների հաշվառում **Թեմա 2.** Կազմակերպության պարտավորությունների հաշվառումը: **Թեմա 3.** Եկամուտների և ծախսերի հաշվառումը: Տնտեսավարման ֆինանսական հետևանքների ձևավորումը և հաշվառումը: **Թեմա 4.** Սեփական կապիտալի հաշվառումը: **Թեմա 5.** Ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը, ներկայացման կարգը և փոխադարձ կապը:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. «Հաշվապահական հաշվառման մասինե ՀՀ օրենքը, 2002թ.
2. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012
3. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:
4. ՀՀ Հարկային օրենսգիրք 2016թ.
5. Ա.Զ.Սարգսյան, Ռ.Պ.Համբարձումյան, Ա.Մ.Մարջանյան, Ն.Ս.Օգանեզովա և ուրիշներ /Հաշվապահական հաշվառում: Ուսումնական ձեռնարկ/, Երևան, Տնտեսագետ 2014:
6. Թ.Մովսիսյան, Հաշվապահական հաշվառում, Երևան, 2015
7. Կ.Զուրաբյան, Ն.Գասպարյան, Հաշվապահական հաշվառում: /Ուսումնական ձեռնարկ/, Երևան, ՀՈՒՄԿ, ԵՊՀ տպագրատուն, 2011
8. Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ, Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիա, Երևան 2012
9. Кондраков Н.П. Бухгалтерский учет: Учебное пособие. 5-е изд.,перераб и доп. Москва ИНФРА-М, 2008
10. M.Powers, B.Needles, S.Crosson, Financial and Managerial, Publisher: Cengage Learning; **10** edition (January 23)

0104/B45	**Python – 1**	**3 կրեդիտ**
3 ժամ/շաբ.	**0/0/45**	
6-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել մաթեմատիկական ծրագրավորման հիմունքներին, սովորեցնել աշխատել տվյալների, դրանց վիզուալիզացման հետ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացատրել տնտեսական օբյեկտների մաթեմատիկական մոդելների վերլուծման և կիրառման մեթոդաբանությունը,
- ուսումնասիրել հաշվողական օբյեկտների (տվյալների տեսակների) դասային հիերարխիան,
- ներկայացնել տնտեսական գործընթացները նկարագրող մաթեմատիկական մոդելավորման խնդիրների Python միջավայրի միջոցներով հաշվարկների հնարավորությունները,
- ներկայացնել ստացված տվյալների վիզուալիզացիայի հնարավորությունները:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Պատրաստելու համապատասխան որոշումների կայացման համար անհրաժեշտ նյութեր:
2. Գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը:
3. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:
2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ4. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Բ7 կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ1.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- գործնական աշխատանքներ ինտերակտիվ ձևով
- խմբային աշխատանք
- անհատական աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումները/գրավոր/, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուրը 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2: Տվյալների վերլուծություն, վիզուալիզացիա: Թեմա 3: Ֆունկցիաներ և սկրիպտեր: Թեմա 4: Տնտեսամաթեմատիկական մոդելներ:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. “Introduction to Python for Econometrics, Statistics and Data Analysis”, K. Sheppard, University of Oxford, 2018
2. “Quantitative Economics with Python”, T. Sargent and J. Stachurksi, 2019
3. Python Official Manuals

0104/B47	**Python – 2**	**2 կրեդիտ**
2 ժամ/շաբ.	**0/0/30**	
7-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	

Դասընթացի նպատակն է՝ խորացնել ուսանողների գիտելիքները Python ծրագրի միջոցով տվյալների հետ աշխատանքի բնագավառում և օգնել նրանց իրականացնել տնտեսական հետազոտություններ ավարտական աշխատանքների շրջանակներում:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել թվային զանգվածների ստեղծման և մշակման կարգը,
- ներկայացնել տարբեր ձևաչափերի դիագրամների և գրաֆիկների կառուցումը,
- ուսումնասիրել տվյալների միավորման և վերաձևավորման մեթոդները:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1.Ներկայացնելու թվային զանգվածների հետ կատարվող գործողությունները;
2.Բացատրելու Python փաթեթի կիրառման մեթոդները:
3.Բացատրելու հավանականային և վիճակագրական ֆունկցիաները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ստեղծելու և մշակելու թվային զանգվածներ:
2. Կիրառելու Matplotlib, Pandas, Statsmodels փաթեթները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ)կիրառելու տեսական գիտելիքները գործնականում:
2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա6. համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Բ4. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները նությունները,

Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր,

Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- գործնական առաջադրանքներ
- կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն
- ինքնուրույն և խմբային աշխատանքներ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումները/գրավոր/, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուրը 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տվյալների ներմուծում և արտահանում Python միջավայր: ***Թեմա 2.*** Ծանոթացում matplotlib փաթեթի հետ: ***Թեմա 3.*** Ծանոթացում seaborn փաթեթի հետ: ***Թեմա 4.*** Ծանոթացում pandas փաթեթի հետ: ***Թեմա 5.*** Հավանականային և վիճակագրական ֆունկցիաներ: ***Թեմա 6.*** Էկոնոմետրիկ վերլուծությունների իրականացումը statsmodels փաթեթի միջոցով: ***Թեմա 7.*** Ոչ գծային ֆունկցիաների օպտիմիզացիա: ***Թեմա 8.*** Object-Oriented ծրագրավորում:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. “Introduction to Python for Econometrics, Statistics and Data Analysis”, K. Sheppard, University of Oxford, 2018
2. “Quantitative Economics with Python”, T. Sargent and J. Stachurksi, 2019
3. Python Official Manuals

0201/B41	**"ՀԲ" Մակրոտնտեսագիտություն**	**6 կրեդիտ**
6 ժամ/շաբ.	**60/0/30**	
6-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է ա) ուսանողներին ներկայացնել հիմնական մակրոտնտեսական հասկացությունները և դրանց կիրառությունները, բ) մակրոտնտեսագիտության ոլորտում առկա տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելները և մեթոդները, գ) ինչպես նաև այս կամ այն մակրոտնտեսական հիմնախնդիրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար անհրաժեշտ

հմտությունները և գործիքակազմը:
Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին ներկայացնել հիմնական մակրոտնտեսական հասկացությունները և և դրանց կիրառությունները,
- ուսանողներին ծանոթացնել մակրոտնտեսագիտության ոլորտում առկա տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելների և մեթոդների հետ,
- ուսանողներին զինել մակրոտնտեսական ուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու և մեկնաբանելու կարողություններով,
- ուսանողներին սովորեցնել օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վիճակագրական տվյալների աղբյուրներից և հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ այլ գործիքներ

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Մեկնաբանելու մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները:
2. Վերլուծելու հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների միջև առկա փոխկապվածությունները

բ . գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Վերլուծելու տիպային տնտեսա-մաթեմատիկական իրավիճակները:
2. Կիրառելու տնտեսա-մաթեմատիկական մոդելները այս կամ այն հիմնախնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար

գ. ընդհանուր ական/փոխանցելի կարողություններ

1. Աշխատելու թիմում:
2. Կառուցելու բանավոր և գրավոր փաստարկված խոսք:
3. Մտածելու և արտահայտվելու ստեղծագործաբար:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.
Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները
Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,
Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,
Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,
Բ8. կազմելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ
Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,
Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ
Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,
Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- թեստային վարժություններ և խնդիրների լուծում,
- բանավեճեր, դերային խաղեր և իրավիճակային սցենարների քննարկումներ,
- հետազոտական բնույթի թիմային աշխատանքներ,
- տնային առաջադրանքներ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- **1-ին ընթացիկ քննություն** [գրավոր՝ թեստային հարցեր և գործնական խնդիրներ, 5 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].
- **2-րդ ընթացիկ քննություն**
  թիմային հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն [5 միավոր առավելագույն արժեքով].
- **եզրափակիչ քննություն** [բանավոր՝ տեսական հարցեր և գործնական խնդիրներ, 10 միավոր առավելագույն արժեքով, միավորների քայլը՝ 0.25].

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Ազգային հաշիվների համակարգ: ***Թեմա 2.*** Տնտեսությունը երկարաժամկետ հատվածում («դասական» տնտեսություն): ***Թեմա 3.*** Փող և ինֆլյացիա: ***Թեմա 4.*** Բաց տնտեսություն: ***Թեմա 5.*** Տնտեսությունը կարճաժամկետ հատվածում: Գործարար ցիկլեր: ***Թեմա 6.*** Համախառն առաջարկի և համախառն պահանջարկի դինամիկ մոդել: ***Թեմա 7.*** Սպառում: ***Թեմա 8.*** Ներդրումներ: ***Թեմա 9.*** Փողի

պահանջարկը և առաջարկը: ***Թեմա 10.*** Գործազրկություն: ***Թեմա 11.*** Հարկաբյուջետային քաղաքականություն: ***Թեմա 12.*** Դրամավարկային տեսություն: ***Թեմա 13.*** Բաց տնտեսություն: ***Թեմա 14.*** Սոլոյի տնտեսական աճի մոդելը: **Թեմա 15.** Տնտեսական աճի Ռամսեյի մոդելը:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. D. Romer, "Advanced Macroeconomics" 4th edition 2. D. Acemoglu, "Introduction to Modern Economic Growth" 3. J. Garin, R.Lester and E.Sims, "Intermediate Macroeconomics" 4. N.G. Mankiw "Macroeconomics"

0201/B42	**Մենեջմենթ**	**4 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**30/0/30**	
7-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին մենեջմենթի սկզբունքներին, մենեջերների ֆունկցիաներին, էթիկային, ռազմավարական պլանավորմանը, հաղորդակցման հմտություններին, աշխատողների մոտիվացիայի տեսություններին, սկզբունքներին, կիրառման հմտություններին, թիմային աշխատանքին, կիրառման անհրաժեշտությանը, կոնֆլիկտային իրավիճակների կառավարմանը, լիդերության տեսություններին և ժամանակակից ասպեկտներին:

<u>Դասընթացի խնդիրներն են.</u>

- ուսանողներին ծանոթացնել կառավարման հիմնարար տեսական դրույթներին և ժամանակակից կառավարչական մտքի զարգացման հիմնական ուղղություններին,
- խթանել ուսանողների հետաքրքրությունը կառավարման պրակտիկ գործունեության նկատմամբ,
- նպաստել ապագա կառավարչի մշակույթի և մտածողության ձևավորմանը,
- բացահայտել կառավարման մարդաբանական բնույթը,
- պագա կառավարիչներին /մենեջերներին/ զինել կառավարման տեխնոլոգիաներով, մեթոդներով, ձևերով, միջոցներով և հնարներով աշխատելու կարողություններով:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Բացատրելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Գնահատելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները:
2. Կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ)կիրառելու տեսական գիտելիքները գործնականում:
2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1.ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա7.բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ3.մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,

Գ1.օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ)

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- քննարկումներ,
- նախագծերի մեթոդ,
- խճանկարի մեթոդ,
- դերային խաղերի մեթոդ,

• լսարանային ցուցադրություններ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ***2 ընթացիկ ստուգումները*** անց են կացվում բանավոր և գրավոր, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուրը 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. ***Թեմա 1.*** Մենեջմենթի տեսության ներածություն: ***Թեմա 2.*** Մենեջմենթի զարգացման փուլերը: ***Թեմա 3.*** Ժամանակակից մենեջմենթի հիմնական մոտեցումները. կառուցվածքային տարրերը, նպատակները, առանձնահատուկ գծերը: ***Թեմա 4.*** Կազմակերպության միջավայրը և ենթակառուցվածքը: ***Թեմա 5.*** Մենեջերի գործունեության ուղղությունները կազմակերպությունում*:* ***Թեմա 6.*** Մենեջմենթի գործառույթները և կապակցող գործընթացները կազմակերպությունում:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Дафт Р.Л., Менеджмент, Питер , 2015 2. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф., Основы менеджмента, М., 2015 3. Роббинз С.П., Коутер М., Менеджмент, М., 2007 4. Томсон А., Стрикленд А. Стратегический менеджмент, М., 2006 5. Веснин В.Р., “Менеджмент”; Москва: Проспект, 2011, 6. Пивоваров С.Э., Максимцев Н.А., “Сравнительный менеджмент”-СПб. 2008, 7. Սուվարյան Յու. Մ., <Մենեջմենթ> Երևան 2002թ.

0201/B44	**Բանկային գործ**	**5 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**30/30/0**	
6-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	
Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բանկային գործունեության հիմունքների, բանկերի գործունեության կարգավորման օրենսդրական դաշտի, բանկերի կողմից իրականացվող գործառնությունների և կենտրոնական բանկի խնդիրների վերաբերյալ գիտելիքներ: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • բացատրել բանկային գործունեության հետ կապված հասկացությունները, • ծանոթացնել բանկային գործունեությունը կարգավորող նորմատիվային փաստաթղթերին, • ներկայացնել ժամանակակից բանկային գործի տեսության և պրակտիկայի հիմունքները, • ձևավորել տիպիկ բանկային իրավիճակներում կողմնորոշվելու և ճիշտ որոշումներ կայացնելու ունակություն:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Ներկայացնելու ֆինանսական համակարգը, բանկային ոլորտը: 2. Մեկնաբանելու ՀՀ բանկային համակարգի ինստիտուցիոնալ կայացման պատմությանը, ինչպես նաև ՀՀ-ում ֆինանսական կառույցների՝ բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող վարկային և ավանդային գործառնություններրի: 3. Բացատրելու Կենտրոնական Բանկի՝ որպես ֆինանսական համակարգի կայունության և գների կայունության ապահովման հիմնական պատասխանատուի գործառույթները և դերը: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Գնահատելու բանկերի դերն ու նշանակությունը տնտեսության կայացման և զարգացման գործում: 2. Վերլուծելու կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող քաղաքականությունը և բնութագրելու ֆինանսական համակարգի և գնաճի կայունությունը բնորոշող ցուցանիշները: 3. Ինքնուրույն իրականացնելու առևտրային բանկի տնտեսական գործունեության ֆինանսական արդյունքների գնահատում և վերլուծություն: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Արագորեն և հմտորեն կողմնորոշվելու ֆինանսական շուկայում՝ հստակ պատկերացում կազմելով բանկերի և վարկային կազմակերպությունների կողմից առաջարկվող ամենատարբեր ծառայությունների մասին: 2. Գործելու վերահսկող մարմնի՝ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվող «խաղի կանոններով», այսինքն այն նորմատիվային դաշտով, որով և առաջնորդվում են ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունները:		
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Ա3.**ներկայացնելու բանկային գործունեության հիմնարար սկզբունքները, **Ա7.** բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները, **Բ1.** չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,		

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր, **Բ6.**գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները, **Գ2.** որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը **Գ3.**բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություններ, • սեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր, • խմբային աշխատանքներ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Թեմա 1**. Բանկերի ծագումը և բանկային համակարգի ձևավորումը: **Թեմա 2**. Բանկային գործունեության առանձնահատկությունները և բանկային համակարգի ձևավորումը ՀՀ–ում: **Թեմա 3**. Կենտրոնական բանկերի դերը և գործառույթները: **Թեմա 4**. Առևտրային բանկերը և ոչ բանկ ֆինանսական կազմակերպությունները: **Թեմա 5**. Առևտրային բանկերի գործառնությունները: **Թեմա 6**. Բանկային գործունեության վերահսկողությունը և կարգավորումը: **Թեմա 7**. Միջազգային բանկային գործառություններ:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. «Ֆինանսներ, դրամաշրջանառություն և վարկեր, Լ.Բաղանյան, Եր: 2010 2. Բ.Ասատրյան, «Բանկային գործ», Եր. 2013 3. «Экономическая теория денег, банковского дела и финансовых рынков», Ф. Мишкин, 1999 4. «Банки и банковские операции», М. Лаврушин, 2016 5. «Банковское дело» , М.Лаврушин, М. 2009 6. «Деньги, кредит, банки», М.Владимирова, А.Козлов, М. 2006 7. www.cba.am 8. www.imf.org

0201/B46	**"ՀԲ" Հանրային ֆինանսներ**	**6կրեդիտ**
3ժամ/շաբ.	**30/0/15**	
7-րդկիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	

Դասընթացինպատակնէ ուսանողներին ներկայացնել մարդկանց տնտեսական գործունեության հոգեբանական օրինաչափությունները՝ կապված ապրանքների և ծառայությունների արտադրության, բաշխման,փոխանակության և սպառման հետ, ինչպես նաև վերջին տարիներին այդ ուղղությամբ ձևավորված տեսությունները և քանակական մեթոդները: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • բացատրել հանրային ֆինանսների առանձնահատկությունները, • ներկայացնել հանրային կազմակերպությունների դրամական ֆոնդերի ձևավորման և օգտագործման տնտեսական մեխանիզմը, • ուսանողների մոտ ձևավորել ռեսուրսների ներգրավման և օգտագործման արդյունավետության ինքնուրույն գնահատման հմտություններ:
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ *ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն* *1.* Բացատրելու հանրային ֆինանսների տարբեր խնդիրների և երևույթների ձևավորման, կառավարման մոտեցումները : 2. Բացատրելու և մեկնաբանելու պետական ֆինանսների կառավարման սկզբունքները: *3.* Գնահատելու պետական ֆինանսների օգտագործման արդյունավետությունը: *բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ* 1. Ներկայացնելու հանրային ֆինանսների խնդիրների վերաբերյալ սեփական ուսումնասիրությունների արդյունքները: 2. Վարելու գիտական բանավեճեր և պատրաստելու զեկուցումներ առարկայական ծրագրի բաժիններից ընտրված թեմաների վերաբերյալ: 3. Կատարելու թիմային հետազոտական աշխատանք հանրային ֆինանսների պրակտիկ նշանակության խնդիրների լուծման վերաբերյալ: 4. Պատրաստելու հրապարակումներ և զեկուցումներ թիմային հետազոտական աշխատանքի վերաբերյալ,

հանրային ֆինանսների պրակտիկ խնդիրներից:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:
2. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1. ներկայացնելուֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա5. մեկնաբանելու ոչ բանկային ֆինանսական ոլորտին բնորոշ առանձնահատկությունները,

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ1. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ4. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները:

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ2.որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելուն մեկնաբանելուտարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից 1-ին անց է կացվում բանավոր, 2-րդ բանավոր/հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն/, գնահատվում են՝ յուրաքանչյուրը 10 միավոր առավելագույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հանրային ֆինանսների էությունը: **Թեմա 2**. Բյուջետային համակարգ: **Թեմա 3.** Բյուջետային գործընթացը և միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը: **Թեմա 4.** Պետական բյուջեի եկամուտները և ծախսերը: Բյուջեի դեֆիցիտ: **Թեմա 5.** Պետական պարտք: Կառուցվածքը և կառավարումը: **Թեմա 6**. Հարկային համակարգ: Հարկման սկզբունքները և տեսակները: **Թեմա 7**. Համայնքային բյուջեներ: Եկամուտները և ծախսերը: **Թեմա 8**. Սոցիալական ապահովագրության (Social insurance) մոդելները: **Թեմա 9.** Ծախսեր-օգուտներ վերլուծություն (Cost – Benefit Analysys):

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Gruber, Jonathan, Public Finance and Public Policy, 3rd ed. Worth Publishers, 2009,
2. Rosen, H. and Gayer, T. (2014) Public Finance, 10th edition, McGraw-Hill,
3. Stiglitz, J. and Rosengard, J. (2015) Economics of the Public Sector, 4th edition, W. W. Norton & Company,
4. Auerbach, A. and Feldstein M. (1985) Handbook of Public Economics, vol. 1, Elsevier,
5. «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» և «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքներ, ՀՀ հարկային օրենսգիրք, Պետական ֆինանսների վիճակագրություն (GFS) :

0201/B49	**Տնտեսական մրցակցություն և մենաշնորհների պետական կարգավորում**	**4 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**30/30/0**	
7-րդ կիսամյակ	**Եզրափակիչ գնահատմամբ**	

Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել տնտեսական մրցակցության պաշտպանության անհրաժեշտությունը, խնդիրները և մենաշնորհների պետական կարգավորման վերաբերյալ գոյություն ունեցող մոտեցումները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- բացատրել դասընթացի հիմնական հասկացությունները և տերմինաբանությունը,
- ներկայացնել նորմատիվային տեղեկատվության հավաքման մեթոդները և ձևերը,
- ձևավորել հմտություններ աշխատելու իրավանորմատիվային ակտերի հետ և հասկանալու դրանց

բովանդակությունը, • ներկայացնել տնտեսական մրցակցությունը և մենաշնորհները կարգավորող ՀՀ պետական մարմինները և դրանց ֆունկցիաները
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ *ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն* 1. Ճանաչելու մրցակցության սահմանադրական կարգավորման հիմնարար սկզբունքները: 2. Իմանալու նորմատիվային տեղեկատվության հավաքման մեթոդները և ձևերը; *բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ* 1. Կատարելու գործող կանոնադրության վերլուծություն: 2. Տարբերակելու տնտեսվարող սուբյեկտների գերիշխող դիրքը և դիրքի չարաշահումները: 3. Համեմատելու և վերլուծելու ազգային և արտերկրների հակամենաշնորհային կարգավորման ակտերը; *գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ* 1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ, հաշվետվություններ): 2. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Ա7.**բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները, **Ա8.** մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները **Բ2.** տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր, **Բ5.**քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները, **Գ1.**օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), **Գ2.**Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը, **Գ3**. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ՛ **Գ4**. Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր, **Գ6**. Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու, **Գ7**. Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություններ, • սեմինար պարապմունքներ, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Նախատեսված է 2 ընթացիկ քննություն՝ գրավոր,յուրաքանչյուրը 5 միավոր:Եզրափակիչ քննությունը գնահատվում է 10 միավոր: Գնահատման քայլը 0.5:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Թեմա 1.** Ներածություն: **Թեմա 2.** Մենաշնորհ: **Թեմա 3.** Ապրանքի գնի դիֆերենցում: **Թեմա 4.** Ուղղահայաց ինտեգրում: **Թեմա 5.** Հորիզոնական ինտեգրում: **Թեմա 6.** Ապրանքի բնութագրիչների դիֆերենցում: **Թեմա 7.** Ընկերությունների ներթափանցում շուկա: **Թեմա 8.** Շուկայի կառուցվածք և գերիշխող դիրք: **Թեմա 9.** Տնտեսական մրցակցության պաշտպանություն: **Թեմա 10.** Երկկողմանի շուկաներ: **Թեմա 11.** Աուկցիոններ: **Թեմա 12.** Ասիմետրիկ ինֆորմացիա:
Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Belleflamme, P., & Peitz, M. (2010). Industrial Organization: Markets and Strategies. Cambridge University Press 2. Motta, M. (2004). Competition policy: Theory and Practice. Cambridge University Press. **3.** Tirole, J. (1988). The Theory of Industrial Organization: Jean Tirole. MIT press

0201/B50	**Մարքեթինգ**	**4 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**30/30/0**	
7-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի տեսությանը և պրակտիկային, շուկայավարման գործունեության կոնկրետ ուղղություններին:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել մարքեթինգի պատմական զարգացումը, դերն ու տեղը կազմակերպության գործունեության մեջ,
- ուսումնասիրել մարքեթինգի հիմնական հասկացությունները,
- յուրացնել շուկայի հետազոտման մեթոդները,
- ձևավորել շուկայական զարգացումների կանխատեսման հմտություններ,
- ձևավորել նորարարական մտածելակերպ,
- սովորեցնել գնահատել կազմակերպության մարքեթինգային գործունեությունը և կազմել մարքեթինգի պլան:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Մեկնաբանելու շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի տեսությունը և պրակտիկան:
2. Ներկայացնելու առաջման և գնային քաղաքականության, ինչպես նաև գովազդի կազմակերպման մեխանիզմները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Իրականացնելու շուկայագիտական հետազոտություններ համապատասխան հետազոտության հիման վրա:
2. Մշակելու և առաջարկելու արտադրանքի իրացումը խթանող միջոցառումներ:
3. Գնահատելու գովազդի տարբեր տեսակների արդյունավետությունը առանձին ապրանքատեսակների համար:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Համադրելու ստացած գիտելիքները այլ դասընթացների համանման թեմաներն ուսումնասիրելիս:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Ա8.մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները,քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ4.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- սեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր,
- խմբային աշխատանքներ,
- ռեֆերատներ,
- անհատական աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված է եզրափակիչ ստուգում՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Մարքեթինգի էությունը: ***Թեմա 2.*** Ընկերության մարքեթինգային միջավայր: ***Թեմա 3.*** Մարքեթինգային հետազոտությունների համակարգը: ***Թեմա 4.*** Շուկա: Շուկայի հատվածավորման գործընթաց: ***Թեմա 5.*** Ապրանք: ***Թեմա 6.*** Մարքեթինգային կոմունիկացիաների համակարգը: ***Թեմա 7.*** Մարքեթինգի կազմակերպումը ձեռնարկությունում:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Маркетинг-менеджмент, Филип Котлер, К.Л.Келлер, 12-е изд, ПИТЕР, 2009г,
2. Основы маркетинга, Филип Котлер, Г. Армстронг, Д. Сондерс, В. Вонг. изд Вильямс, 2007г ,
3. Реклама, Е.Ромат, изд ПИТЕР, 2008г,
4. Маркетинг, Гольдштейн Г.Я., Катаев А.В. ТРТУ, 1999,
5. Психология маркетинга и рекламы, Клаус Мозер, изд Гуманитарный Центр, Харьков 2004

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՄԱՄԱՍ (ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)

0201/B51	Բիզնեսի կազմակերպում	4 կրեդիտ
3 ժամ/շաբ.	30/15/0	
5-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	

Դասընթացի նպատակն է նպաստել բիզնեսի կարճաժամկետ, երկարաժամկետ պլանավորման և հեռանկարային մոդելավորման տեսական գիտելիքների ու գործնական հմտությունների ձևավորմանը::

Դասընթացի խնդիրները՝

- ուսուցանել բիզնեսի տեսամեթոդական հենքերը, ինչպես նաև բիզնեսի կազմակերպման ու կառավարման տեսագործնական հիմունքներն ու բիզնեսի վարման հմտությունները,
- տրամադրել բիզնեսի վերլուծական, բիզնես պլանների մշակման և այլ կարևոր կարողություններ,
- բացատրել բիզնեսի կառավարման խնդիրները, ներքին և արտաքին միջավայրի անընդհատ փոփոխվող պայմաններում:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Բացատրելու բիզնեսի էությունը և նշանակությունը տնտեսության համար:
2. Ներկայացնելու բիզնեսի կազմակերպման և կառավարման գործընթացի բաղադրիչները և փուլերը:
3. Նշելու բիզնեսի կազմակերպման և կառավարման մոտեցումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Վերլուծելու բիզնեսում առկա հիմնախնդիրները և դրանք պայմանավորող գործոնները:
2. Կատարելու գործարարության համար անհրաժեշտ հաշվարկներ:
3. Մշակելու բիզնես պլաններ և գնահատելու դրանց գործնական կիրառման հնարավորությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կատարելու տարբեր դասընթացներից ստացված գիտելիքների համադրում :

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա4. Ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը:

Ա7. բացահայտելու տնտեսագիտական տարբեր խնդիրների ծագման պատճառները և ընտրելու կառավարման մոտեցումները,

Բ1. չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ3. մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ

Բ4. կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդ,

Բ7. կատարելու նախագծերի համար անհրաժեշտ տեխնիկատնտեսական հաշվարկներ, կիրառելով տարբեր համակարգչային ծրագրեր

Բ8.պատրաստել և ներկայացնել տարատեսակ հաշվետվություններ,

Գ1.օգտվել տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր

Գ6. աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու և լուծելու խնդիրներ

Գ7.ճիշտ գնահատել սեփական ունակությունները և որոշում կայացնել հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- իրավիճակային վերլուծություններ /«քեյս-ստադի»-ներ/
- խմբային և անհատական աշխատանքներ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված է եզրափակիչ գնահատում՝ 20 միավոր առավելագույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ձեռներեցության էությունը և ձեռներեցության տեսության զարգացման փուլերը: **Թեմա 2** Գործարար

գաղափարը և դրա իրականացման մեխանիզմը: **Թեմա 3.** Կառավարչական նոր մտածելակերպ: **Թեմա 4.** Ձեռներեցության ձևերը և տիպերը: **Թեմա 5.** Բիզնեսի ռազմավարական զարգացումը և բիզնես ռազմավարությունը: **Թեմա 6.** Ռազմավարական պլանավորումը և կառավարումը. փոխազդեցությունը և մոտեցումները: **Թեմա 7.** Ձեռներեցական գործունեության կազմակերպումը. բիզնես պլան:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. О.Н.Бекетова, В.И.Найденков, Бизнес-план, Уч.пособие для вузов, Теория и практика, М., 2009, 288с.
2. Буров В.Ю., Основы предпринимательства, Уч.пособие Чита, 2011. – 441 с.
3. Организация предпринимательской деятельности: Учебник /А.Н.Асаул.–СПб.: АНО ИПЭВ, 2009, 336с.
4. Питер Ф.Друкер, Бизнес и инновации, пер. с англ.-М: “И.Д.Вильямс”,2009, 432с.
5. Попков В.П., Евстафьева Е.В., Организация предпринимательской деятельности. Схемы и таблицы, СПб., 2007, 352 с.

0201/B51	Կիրառական էկոնոմետրիկա	4 կրեդիտ
3 ժամ/շաբ.	30/0/15	
5-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել միկրոտվյալների հետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդներին, գործիքակազմին և դրանց կիրառությանը պրակտիկ օրինակների հիման վրա:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողին ուսուցանել դիսցիպլինի ուսումնասիրության առարկան և մեթոդները,
- ներկայացնել էկոնոմետրիկ մոդելների միջոցով հաշվողական գիտափորձի իրականացման մեթոդները,
- ծանոթացնել տնտեսական խնդիրների լուծման էկոնոմետրիկ մեթոդներին և մոդելներին:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Բացատրելու դասընթացի կիրառական նշանակությունը :
2. Նշելու էկոնոմետրիկայի կիրառման առանձնահատկությունները:
3. Սահմանելու և բացատրելու հիմնական հասկացությունները և մեթոդները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կառուցելու պարզ օբյեկտների էկոնոմետրիկ մոդելներ:
2. Վերլուծելու էկոնոմետրիկ մոդելները:
3. Որոշել տնտեսական խնդիրները և դրանց լուծման համար էկոնոմետրիկ մոդելների կիրառման սահմանները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Հավաքագրելու և վերլուծելու անհրաժեշտ տեղեկատվություն:
2. Կատարելու խմբային աշխատանք:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1 Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները:.,

Ա6. Համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը:,

Բ1. Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ2. Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ3. Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ,

Գ1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,

Գ4. Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային մեթոդներ /դասախոսություն, բացատրում, պատմում, երկխոսություն/,
- զննական մեթոդներ /սլայդների ցուցադրում և այլն/
- գործնական մեթոդներ,
- տրամաբանական մեթոդներ,
- քննադատական մտածողության մեթոդներ,
- խմբային աշխատանքի մեթոդներ:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված է եկու ընթացիկ ստուգում՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. **Թեմա 1**. Միկրոէկոնոմետրիկայի էությունը և կիրառությունը: **Թեմա 2.** Միկրոտվյալների հավաքագրման աղբյուրները և կառուցվածքը: **Թեմա 3**. Գծային մոդելներ: Փոքրագույն քառակուսիների մեթոդը : **Թեմա 4.** Ոչ գծային մոդելներ: Առավելագույն ճշմարտանմանության և ոչ գծային քառակուսիների մեթոդները : **Թեմա 5**. Բայեսյան գնահատում : **Թեմա 6**. Կիսապարամետրիկ մեթոդներ: **Թեմա 7**. Logit և Probit մոդելները : **Թեմա 8**. Խաչաձև (cross-section) տվյալներով վերլուծություն: **Թեմա 9**. Պանելային տվյալներով վերլուծություն:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. C. Cameron and P. Trivedi, “Microeconometrics: Methods and Applications”, Cambridge University Press, 2005 2. C. Cameron and P. Trivedi, “Microeconometrics: Solution Manual”, Cambridge University Press, 2005 3. C. Cameron and P. Trivedi, “Microeconometrics Using Stata”, Stata Press, 2009

0201/B52	Վարքագծային տնտեսագիտություն	4 կրեդիտ
4 ժամ/շաբ.	30/30/0	
6-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատման	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մարդկանց տնտեսական գործունեության հոգեբանական օրինաչափությունները՝ կապված ապրանքների և ծառայությունների արտադրության, բաշխման, փոխանակության և սպառման հետ, ինչպես նաև վերջին տարիներին այդ ուղղությամբ ձևավորված տեսությունները և քանակական մեթոդները:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսումնասիրել վարքագծի մոտիվացիայի հոգեբանական տեսակետները,
- ներկայացնել անհատական տարբերությունները,
- բացատրել անհատի վրա շրջակա միջավայրի գործոնների ազդեցությունը:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու վարքագծային տնտեսագիտության տեսության հիմնարար հասկացությունները և գործիքակազմը:
2. Բացատրելու ժամանակակից տեսության տարբեր ուղղությունները և մոտեցումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Վերլուծելու տնտեսվարող սուբյեկտների գործունեությունը բնութագրող ցուցանիշները:
2. Վերհանելու սոցիալ-տնտեսական խնդիրները և կազմելու վերլուծությունների հիման վրա հաշվետվություններ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կիրառելու միջ առարկայական կապերը:
2. Աշխատելու տեղեկատվական բազայի հետ:
3. Ինտեգրվելու խմբային աշխատանքներին:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա5. Մեկնաբանելու ոչ բանկային ֆինանսական ոլորտին բնորոշ առանձնահատկությունները:,

Ա8. Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Ա9. Կապակցելու ֆինանսների, վիճակագրության, հաշվապահական հաշվառման մասին գիտության մեջ օգտագործվող հիմնական հասկացությունները:

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ4. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ6.Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7. Ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Նախատեսված է երկու ընթացիկ ստուգում՝ 10 միավոր առավելա գույն արժեքով:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. ***Թեմա 1.*** *Ներածություն*: ***Թեմա 2***. Վարքագծային տնտեսագիտության հեռանկարային տեսություն (Prospect Theory): ***Թեմա 3***. Heuristics և շեղումներ (Biases): ***Թեմա 4***. Աղմուկ (Noise): ***Թեմա 5***. Խառնաշփոթ և մրցակցություն (Confusion and Competition): ***Թեմա 6***. Սահմանափակ ռացիոնալություն (Bounded Rationality): ***Թեմա 7***. Նեյրոտնտեսագիտություն (Neuroeconomics): ***Թեմա 8***. Հիպերբոլիկ դիսկոնտավորում (Hyperbolic Discounting): ***Թեմա 9***. Արդյունավետություն և սովորություններ (Efficiency and Habits):
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Kahneman, Daniel, and Amos Tversky, eds. Choices, Values and Frames. Cambridge University Press, 2000. 2. Shleifer, Andrei. Inefficient Capital Markets: An Introduction to Behavioral Finance. Oxford UP, 2000. 3. Camerer, Colin F., George Loewenstein, and Matthew Rabin, eds. Advances in Behavioral Economics. Princeton University Press, 2003. 4. Thaler, Richard. Advances in Behavioral Finance. Russel Sage Foundation, 1993.

0201/B52	**Ֆինանսական մենեջմենթ**	**4 կրեդիտ**
4 ժամ/շաբ.	**30/30/0**	
6-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ֆինանսական մենեջմենթի էությունը, կազմակերպությունների կողմից իրենց ակտիվների, պարտավորությունների և տարաբնույթ ռիսկերի կառավարման գործիքակազմը, ինչպես նաև ֆինանսական պլանավորման և կանխատեսման մեթոդները: **Դասընթացի խնդիրներն են.** • ուսանողներին ծանոթացնել կառավարման հիմնարար տեսական դրույթներին և ժամանակակից կառավարչական մտքի զարգացման հիմնական ուղղություններին, • խթանել ուսանողների հետաքրքրությունը կառավարման պրակտիկ գործունեության նկատմամբ, • նպաստել ապագա կառավարչի մշակույթի և մտածողության ձևավորմանը, • ապագա կառավարիչներին /մենեջերներին/ զինել կառավարման տեխնոլոգիաներով, մեթոդներով, ձևերով, միջոցներով աշխատելու կարողություններով:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** *1.* Ներկայացնելու շուկայական մրցակցային միջավայրում գործող կազմակերպության ֆինանսական կառավարման հարցերը: *2.* Բացատրելու ստրատեգիական պլանավորման բովանդակությունը և նշանակությունը: 3. Թվարկելու ֆինանսական մենեջմենթի հիմնական գործընթացները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** *4.* Վերլուծելու ձեռնարկության ներկա ֆինանսական վիճակը: *5.* Կատարելու տվյալների բազայի վերլուծություն : *6.* Կատարելու աշխատանքի և պարտականությունների ճիշտ բաշխում աշխատակիցների միջև:: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Կիրառելու իրավիճակային խնդիրների լուծման և որոշումներ կայացնելու մեխանիզմները:		
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Ա1.** Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները, **Ա4.** Ներկայացնելու ֆինանսական հաշվառման էությունը և հաշվետվությունների պատրաստման և ստուգման ձևերը, **Ա8.** մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները, քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները, **Բ1.** Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա, **Բ2.** Տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր, **Բ3.**Մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ, **Բ4.** Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները, **Բ5.** քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները, **Գ1.** Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),		

Գ2.Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը:
Գ3. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ,
Գ4. Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,
Գ6. Աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
- դասախոսություններ,
- նախադեպերի վերլուծություն,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Նախատեսված է երկու ընթացիկ ստուգում՝ 10 միավոր առավելա գույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Ֆինանսական մենեջմենթի էությունը և գործառույթները: ***Թեմա 2***. Կանխիկի կառավարում: ***Թեմա 3***. Պաշարների և դեբիտորական պարտքերի կառավարում: ***Թեմա 4***. Սեփական կապիտալի կառավարում: ***Թեմա 5***. Պարտավորությունների կառավարում ***Թեմա 6***. Ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծություն: ***Թեմա 7***. «Ծախսեր-հասույթ-շահույթ վերլուծություն» (CVP): ***Թեմա 8***. Աճանցյալներ և ռիսկերի կառավարում: ***Թեմա 9***. Գործունեության ֆինանսավորման աղբյուրների ընտրությունը: ***Թեմա 10***. Ֆինանսական պլանավորում և կանխատեսում: ***Թեմա 11***. Կազմակերպությունների վերակառուցում, սնանկություն և լուծարում:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Ehrhardt M. and Brigham E., “Financial Management: Thoery and Practice”, South-Western Cengage Learning, Mason, 2011
2. ACCA, “Financial Management”, BPP Learning Media Ltd, London, 2016
3. ACCA, “Management Accounting”, BPP Learning Media Ltd, London, 2016
4. Brealey R., Myers S., and Allen F., “Principles of Corporate Finance”, 9th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2007
5. 5. Ross S., Westerfield R. and Jordan B., “Fundamentals of Corporate Finance”, 9th edition, NY: McGraw Hill, New York, 2010

0201/B53	**Դրամավարկային քաղաքականություն**	**4 կրեդիտ**
3 ժամ/շաբ.	**30/15/0.**	
7-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	

Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել տարբեր մաթեմատիկական մոդելների և մե-թոդների կիրառմամբ ուսումնասիրել դրամավարկային քաղաքականության ռազմավարությունները, գործիքակազմը և մոդելավորման խնդիրները:
Դասընթացի խնդիրներն են.
- Ներկայացնել դրամավարկային համակարգի գործունեության տեսական և իրավական հիմքերը,
- ուսումնասիրել դրամավարկային համակարգի հիմնական տարրերի բովանդակությունը,
- յուրացնել պետության դրամավարկային քաղաքականության նպատակը և բովանդակությունը,
- ներկայացնել տնտեսության դրամավարկային կարգավորման տեսական և գործնական սկզբունքները:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն
1. Ներկայացնելու ժամանակակից դրամավարկային համակարգի առանձնահատկությունները:
2. Մեկնաբանելու դրամական զանգվածի կառուցվածքի առանձնահատկությունները տարբեր երկրներում:
3. Բացատրելու կենտրոնական բանկի դերը տնտեսության մեջ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ
1. Վերլուծելու և համեմատելու տարբեր երկրների դրամական շրջանառության կառուցվածքը և հիմնական տարրերը :
2. Հիմնավորելու կանխիկ և անկանխիկ դրամի շրջանառության օպտիմալ հարաբերակցությունը:
3. Իրականացնելու ազգային և արտասահմանյան երկրների դրամավարկային քաղաքականությունների համեմատական վերլուծություն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ
1. Օգտվելու գիտական տարբեր աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ) հայթաթած տեղեկատվական նյութերից:
2. Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական

բանավեճեր:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1.Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները,

Ա6.Համեմատելու ֆինանսական մաթեմատիկայի, մաթեմատիկական մոդելավորման մեթոդները և ներկայացնելու մասնագիտությանը առնչվող ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառությունը,

Ա7. Մեկնաբանելու միկրո և մակրոտնտեսագիտության հիմնական հասկացությունները,քննարկելու գլոբալ և լոկալ շուկաների հիմնախնդիրները,

Բ1. Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա,

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ4. Կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները,

Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները,

Գ1. Օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ),

Գ2.Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը,

Գ3.Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրության հետ:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- խմբային աշխատանք,
- անհատական աշխատանք:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Նախատեսված է երկու ընթացիկ ստուգում՝ 10 միավոր առավելա գույն արժեքով:

Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դրամավարկային քաղաքականության էությունը և ռազմավարությունները: **Թեմա** 2. Դրամավարկային քաղաքականության պայմանական (conventional) և ոչ պայմանական (non-conventional) գործիքները: **Թեմա** 3. Դրամավարկային քաղաքականության փոխանցումային մեխանիզմները: **Թեմա** 4 Դասական դրամավարկային տեսությունը.: **Թեմա** 5. Նոր Քեյնսյան DSGE մոդելները փակ տնտեսության պայմաններում: **Թեմա** 6. Դրամավարկային քաղաքականությունը գների և աշխատավարձերի կոշտության պայմաններում: **Թեմա** 7. Նոր Քեյնսյալ DSGE մոդելները բաց տնտեսության պայմաններում: **Թեմա** 8. Դրամավարկային քաղաքականության կապը այլ տնտեսական քաղաքականութունների հետ: **Թեմա** 9. Դրամավարկային քաղաքականության առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:

Հիմնական գրականության ցանկ

1. Monetary Policy, Inflation, and the Business Cycle: An Introduction to the New Keynesian Framework, Jordi Gali, Princeton University Press, 2008
2. Monetary Theory and Policy, Fourth Edition, Carl E. Walsh, MIT press, 2017
3. ՀՀ ԿԲ Կանխատեսումների և քաղաքականության վերլուծությունների համակարգ (FPAS), 2010թ

0201/B53	**Ռիսկերի կառավարում և ապահովագրություն**	**4 կրեդիտ**
3 ժամ/շաբ.	**30/15/0**	
7-րդ կիսամյակ	**Առանց եզրափակիչ գնահատման**	

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ ապահովագրության տեսական ու իրավական հիմունքների, կառուցակարգային խնդիրների, ինչպես նաև ապահովագրական ծառայությունների գործնական կիրառման և առանձնահատկությունների վերաբերյալ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ներկայացնել տնտեսական ռիսկերի էությունը և դասակարգումը,
- բացահայտել ռիսկերի առաջացման պատճառները,
- ներկայացնել ֆինանսական ռիսկերի առաջացման ոլորտները,
- ձևավորել տարբեր տեսակի ռիսկերի ռազմավարական կառավարման հմտություններ:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Մեկնաբանելու ոչ բանկային ֆինանսական ոլորտին բնորոշ առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Դասակարգելու ռիսկերը և կայացնելու ֆինանսական որոշումներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. Որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով տարբերակելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը: 2. Բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ:
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. **Ա1.**Ներկայացնելու ֆինանսների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները և մեթոդները, **Բ1.** Չափելու և գնահատելու ֆինանսական ռիսկերը,մշակելու ռիսկերի նվազեցման ստրատեգիա, **Բ2.** տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր, **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառել գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • դասախոսություններ, • նախադեպերի վերլուծություն, • խմբային աշխատանք, • անհատական աշխատանք:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. • անցկացվում է 2 ընթացիկ քննություն (յուրաքանչյուրը՝ 5 միավոր) և եզրափակիչ քննություն (10 միավոր): Ընթացիկ քննության հարցատոմսը բաղկացած է 3 հարցից, հետևյալ միավորներով՝ 2,2,1: • եզրափակիչ քննության հարցատոմսը բաղկացած է 3 հարցից, հետևյալ միավորներով՝ 4,3,3:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. ***Թեմա 1.*** Ռիսկ հասկացությունը: ***Թեմա 2.*** Ռիսկերի կառավարման փուլերը: ***Թեմա 3.*** Ռիսկի կառավարման մոդելներում կիրառվող դասական կառուցակարգերը: ***Թեմա 4.*** Ապահովագրություն: ***Թեա 5.*** Ապահովագրության իրավական սկզբունքները: ***Թեմա 6.*** Ապահովագրության սկզբունքները ՀՀ օրենսդրությունում: ***Թեմա 7.*** Ապահովագրության գործարքի կողմերը: ***Թեմա 8.*** Ապահովագրության պայմանագրի առանձնահատկությունները և պարտադիր պայմանները: ***Թեմա 9.*** Անդերայթինգ: **Թեմա 10.** Ապահովագրության գնագոյացումը: ***Թեմա 11.*** Ապահովագրական պատահարը և հատուցումը: ***Թեմա 12.*** Ապահովագրական հատուցումից ազատման և հատուցումը մերժելու հիմքերը:
Հիմնական գրականության ցանկ 1. Քառյան Ա.Վ. Ապահովագրության հիմունքներ Ուս. ձեռնարկ/ Ա. Վ. Քառյան. - Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2011, էջ - 144 2. Страхование: Учебник/ Под ред. Т.А. Федеровой.- 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Экономисть, 2004. – 875 с. 3. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք, 54-րդ գլուխ "Ապահովագրություն" 4. Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին ՀՀ օրենքը

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ

0201/B54	**Մասնագիտական պրակտիկա - 1**	**2 կրեդիտ**
6-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	
Պրակտիկայի նպատակն է ձևավորել գործնական հմտություններ մասնագիտական դասընթացներից ստացած տեսական գիտելիքների շուրջ: Հնարավորություն տալ համակարգված գիտելիքները և կարողությունները կիրառել պրակտիկ մասնագիտական գործունեության մեջ: Նպաստել տեղեկատվության հետ աշխատելու ունակությունների զարգացմանը, աշխատանքային միջավայրում ադապտացմանը, ԲՈՒՀ-ի և գործատուների հետ կապերի հաստատմանը: **Պրակտիկայի խնդիրները.** • ծանոթացնել կազմակերպության տնտեսական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործընթացներին, • ծանոթացնել կազմակերպության հիմնադիր փաստաթղթերին, ներքին դրույթներին, ֆինանսական և կառավարչական փաստաթղթերին, • ծանոթացնել կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքներին, ստանդարտներին • ծանոթացնել կազմակերպության ստորաբաժանումներին • տրամադրել տեղեկատվություն, կատարել վերլուծություններ, զեկույցներ:		
Պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն***		

1. Ներկայացնելու պրակտիկա իրականացնող կազմակերպության գործունեության բնույթը, առանձնահատկությունները, առանձին ստորաբաժանումներին գործառույթները:
2. Ներկայացնելու կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքները, հարկային պարտավորությունների պահանջները:
3. Բացատրելու կազմակերպության գործունեությունը բնութագրող հասկացությունները, ցուցանիշները:
4. Թվարկելու հիմնական փաստաթղթերը, նրանցում պարունակվող վավերապայմանները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ուսումնասիրելու և վերլուծելու կազմակերպության առանձին ստորաբաժանումներում ձևավորված տեղեկատվությունը:
2. Լրացնելու և ստուգելու տարբեր փաստաթղթեր:
3. Ներկայացնելու կազմակերպության տնտեսական գործունեության արդյունավետությունը բնութագրող ցուցանիշները:
4. Վերլուծության արդյունքների հիման վրա կատարելու հետևություններ և հիմնավորելու դրանք:
5. Կատարելու հաշվապահական փաստաթղթերի և վիճակագրական տվյալների վերլուծություն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Աշխատելու թիմում:
2. Շփվելու մասնագիտական լեզվով:

Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր,

Բ4.կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի գնահատման մեթոդները,

Բ8. կազմելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ

Գ3.բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ:

Գ6.աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելիքները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու,

Գ7.ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քնարկումներ և բանավեճեր,
- հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում,
- Խմբային աշխատանքներ,
- հաշվետվություն:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց է կացվում բանավոր, հաշվետվության հիման վրա:

Մասնագիտական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից /փուլերից/.

1. նախապատրաստական փուլ,
2. ծանոթացման փուլ,
3. հիմնական փուլ,
4. վերլուծական փուլ,
5. ամփոփիչ փուլ:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք 2004 թ.
2. ՀՀ Հարկային օրենսգիրք, 2016թ.
3. ԿԲ մասին ՀՀ օրենք, Բանկերի և բանկային գործունեության մասին ՀՀ օրենք
4. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002թ.
5. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012
6. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:

0201/B55	**Մասնագիտական պրակտիկա - 2**	**6 կրեդիտ**
8-րդ կիսամյակ	**Ստուգարք**	

Պրակտիկայի նպատակն է խորացնել մասնագիտական գործնական հմտությունները տնտեսագիտության, հաշվապահական հաշվառման և աուդիտի, ֆինանսական շուկաների, բիզնեսի գնահատման, գնագոյացման, ապահովագրության, բանկային գործի, տեղեկատվության կուտակման և վերլուծության շրջանակներում:

Հնարավորություն տալ համակարգված տնտեսագիտական գիտելիքները և կարողությունները կիրառել գիտական և պրակտիկ մասնագիտական գործունեության մեջ: Նպաստել որակյալ, արդիական, կիրառական ավարտական աշխատանքի կատարման համար համապատասխան նյութերի ձեռք բերմանը, մասնագիտական հանրության հետ մասնագիտական լեզվով հաղորդակցման հմտությունների բարելավմանը, նպաստել ԲՈՒՀ-ի և գործատուների հետ կապերի հաստատմանը: **Պրակտիկայի խնդիրները.** • ուսումնասիրել կազմակերպության տնտեսական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործընթացներին, • ուսումնասիրել և համադրել կազմակերպության հիմնադիր փաստաթղթերը, ներքին դրույթները, ֆինանսական և կառավարչական հաշվետվությունները, • ծանոթացնել կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքներին, ստանդարտներին • ուսումնասիրել և գնահատել կազմակերպության ներքին միջավայրը • տրամադրել տեղեկատվություն, կատարել վերլուծություններ պատրաստել հաշվետվություն, զեկույցներ:
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 5. Ներկայացնելու պրակտիկա իրականացնող կազմակերպության գործունեության բնույթը, առանձնահատկությունները, առանձին ստորաբաժանումներին գործառույթները: 6. Ներկայացնելու կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող օրենքները, հարկային պարտավորությունների պահանջները: 7. Բացատրելու կազմակերպության գործունեությունը բնութագրող ցուցանիշները: 8. Թվարկելու հիմնական փաստաթղթերը, նրանցում պարունակվող վավերապայմանները: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 6. Ուսումնասիրելու, հաշվառելու և վերլուծելու կազմակերպության ներքին տեղեկատվությունը: 7. Լրացնելու և ստուգելու տարբեր փաստաթղթեր, կազմելու հաշվետվություններ: 8. Հաշվարկելու և վերլուծելու կազմակերպության տնտեսական գործունեության արդյունավետությունը բնութագրող ցուցանիշները: 9. Կազմելու բիզնես պլանի պարզ տարբերակը: 10. Վերլուծության արդյունքների հիման վրա կատարելու հետևություններ և հիմնավորելու դրանք: 11. Հաշվապահական փաստաթղթերի, վիճակագրական տվյալների, վերլուծության արդյունքների հիման վրա առաջադրելու կառավարչական որոշումներ: *գ.* ***ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 3. Աշխատելու թիմում: 4. Շփվելու մասնագիտական լեզվով: 5. Անորոշ իրավիճակներում կողմնորոշվելու, որոշումներ կայացնելու:
Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր, **Բ3**.մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ **Բ4.**կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները, Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները **Բ7.** գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները, **Բ8.**պատրաստելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ, Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը **Գ3.**բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ, Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու, **Գ7.**ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • քնարկումներ և բանավեճեր, • հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում, • Խմբային աշխատանքներ, • հաշվետվություն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց է կացվում բանավոր, հաշվետվության հիման վրա:
Մասնագիտական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից /փուլերից/. 6. նախապատրաստական փուլ, 7. ծանոթացման փուլ, 8. հիմնական փուլ, 9. վերլուծական փուլ, 10. ամփոփիչ փուլ:
Հիմնական գրականության ցանկ. 7. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք 2004 թ. 8. ՀՀ Հարկային օրենսգիրք, 2016թ. 9. ԿԲ մասին ՀՀ օրենք, Բանկերի և բանկային գործունեության մասին ՀՀ օրենք 10. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, 2002թ. 11. Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան եվ դրա կիրառման հրահանգ, 2012 12. Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներ, 2012:

0201/B56	**Ավարտական աշխատանք**	**20 կրեդիտ**
8-րդ կիսամյակ	**Առանց ընթացիկ գնահատման**	
Ավարտական աշխատանքի նպատակն է արտացոլել տվյալ մասնագիտության շրջանակներում ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու և մասնագիտական ոլորտին առնչվող խնդիրներ բարձրացնելու ու լուծումներ առաջադրելու հմտությունները:		
Ավարտական աշխատանքի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ***ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն*** 1. Բացատրելու այլ դասընթացներից ստացած գիտելիքների համադրումը և կիրառումը կոնկրետ գործնական խնդրի ուսումնասիրության մեջ: 2. Ներկայացնելու հետազոտության տրամաբանական ընթացքը: ***բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ*** 1. Ձևակերպելու գիտական խնդիրներ: 2. Կատարելու գիտագործնական առաջարկներ՝ մասնագիտական խնդիրները լուծելու համար: ***գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ*** 1. Աշխատելու ինքնուրույն: 2. Մտածելու մասնագիտորեն և քննադատաբար:		
Ավարտական աշխատանքը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), Բ2. տարբեր հարցերի շուրջ որոշումների կայացման համար ղեկավարի օգնությամբ իրականացնելու հետազոտություն և պատրաստելու անհրաժեշտ նյութեր, Բ3.մասնագիտական վերլուծություններով և հաշվարկներով գնահատելու կազմակերպության ֆինանսների կառավարման արդյունավետությունը,ներկայցնելու վերլուծությունից բխող եզրակացություններ **Բ4.**կիրառելու տնտեսության ֆինանսական հատվածի կառավարման և գնահատման մեթոդները, Բ5. քննարկելու ընտրված տնտեսական քաղաքականությունները և ամփոփելու քննարկման արդյունքները **Բ7.** գնահատելու բանկերի ֆինանսական կայունությունը, բացահայտելու բանկային համակարգի ֆինանսական կայունության վրա ազդող գործոնները, **Բ8.**պատրաստելու և ներկայացնելու տարատեսակ հաշվետվություններ, Գ1. օգտվելու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (ինտերնետային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական հոդվածներ և հաշվետվություններ), Գ2. որոշակի փաստարկների հիմնավորման և եզրահանգումների նպատակով հավաքագրելու, վերլուծելու և մեկնաբանելու տնտեսագիտական տարբեր աղբյուրներից հայթայթված տեղեկատվությունը **Գ3.**բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու մասնագիտական և ոչ մասնագիտական, հանրության հետ,		

Գ4. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքներ, վարելու գիտական բանավեճեր **Գ6.**աշխատելու խմբում /թիմում/, գործնականում տեղին և արդյունավետ կիրառելու գիտելքիները, ինքնուրույն ձևակերպելու խնդիրներ և լուծելու, **Գ7.**ճիշտ գնահատելու սեփական ունակությունները և որոշում կայացնելու հետագա ուսումնառության, աշխատանքի կատարելագործման համար:
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. • Խորհրդատվություններ/ուղղորդում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Տե՛ս «ԵՊՀ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ»-ը:
Ավարտական աշխատանքի կատարումը բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից. 1. թեմայի որոշում և հաստատում, 2. հետազոտություն, 3. արդյունքների համակարգում, 4. նախապաշտպանություն, 5. աշխատանքի կազմում, 6. պաշտպանություն:
Հիմնական գրականության ցանկ • ԵՊՀ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ: Հաստատված է ԵՊՀ գիտական խորհրդի 2017 թ. հոկտեմբեր 12-ի թիվ 1 նիստում (հասանելի է հետևյալ հղմամբ՝ http://documentation.ysu.am/wp-content/uploads/2017/10/karg-1-4.pdf)